

Krebsz János

**IGAZI
PÉHOWARD**

Krebsz János

IGAZI PÉHOWARD

Regény

*Szerkesztette:
Cseke Gábor*

*A fedőlapon Gergely Tamás:
Fehér csóka c. fotója*

2011

Tartalom

Első fejezet,

amelyben elkezdődik a történet, irodalmi és kulturális utalások is vannak benne, de ezek nem zavarják a közérthetőséget

Második fejezet,

amelyben fölbukkan egy Piszkos Fred nevű nagyon koszos és bűdös alak, és mindent összezavar

Harmadik, betoldott fejezet,

amely életképszerű elemeket vonultat fel érdekes jellemeikkel körítve és tálalva

Negyedik fejezet,

amelyben egy másik cselekményszálon is elindulnak események

Negyedik fejezet,

amelyben egy másik cselekményszálon is elindulnak események

Ötödik fejezet,

amelyben irodalmi munkásságom részeként belekezek a múlt feldolgozásába

I. Katonaidóm emléke

II. Párviadal

Hatodik fejezet,

amelyben ígéretes szerelmi szál gombolyodása indul el, amely a továbbiakban vörös fonálként húzódik végig a történeten (a szerző reményei szerint)

Hetedik fejezet,

amelyben a vörös szál erőteljesen tovább húzódik, és kiváló ismeretekben részesülünk a Föld őskoráról

Nyolcadik fejezet,

amelyben a Marson folytatódik a fantasztikum

Kilencedik fejezet,

Amelyben az elbeszélés nehézségei ábrázolódnak

Tizedik fejezet

A sárga tengeralattjáró

Tizenegyedik fejezet

Etűdök gépzongorára

Tizenkettedik fejezet

A legvidámabb barakk

Tizenharmadik fejezet,

amelyben Vanek úr felvilágosító előadás tart Parkinsonról szokatlan helyszínen

Tizennegyedik fejezet

A boldogtalan ember

Tizenötödik fejezet

A regényírás további nehézségei

Tizenhatodik fejezet

Marsbéli krónika

Tizenhetedik fejezet

Egy médiahacker virágvasárnapja

Tizennyolcadik fejezet

A jellemábrázolás elviselhetetlen könnyűsége

Tizenkilencedik fejezet

Narratíva és valóság: New York

Huszdik fejezet

Agáta néni csodálatos élete

Huszonegyedik fejezet

Matta Harri belekavar

Huszonkettedik fejezet

New York határán állunk a vártán

Huszonharmadik fejezet,

amelyben megismerkedünk a yetikkel

Huszonnegyedik fejezet

Néhány rövid menet

Huszonötödik fejezet,

Amelyben Agáta néni mindent megtesz ellene, mégis megmenekül

Huszonhatodik fejezet

Az ember küzd és bízva bízik

Huszonhetedik fejezet

Élet a föld alatt

Huszonnyolcadik fejezet

Winnetou és a hősi eposz

Huszonkilencedik fejezet

Kirándulás a tudomány világába

Harmincadik fejezet

Az alkotás és a körülmények rejtélyes összefüggéseiről

Harmincegyedik fejezet

Akkor föl volnánk fedezve, installálom!

Harminckettedik fejezet

Hódolat Tolsztojnak

Harmincharmadik fejezet

Epilógus

A szerzőről

Első fejezet,

**amelyben elkezdődik a történet,
irodalmi és kulturális utalások is vannak benne,
de ezek nem zavarják a közérthetőséget**

- Uram, a freaktoromért jöttem.
- Milyen freaktorról van szó?
- Kábé három centiméter hosszúságú kézművesmunka, gyöngyház bevonattal.
- Színét sem láttam az ön freaktorának.
- A karórám kijelzője viszont azt mutatja, hogy egy méteres körön belül, amelynek közepében ön áll, itt a freaktor. Csak egyet kattintok, és ön halálos sugárdózisban részesül. Hosszú, fájdalmas, gyötredelmes haldoklás, mint az az orvosi szaklapokban sugárfertőzés címszó alatt olvasható.
- Ne tegye. Bevallom, az ön freaktora a gyomromban van. A csapos azt mondta, gyomorégés ellen való kapszula, és ameddig nem szólt bele, addig hatásosan csillapította a fájdalmaimat. Sosem hallott még a placebóról?
- Még nem volt szerencsém az illetőhöz.

Ez a klasszikusnak tekinthető párbeszéd a Cseh-tenger partján, Prága kikötőjében, a Rosenkrantz és Guildensternhez címzett kocsmaintézmény szétvert bútorzatának romjai között zajlott.

Résztevők: egy erősen megviselt, összevert, tengerésztiszt külsejű egyén, s egy jóképű, választékosan öltözött világfi, elegáns ruházatban és modorban, kimunkált izomzattal, utóbbiban e sorok szerény szerzőjét tisztelheti az olvasó. Barátaim csak Fülíg Jimmynek szólítanak, mert széles mosolyom szinte mindkét hallószervemig kiterjed.

Nehéz lenne elmesélni, miként is vetődtem szabadulásom után e festői szépségű vizekre.

Legyen elég annyi, hogy állandó tettetársaimmal, akiket időlegesen elsodort mellőlem a sors és a rendőrségi hajsza, éppen ilyen apró kézművestárgyak adás-vevésével foglalkoztunk, amelyeknek szabad kereskedelmét minden állam szigorúan (öttől tizenöt évig terjedő hatállyal) ellenzi. Szerény számításaim szerint százezer évnyi bünszövetkezetben elkövetett tárgyi bizonyíték volt éppen nálunk, amikor kicsiny, ám összetartó csapatunkat szétszóródásra és menekülésre készítette a csendőrség.

Eme üzletileg úttörő és egyben hagyományos tevékenységhez ideális terep az Európa-tenger nevezetű földrajzi hely, ugyanis sok-sok apró szigetből áll, rengeteg a kikötő, ezer megbújásra alkalmas öböl.

Egy régi legenda szerint itt mindenütt szárazföldek voltak, birtoklóik rögzítették az egykori tulajdon- és határviszonyokat, még mindig szárazföldnek tekintik a víz alatti területeket, szigorú határvonalak vannak érvényben a Föld középpontjától a sztratoszféráig, bűvartúrákat szerveznek az egykori településekre, mindenfelé felségvizek terülnek el, és gyakorta igazságos honvédő háborúkat viselnek a vonalak történelmileg igazolt meghúzása céljából.

Ezerszám lebegnek a víz felszínén a kivilágított bóják, határokat jeleznek, rengeteg az úszó határállomás parti őrséggel és vámszervekkel, hivatalokkal, bürokráciával és így tovább. A szomszéd államok általában mélységesen és történelmileg gyűlölik egymást, így el lehet hajókázni köztük, ha egyik üldözőbe vesz, akkor a másik védelme alá menekülhetsz, sokszor

az a legjobb megoldás, hogy be kell valahová hajózni, és csak eljátszani, hogy éppen kimenekültél az ellenség karmaiból. Ideálisan zűrzavaros a helyzet a csempészethez. Mindenütt megvámolják kicsit az árudat, nekik is élni kell valamiből, de egy ügyes kis bárkával, összetartó tettestársakkal el lehet lavírozgatni a sok törvényesség között. Csak most éppen a gazdasági világcsendőrség akadt a nyomunkra, őket a multik pénzelik, rengeteg technikával vannak felszerelve, és nem ismernek kegyelmet.

A kikötőkben pedig zajlik a vidám tengerészélet. Így kerültem Prága kikötőjébe, a Cseh-tenger partjára, amelyet olyan szépen megénekelte Shakespeare, nagy elődöm a szakmában. Nem a csempészésre gondolok, azt én is csak megélhetési okokból, átmenetileg műveltem, bár, aki egyvalamiben tehetséges, az másban is sokra viheti, ha úgy hozzák a körülmények. Mint szerény példám igazolja.

Érdeklődtem a nagy előd iránt, és az egyik kocsmában a csapos, vénséges tengeri medve, még emlékezett rá. A vezetéknevére ugyan nem, de arra, hogy Vili volt és kopasz, arra igen. Itt álldogált a sarokban a tangóharmonikájával, és egy fröccsért bárkinek eljátszotta a nótáját. Elég volt neki, ha valaki csak néhány taktust elfütyül belőle, ő már húzta is. Eltűnt egy nap, meghalt vagy valami aggok házában morzsolgatja utolsó napjait. Erről biztosan ráismertem. Igen, a művész sorsa, alkohollal táplálni a bennünk égő tüzet, szórakoztatni a mocskos, élvezethajhász közönséget, majd félredobva, elfeledve meghalni. És utána, amikor már semmi haszna belőle az illetőnek, akkor fölfedezik, hogy zseni járt közöttünk!

A tengerészkülsőjű semmiképp nem akarta visszaadni a freaktoromat, pedig momentán ez volt minden vagyonom, a rendőrség a nyomomban, és pár órája verekedésbe keveredtem ebben a csapszékben. Utóbbi sikerélménynek tekinthető, ami kell a lelki egyensúlyhoz a kudarcok után. Érzékeny művészlelkemet megsértették durva matrózok, és most nyolc napon túl gyógyuló érvek tanították meg őket a szépség és a lelki nagyság tiszteletére. Tele van velük a kórház. Ez a tisztkülsőjű jobban bírja az átlagnál a verést, ezért megpróbálkoztam a szellemileg kiművelt emberek eszköztárával, az ésszerű lélekrehatással.

– Én most magát addig fogom ütni, amíg vissza nem adja a freaktoromat. Figyelmeztetem, csak jobbal ütök, az a gyengébbik öklöm, de érzékeny pontokra tudok odacsapni némi anatóliai tájékozottsággal.

– Megteheti – mondta fáradt, egykedvű arccal –, nekem már minden mindegy. A hajóm teljes legénysége a kórházban, a gyomorsavaim éppen lemarják a freaktorról a gyöngyház bevonatot, és nekem annyi. Pár óra ide vagy oda!

– Átlátok én magán, piszkos tolvaj! Azzal a freaktorral akár két hétig is elmegy a hajója! Na, törölje meg az orrát ezzel a ronggyal! Nem gondoltam, hogy ennyire vérszerű... Mondja, jól veszem ki a szavaiból, hogy érvényes kihajózási engedélye van?

– Igen. Csak megálltunk ebben a kikötőben mulatni egyet. Az utasok igénye volt, kiváló kaszinók működnek a városban. Ezek a földművesek tele vannak pénzzel. Fél évet robotolnak, és utána ki akarják tombolni magukat.

Villámgyorsan összeállt fejemben a nagyszerű terv. Huszonnyolc ország rendőrségével a sarkamban a legegyszerűbb egy nagy tömeget szállító hajón távozni, a tranzitutasokat elég felületesen ellenőrzik, meg ennek a Rongy Eleknek is a közelében maradok, egyszer csak távozik a szervezetéből a jogos tulajdonom.

Ízlésem ellen való volna föl vágni a hasát, és keresgélni a belső szervei között.

Meg ismerem azt a népséget is, amelyik évente kétszer útra kel, hogy mezőgazdasági tevékenységét áttegye az egyik pólusról a másikra. Ugyanis a két sarkvidéken vannak a kiválóan művelhető termőföldek, de csak fél évig süti őket a nap, igaz akkor huszonnégy órán át, a

másik fél évben a teljes sötétség uralkodik. Ez a népség évente kétszer hajóra száll, viszi az eszközeit, a szaporító anyagait, a méhkaptárakat, és áttelepül az éppen világos pólusra. Úgynevezett bio-élelmiszert állítanak elő, amit csak a gazdagok tudnak megvásárolni, kóstoltam már, szerintem semmivel sem jobb, mint a szintetikus, amiben pontosan ki van számolva minden mikroelem, tartósítószer, állomány- és ízfokozó, amire a szervezetnek szüksége van. Ezekben a természetesnek nevezettekben meg összevissza, ahogy éppen alakul az időjárás. De embertelenül sok pénzt kapnak érte. A kínaiak természetesen ilyesmit is tudnak iparszerűen hamisítani, olyan szintetikus almával jelentkeznék a piacon, hogy valódi kukac rágja belül. Ezek a parasztok, így nevezik magukat, éjt nappallá téve, vagy fordítva, nagyon keményen dolgoznak, és ezeken a hajóutakon, dél és észak között, akarják bepótolni az összes szórakozást, ami kimaradt az életükből. Zsugoriak, fogukhoz verik a garast, olcsó hajókon utaznak, és sokszor félévi munkájuk minden eredményét fölteszik a rulettgolyó vakszerencséjére.

Töretlen optimizmussal és alkotókedvvel tekintettem a jövőbe. Rongy Elek kapitánnyal megállapodtam, hogy elszegődöm a hajójára mint pincér és hajógépész, ezeken a modern bárkákon mindent automatika vezérel, minek a nagy létszámú személyzet, ketten elvisszük a Déli-sarkig, mint a huzat. Az utasok sem fognak észrevenni semmit. Közben sikeresen elállítottuk a kapitány orrának vérzését. Az már az én dolgom, hogyan szerzem meg valamelyik kórházban fekvő matróz személyazonosságát, és hogyan jutok át a hatóságokon.

Második fejezet,

amelyben fölbukkan egy Piszkos Fred nevű nagyon koszos és büdös alak, és mindent összezavar

Békésen hajózárok a meleg óceánokon, az éjszaka óráiban gyors és ügyes pincérként kápráztattam az utazó közönséget, nappal pedig a sötét hajófenékben buheráltam az automatikát.

Én ilyen elhanyagolt bárkát még nem láttam! Kívül, meg a fedélzeten még csak-csak, folyamatosan takarító robotok, lámpafüzérek, szolid kényelem, odalent meg rozsdás, csöpögő vezetékek, mocskok, széteső alkatrészek, és az egész az én kicsi freaktorom hajtja! Rongy Elek bizonyára megkente a tengerészeti hatóságokat, hogy az évente esedékes műszaki vizsgálaton működési engedélyt kapott. Minden hatóság korrupt és megkenhető ezen a sárgolyón, talán a művészet az egyetlen szféra, ahol a tiszta forrásoknak még van játékterületük.

Ebben a helyzetben az volt az egyetlen lehetséges megoldás, már a hajón, ha úgyis egyenlő mértékben vesszük ki a részünket a munkából, és a felelősségen is osztozunk, hogy Rongy Elekkel megegyeztünk, mint üzletember az üzletemberrel, hogy az út végén fifti-fifti osztozunk a földművesek által kifizetett fuvardíjon. Így tisztességes. Úriemberek között ez így szokás.

Utána elengedtem a nyakát, mert már nagyon kékült a feje.

Meg kell hagyni, hogy kapitányunk kiválóan manőverezett, bár már mindkettőnkön nagyon látszottak a kialvatlanság jelei. A fizetősebb utasok nem elégedtek meg a robot-kiszolgálással, nekik hús-vér pincér szolgálja fel a három étkezést a pénzükért, nappal meg, amikor az utasok aludtak, folyamatosan szereltem, javítottam. Rongy Elek sem aludhatott, vagy válthatott fel, egy pillanatra sem hagyhatta ott a parancsnoki hidat, ugyanis talákoztunk a Szemét-szigetekkel, és minden manőverezési tudományára szükség volt.

Ezek a szigetek még valamikor az emberiség hőskorában keletkeztek. Primitív őseink nem ismerték még az újrahasznosítást, hatalmas dombokba gyűjtötték a hulladékukat. Ezeket a hatalmas hulladékhegyeket elsodorta az óceán, és mivel nemzetközi vizeken sodródni az áramlatokkal, egyik ország sem tekintheti sajátjának őket. Pedig rengeteg hasznosítható alapanyag van bennük. Egymást tartják az államok kölcsönösen sakkban, nehogy a másik hozzányúljon. És ezeken az úszó szigeteken emberek telepedtek meg, kolóniák alakultak, korunk nomádjainak nevezik őket. Nem kérnek a civilizáció áldásaiból, és ezért cserébe valami megfoghatatlan szabadságot hisznek a magukénak.

Rongy Elek minden ügyességére szükség volt, mert ezek az úszó szigetek egybegyűródtak, és legtöbbször olyan fajsúlyú, hogy mindössze egytizede emelkedik ki a vízből, és a rugalmasnak tűnő külső műanyag burkolat mögött mindenféle kemény és éles tárgyak rejtőzhetnek alattomosan, végzetes lehet a hajó számára egy ütközés.

Legendák szólnak egy minden idők leghatalmasabb hajójáról, Titanic volt a neve, és – hihetetlennek tűnik – egy szemét szigetnek ütközött olyan szerencsétlenül, hogy helyben elsüllyedt.

Működtek gőzerővel a párasító, klimatizáló, szagosító berendezések, mégis mindenki érzett valami átható bűzt, amikor áthaladtunk a Szemét-szigeteken, sőt, mintha a hajó deszkáiba ivódott volna, akkor is éreztük, amikor már kihajóztunk közülük.

– Nézzed, Jimmy – mondta nekem Rongy Elek –, én nem tudom, te babonás vagy-e?

– Én egy felvilágosult értelmiségű ember vagyok – válaszoltam öntudatosan ennek a minden ízében remegő alkoholistának. – Sokat ittál?

– Tegnap óta egy kortyot se.

– Akkor attól remegsz.

– Nézzed, már régen áthaladtunk a Szemét-szigeteken, és nem szűnt meg a szag. Meg, nézzed ezt a képernyőt, egy sziget a nyomunkban van. Leszakadt a többitől, és követi a hajót.

– Nehogy már emiatt izgulj. Elő szokott fordulni, hogy valami hínár vagy dróthulladék beleakad a hajóba, aztán húzzuk magunk után az egész szigetet. Mindenre van tudományosan megalapozott magyarázat. Attól van a szag is.

– Nem – mondja, és olyanra változik az arcszíne, mint a háromnapos vízihullának –, ez a Kísértetsziget. A parti kocsmákban mesélnek szőröstül-bőröstül rejtélyesen eltűnt hajókról, a Szemét-szigeteken elrejtőző kalóz-kannibálokról. Ez nem mese! Nyomodba szegődik, nem tudod lerázni, rontást küld a lelkedre, és amikor teljesen megzavarodtál, akkor a hajóddal együtt bedarál a szemébe.

Néztem ezt a minden ízében remegő embert, a másik szememmel a műszereket figyeltem, amelyek azt mutatták, hogy a sziget nem távolodik és nem közeledik, makacs egyforma távolságot tartva ott van a nyomunkban.

Csak a vízből kilátszó része háromszor akkora, mint a hajó. Mozgásnak, életnek semmi jele rajta, de mintha megtestesítené a kocsmák kísértet-történeteit, baljós fenyegetéssel nyomul utánunk. Felvilágosult és tudományosan kiművelt gondolkodásom ellenére az én bőrömön is végigfutott a hideg borzongás. Pedig aki úgy kel, hogy háromszor keleti irányba hátraköp a bal válla fölött, azt nem érheti semmi rontás. Igaz, legalább egy hete nem aludtam.

A hajónkon állandósult a bűz, az utasok elégedetlenkedtek. Azzal fenyegetőztek, hogy a hatóságoknál feljelentenek.

Rongy Elek egy időre le tudta szerelni őket azzal, hogy a fedélzeti kompjúterben létrehozott egy virtuális panaszirodát, ahol egy tengerészeti főmarsall jelentkezett be a panaszkodónak, türelmesen végighallgatta, haragra gerjelt, és azonnali hatállyal elrendelte az intézkedést és a szankciókat. Ez megnyugtatta az utasokat, sőt az se nagyon zavarta őket, hogy a főmarsall időnként szétesett, és norvég népdalokat énekelt érzelmes modorban, jobb kezében labdázva a saját fejével. Állítólag egyetlen kis előjel okozta a zavart, de a bunkó parasztnépség úgy érezte, mindent megtett jogainak védelmében.

De a szagot mi is éreztük. Én különösen, mert a hajófenékben még töményebben volt jelen. Meg kell találnom a forrását, a Déli-sark kikötőjébe így be se fognak engedni bennünket a hatóságok.

A hajófenék egyik zugában találtam egy pokrócot, amely át volt itatva ezzel a szaggal. Egyből átláttam a helyzetet. Potyautással van dolgunk. Valamelyik szigetről átmászott a hajóra, megbújik a hajófenék zugaiban. Innen kezdve én vagyok a vadász, csak meg kell találnom az illetőt. Fölfegyvereztem magam mindenféle önvédelmi eszközökkel, hogy meglepetés ne érhesen, szerkesztettem egy kis szagdetektort, és elkezdődött a vadászat. Csak követtem a kis műszer iránymutatását, és hamarosan meg is láttam nekem háttal állva egy vékony toprongyos alakot. Nem sokat teketóriáztam, már kattant is két csuklóján a távbilincs. Lassan megfordult az illető, és akkor megfagyott bennem a vér!

Piszkos Fred!

A kapitány!

A világ legmocskosabb, legbüdösebb, legaljasabb embere!

– Szerbuc, Jimmy – csak ezt mondta végtelen szomorúsággal. – Most megfogtál. Azt hittem, el tudok bújni a következő kikötőig, de te túljártál az eszemen.

– Maga csak ne kavarjon itten! – mert mindig kavar valamiben az öreg, észre sem veszed, és túljárt az eszeden, nagyon tudja eztet.

– Dehogyan kavarok, édes egyfiam. Öreg ember vagyok, megkötöttél, mit tudnék én így csinálni?

Már ezzel belekavart. Mert ha ellenáll, vagy csúnyákat mond az anyámra, vagy ilyesmi, akkor azonnal megpofozom, és normálisan folynak az események, de így egy megkötözött kicsi öregember, én meg ott tornyosulok fölötte a mérhetetlen fizikai fölényemmel meg a humanizmusaimmal. Tényleg, most mit kezdjek veled? Mintha kitalálta volna a gondolatomat.

– Most majd így maradok megkötözve, és a kikötőben majd átadsz a hatóságoknak, hogy potyautast találtál a hajón, és azok majd jól bevárnak a börtönbe, mert mindenhol ezen a világon köröznék engemet. Tiszta ügy.

– Ne kavarjon már megint! Csak tisztára összezavar! Az lesz a legjobb, ahogy mondja, átadom a hatóságoknak, és még a fejpénzt is megkapom maga után. Maga meg úgyis kiszabadul, sose volt még egy hétnél többet börtönben.

– Úgy lesz a legjobb, édes fiam! Bár a mi köreinkben nagyon nem illendő átadni a másikat a rendőri szerveknek. Majd jönnek szépen a hatóságok, megvizsgálják engemet, mindenféle élősködőket, vírusokat meg baktériumokat találnak a szervezetemben, így szokott ez lenni, aztán karanténba viszik a hajót, és következik egy hónap vesztegár. Jó az neked, édes fiam? Meg az utasaidnak? Ugye?

Tudtam!

Éreztem!

Belevitt megint a zsákutcába!

Meg van kötözve, nálam egy arzenál fegyver meg a fizikális fölény, és mégis ő mondja meg, hogyan legyen. Akkora esze van, hogy még a sapkája is tele van aggyal. Legjobb lenne így megkötözve behajítani a tengerbe. De akkor meg visszajár. Most is úgy néz már ki, mint egy kísértet, azzal a pislogó szemével.

– Nézd, Jimmy. Holnap kiköt a hajó. Az utasoktól már beszédteék a viteldíjat, Rongy Elekkel már el is feleztétek. Ott a te részed a farzsebedben. Azt most szépen ideadod nekem, persze előbb leveszed a bilincset a kezemről, meg ezeket a fegyvereket is szépen ideadod. Ne remegjen a kezed, nem foglak bántani... és hozol nekem egy első osztályú ebédet. Elvégre te vagy a hajópincér.

Harmadik,

betoldott fejezet, amely életképszerű elemeket vonultat fel érdekes jellemeikkel körítve és tálalva

– Kolléga úr, lenne szíves, egy szóra! – kiáltott utánam az egyik vendég, miközben szélsebesen cikáztam az asztalok között.

– Hm, paraszt, én? – emígy füstölögtem magamban, fél karral egyenesen eltartva magamtól egy teli tálcát, ami eróművészeti mutatványnak elmenne egy cirkuszban. – Én lennék paraszt?

Egy jovialis kinézetű úr szólt így bele a viharzásomba.

Mert a kedves olvasó, megfelelő tapasztalatok híján el sem tudja képzelni, milyen nehéz élete van egy kialvatlan hajópincérnek. Kezdjük azzal, hogy olyan lepattant konyhát, mint a „Na mi újság, Wágner úr?” elnevezésű hajón volt (ez Rongy Elek tulajdona, valahol már egyszer le-selejtették), olyant nem tudnak álmodni sem, legszörnyűbb rémálmaik közepette sem. Az összes automatikának személyisége van bizonyos koron túl, mint a nőknek. Egyiket kétszer kell indítani, a másik odaégeti a húst, ha nem kapod ki belőle idejében, a harmadik rendesen dolgozik, de folyamatosan hibaüzeneteket küld, a negyedik folyton összekeveri a porcukrot a sóval, és így tovább, nem is sorolom. Rohanok ki az egyik rendeléssel, programozom a másikat, fejben tartom a harmadikat, száguldok, mint egy versenyző, és akkor ilyen beszélgetős, régimódi alakok még megállítanak, leparasztoznak. És még jó képet is kell vágni hozzá, első a vendég.

Első tevékenységem az volt, hogy a konyhába vezető ajtó felismerő rendszerét átalakítottam egyszemélyesre, nehogy oda betévedjen rajtam kívül valaki.

Bogumil Hasek úrral pedig hamar tisztáztuk a félreértést. Szó nincs arról, hogy parasztnak nézett volna, hanem kollégát tisztelt bennem, íróféle ő is, már második mondatában följajánlotta, szólítsam Pepin bácsinak, és tegezzem. Ilyen szokások vannak a szellem Olimpuszán.

Nagyon érdekes társalgásokat folytattunk, bár kissé eltérő volt az érdeklődési körünk, abban a meggyőződésben egyet tudtunk érteni, hogy az emberiség a vesztébe rohan, és nekünk kötelességünk világító fáklyával a változások élére állni, hogy irányt mutassunk a tévelygésben. Mindketten népi sarjadékok lévén a köz és a jövő céljait szolgáljuk minden tehetségünkkel, amire nem büszkének kell lenni, hanem kellő alázattal viselni terhét. Ha komolyan gondoljuk a táalentumunkat és a küldetésünket.

Pepin bácsi megajándékozott (személyre szóló ajánlást firkantott a lapba) a legutóbbi publikációjával, egy színes folyóiratot hozott ki a kabinjából: Talajerőtani Szemle volt a címlapjára írva. Föllapoztam a tartalomjegyzéket, és máris megakadt a szemem a cikkén: Hallga, mint susog az alga! Írta Bogumil Hasek.

– Talán versekkel tetszik foglalkozni? – kérdeztem elhamarkodottan.

– Ugyan, fiatal barátom. Bár jól látja a lényegét, a költő a legszárazabb szakmai írásaimban is ki-kitör belőlem. Nem tudok tenni ellene. Ez a cikkecske különben a tengeri növényzet trágyázási felhasználásának perspektíváit veszi szemügyre teleologikus előrelátással, hogy úgy mondjam. Egyelőre az alga, eme tengeri növényzet, csak egy azokból a könnyen korhadó anyagokból, amelyeket talajaink erejének és szerkezetének javítására fölhasználhatunk. De számításaim szerint oly korlátlan mennyiségben áll rendelkezésünkre, hogy a sivatagokat is termővé lehetne vele varázsolni. És van még egy ideám, egyféle utopisztikus elképzelés, mondhatnám, futurisztikusan és technikailag roppant újszerű, forradalmian megváltoztathatná gondolkodásunkat a talajerő tekintetében, de mint minden paradigmaváltás, olyan kihívás elé állítja az emberiséget, amelyre még nem vagyunk elég érettek.

– Ne csigázzon, avasson már be az elképzelés lényegébe!

– Röviden úgy foglalnám össze: aranyat szarunk. Ugye, nem érti? Jelenleg, tudja remélem, a városi emberek ürüléke belekeveredik hagyományosan a szennyvízbe, amiből kezelés folytán kivonjuk a víz nagyobb részét, a maradék masszából biogázt és elsősorban energiát állítunk elő, s annak a maradványát felhasználja az ipar mindenfélének az előállítására. Képzelve el, az emberi ürülék – itt a forradalmi újdonság – szinte maradéktalanul, beavatkozás nélkül, ideális talajerőjavító anyag lehetne. De mindenütt falakba ütközöm.

– Vajon miért?

– Kultúrafüggő a kérdés, és nagyon összetett. Elhiheti, elmélyedtem a kérdéskörben. Filozófiai, avagy jobb, szemléletesebb szóval: bölcséleti módon kell közelíteni a tárgykörhöz. Szó szerinti és átvitt értelemben. Nem szabad finnyásnak lenni. Kicsiny gyermekkorunktól arra szocializálnak bennünket, hogy a belőlünk távozó salakanyagok undorítóak, bűdösek, tisztátalanok. Míg az ártatlan őállapotban lévő gyermek a maga érintetlen gondolkodásával természetes kíváncsisággal veszi kézbe a dolgokat. Mi rontjuk el. Először a közgondolkodást kell megváltoztatni. Részletesen kidolgozott akciótervem van, afféle ars poetica...

– Azt hiszem értem, és ebben nagyon egyek a céljaink. A művészet nem zárkozhat be egy afféle elefántcsont toronyba, hogy onnan ossza az észet, hanem a valódi problémákat kell ábrázolni olyan olvasmányos módon, hogy szívesen fogyasszák az emberek. És így, lassú, hosszadalmas munkával, talán egy nemzedék nem is elegendő reá, át tudjuk formálni az emberiséget nemesebb közös célok irányába.

– A szívemből beszél, fiatalember! – keblére vont, és erősen megszorított. – Azonnal szaladok a kajütömbébe. Hozok valamit, megmutatom. Egy hosszabb poéma utolsó simításain dolgozom. A címe: Óda a fekáliához. Tudja, ebben még nem nevezem néven a dolgokat, belül maradok az uralkodó közízlés keretein, de úgy, hogy egyben megkérdőjelezem azokat. Eddig tabutéma volt? Elfogadom. De ti is fogadjátok el a kirakott kérdőjeleimet! A művészet olyan szentegyház, ahová nem csak ünneplő ruhában lehet bemenni. A művészet mindenkor az új, a szokatlan jelentkezése a berögzöttségeink között. Forradalmi láz éget.

De legnagyobb sajnálatomra nem volt annyi szabad időm, hogy a költészet témaválasztását megújító poémát meghallgassam, és, fájdalom, egész tengeri utunk idején nem tudtunk rá sort keríteni. Az alkotó munkához nyugalom és körülmények szükségeltetnek, és én egyiknek sem voltam bőségében.

A legvadabb esetet is el kell mondanom, annak illusztrálására, hogy mik fordultak elő napi gyakorisággal.

Elszabadult az egyik reggeli-automata. Mindaddig egyenletesen és megbízhatóan előállította reggelre a tejet, kávé, kakaót négyféle zsírtartalommal, igény szerint, és szolid múú hangot hallatva jelezte, hogy a program véget ért. Ám egyik reggel, kóboráramot kapott, vagy összeakadt két programja, rögzítettségéről letépve magát kivágtatott az ebédlőbe. A biztonsági rendszer azonnal riadózott, két Szelindek elnevezésű utasvédelmi robot rá is csimpaszkodott, szabályos harc alakult ki, csak úgy repültek szanaszét az alkatrészek. A Szelindekek repültek jobbra-balra, utána csak megrázták magukat, és ismét rávetődtek a náluk tízszer nagyobb monsturnyra. Az utasok riadtan menekültek az ebédlőből. Na, Jimmy, neked kell megoldanod a helyzetet! Elébe léptem, nagyot dobbantottam a padlón, ettől meghökölt, a mozgásérzékelője még működött, és a tizedmásodpercnyi időkeretben be tudtam nyúlni a drótok közé, és letéptem a tápról a vezetékét. Úgy roskadt össze, mint egy legyőzött ellenfél. Ha nem sikerül a mozdulatom, akkor eltapos. Az utasok megtapsoltak. Ihletett pillanat volt.

És akkor arra még nem is tértem ki, hogy a „potyautasunk” mennyi borsot tört az orrom alá. Ő volt harmadik műszakom, ami szintén egész embert kívánt. Visszaélt az öreg a helyzetével.

Pepin bácsi volt életem sivatagában az oázis, aki különben nem zárkózott bele a saját szakmájába és a költészetbe, minden érdekelte, és rendkívüli tájékozottsággal rendelkezett ezerféle témában. Tudományos magazinokat olvasott szabad idejében. Ilyen ember. Ritka az a fajta nyitottság, amivel meg tudta közelíteni a maga zseniális paraszti eszével és költői érzékenységével a tudomány kérdéseit. Például meglepett egyszer azzal a kérdéssel, hogy szerintem van-e a Földön kívül értelmes élet. Éppen egy nyolcszemélyes fatálast egyensúlyoztam Pékné módra, amikor közvetlen modorával megállított.

– Ezen még nem gondolkodtam – vettem oda, és igyekeztem tovább, mert már majd letört a karom.

– Jegyezd meg, édes fiam: bizonyos kérdésekre megmondod a válaszod, és én megmondom, milyen ember vagy. Ez egy ilyen komoly kérdés.

– Nem vitatom, Pepin bácsi, de engedje el a kabátom, mert menten leejtem az egész hóbelevancot – de úgy kellett kitépnem magam a kezéből.

Az az igazság, hogy sose gondolkodtam ezen a földönkívüliek, ufók, itt vannak-e köztünk, megfigyelnek-e bennünket, akarnak-e valamit tőlünk kérdésen. Élnek a sivatagban is emberek minősíthetetlen körülmények között, időnként megtöltik a bulvársajtót a róluk szóló fényképes riportok, de mit érdekelnek engem? Semmi közöm hozzájuk.

– Nem így van ez, édes fiam! – mondta Pepin bácsi. Minden azon múlik, hogyan gondolkodunk róluk. Az dönti el, milyen személyiség vagy te.

– Na nehogy már az apró kis zöld emberkék, akik vagy vannak, vagy nincsenek, beleszóljanak az én értékrendszerembe!

– Nem szólnak bele. Csak az a kérdés, hogy te valláserkölcsei alapon elutasítod az egész kérdést, és akkor tisztelem az álláspontodat, és nincs vitám hitbéli kérdésekről, vagy tudományos, logikus alapon jutsz el valamely álláspontra, amely már igenis vitaképes.

– Pepin bátyám melyik álláspontot képviseli? – kerültem meg nagy ravaszon a választ.

– Az attól függ. Bármelyik álláspontról hajlandó vagyok vitatkozni veled, ha te az egyiket elszántan képviseled.

– Nagyon sportszerű magatartás – mondtam kissé gúnyosan. – De hol van ebben a világítótorony? A művész elkötelezettsége?! Énrólam kiderül, milyen ember vagyok, te meg, Pepin bátyám, elegáns vívóállásban hajlongsz és riposztol?

– Én éppen ebben vagyok példászerű! – húzta ki a gerincét Pepin bácsi. – A minden irányú nyitottságot képviselem az ortodox begyöpösödöttség közepette. Igenis változik a világ, és nekünk alkalmazkodnunk kell, időnként revideálni az álláspontokat. Nincsenek örök érvényű igazságok. Például, én abban a meggyőződésben voltam mindeddig, hogy az időnként föllángoló ufó-őrület csak egy nagy biznisz, média-ricsaj és parasztvakítás. De most mit olvasok a „Csók és könny” magazinban? Két bizonyítékokkal alátámasztott, dokumentált észlelésről tudunk, amit a szkeptikusok is kénytelenek elismerni. Az egyik a celebeszi ufó, a másik a New-Yorki yeti, mint köztudott általánosan. Mindkettőről hang és filmfelvételek vannak, bár vannak, akik hamisítványnak tekintik őket. És most előkerült egy nyelvész, aki ugyan nem fejtette még meg egyiknek a beszédét sem, de a legjobb úton van. Ugyanis be tudja bizonyítani, nagyszámú egyezésre építve a teóriáját, hogy a két egymástól távol eső, és méreteiben igencsak eltérő lény ugyanazt a nyelvet beszéli.

Negyedik fejezet,

amelyben egy másik cselekményszálon is elindulnak események

A sors néha furcsa játékokat űz a becsületes emberekkel, akik számára mindennél többet ér a személyes jó hírnevük, és mégis kétes ügyletekbe keverednek, feláldozzák mindazt, ami legfontosabb számukra, csakhogy szeretteiknek segíthessenek.

Alan Brownnak hívták a fiatalembert, aki alig egy hónapja érkezett meg a Marsra. Látszólag semmiben sem különbözött a társaitól, akik vállalták ezt a biztos, de sok veszéllyel és kihívással járó pénzkeresetet.

Fél év az út ide, itt egy év munka az ércbányában, majd fél év hazafelé az űrhajóban, és takarékos életmóddal ez alatt össze lehet rakni egy lakás árát vagy egy kisvállalkozás induló tőkéjét. Fiatalnak és elszántnak kell lenni hozzá, egészségesnek és mindent kibírónak. Eleinte a konszernnek fegyencekkel próbálkoztak, volt már ilyen az emberiség történetében, a társadalom is megszabadul a nemkívánatos elemektől, és a Mars ércmezői is kiaknázódnak jelentős üzleti haszonnal.

De a bűnözők nem voltak jó munkaeerők, nem vált be a számítás. A Földön maradt populációban sem csökkent a bűnelkövetések száma, a bányák pedig meg sem közelítették a szükséges hatékonyságot. Stratégiát váltottak a bányavállalatok, a bűnözőket, akik érvényes ítélettel lettek számúzva a Marsra, nem hozták vissza, de a bányászokat már ambiciózus fiatalokból toborozták, akik kétéves szolgálattal kellő anyagi alapot gyűjthettek egy életre. Időközben a bűnöző elemek berendezkedtek a bolygón, nőket importáltak, kaszinókat és nyerőgépeket üzemeltettek, berendezkedtek az ott dolgozók legális kifosztására. Hiába kötötte ki bárki, hogy fizetését csak a Földön, és a munka végeztével, saját kezébe adják, a kuplerájok, örömtanyák és kaszinók üzemeltetői elfogadták a becsületszót adósság ügyekben, és rendelkeztek olyan földi kapcsolatokkal, amelyek behajtották a hálójukba került áldozaton a tartozást.

Történetünk jelen idejéhez képest egy évvel korábban Alan Brown a Világbank alkalmazásában állt. Öltönyös, nyakkendő, jólfésült fiatalember volt, aki jól kiismerte már magát az intrikákkal, pletykákkal, személyes ambíciókkal behálózott irodaház hatalmi viszonyai között, és közben meg tudta őrizni a maga idejétmúltjának tekinthető becsületesességét. Ám egyre jobban elhatalmasodott az undor egészséges szervezetében, látva mindazt a sok szennyet, ami a nemzetközi pénzügyletek terén, a tőzsdéken, a szegény államoknak nyújtott segélyekben, az egyéni meggazdagodások mögött zsírosan tapintható volt.

A Vezér irodájába hívták, a legfelső szintre. Hangtalanul suhanó dekoratív titkárnők hada, valódi pörköltkávé illata a levegőben, kézzel varrott Gucci öltöny a személyi titkáron, igazi fából faragott íróasztal, a pazarló fényűzés összes nyomasztó rekvizituma mind azt sugallta: itt mindezt te is elérheted, ha ügyes vagy, hajlik a gerinced, beállsz a sorba. A Vezér teljes tíz percet szánt rá saját drága idejéből.

- Fiatalember, mi tisztában vagyunk már nagyjából az Ön képességeivel, és most egy olyan feladatot szánunk Önnek, ami nagy sikerrel, de nagy kudarccal is járhat.
- Kíváncsian várom a részleteket.
- Mit tud a kínai piacról?

– Körülbelül annyit, mint minden általánosan tájékozott munkatárs ebben a házban. Kína része a Világbanknak, de az eltérő társadalomszerkezet, iparstruktúra inkább partneri viszonyt jelent, mint integrációt.

– Nagyon jól összefoglalta, fiatalember, a lényegét. Ha kicsit mélyebbre ásunk, akkor akár úgy is tekinthető, mint ellenségek között megkötött üzletek sorozata ez a kapcsolat. A keleti térségek nem az individualista utat választották, amikor beszűkültek az erőforrások, amire viszont mi tradicionálisan ráálltunk már korábban. Így, ha nem is harcnak, de eltérő világméretű versenyének fogható föl a helyzet, amelyben nem legyőzni akarjuk egymást, de hosszú távon mindenképpen azt bizonyítani, hogy mi vagyunk életképesek, a másik vesztesre van ítélve. Amolyan hidegháború zajlik. Mi teszünk óvatos kísérleteket a kollektív megoldások irányába, természetesen egy jótányit sem engedve az elveinkből, ők pedig megpróbálkoznak az egyéni érdekelttség elismerésével az ipar és a kereskedelem területén. Kereskedni kell, a pénzforgalom hatalmas, és az egyenleg óriási passzívumot mutat részünkről, és hatalmas aktívumot Kína oldalán. Ha így folytatódnak a trendek, akkor pár évtized múlva megvesznek bennünket szőröstül-bőröstül.

– Gondolom, ebben a folyamatban szán nekem valamilyen szerepet.

– Pontosan. Önnek eltűnt még kisgyermek korában az édesapja, édesanyja emberfeletti erőfeszítéssel taníttatta Önt, és most mi lehetőséget kínálunk, hogy ezt a nagy áldozatot meghálálja, olyan körülményeket teremthessen édesanyjának, amilyeneket megérdemel. Nagyon nagy összegeket kereshet a következő időszakban, ha helyén az esze.

– Ha jól értem, akkor valami félig legális piszkos munkát akarnak reám bízni.

– Oh, fiatalság, lendület! Ugyan már! Ön egy szabályos világbanki attasé lesz Kínában, és csak annyi a dolga, hogy megtalálja a rendszer gyenge pontjait. Tisztán szakma. Minden segítséget megkap tőlünk, egy egész elemző csoport áll majd maga mögött. Gondoljon bele, ha csak minden kínaitól el tudunk venni egy dollárt, azzal milliárdossá lehet válni! Rosszul fogalmaztam, mi nem akarunk senkitől elvenni semmit. Pusztán pénzügyi akcióterveket dolgozunk ki. Minden az Ön leleményességén és kreativitásán múlik. Egy hatalmas kihívás.

– Mondhatom erre azt, hogy köszönöm, nem kérek belőle?

Előzménye is volt természetesen a beszélgetésnek, amiről a vezér nem tudhatott. Vagy ha tudott, akkor még piszkosabb az egész ügy. Alan tisztességben megöszült édesanyja egy napon gyengének érezte magát, s idő előtt visszatért rendszeres egészségügyi sétájáról. A lakásban az az érzése támadt, hogy nincsen egyedül. Azonnal és késlekedés nélkül megnyomta a riasztót. Két percen belül helyszínen volt a rendőrség, nem találtak senkit a lakásban, de a nyomrögzítők azonnal konstatálták, hogy nem képzeldésről van szó, idegen szagnyomokat találtak a lakás levegőjében. Semmi nem tűnt el. Alan a személyes kompjúterén tapasztalta aznap este, hogy valaki belenyúlt a rendszerbe. Erről nem is szólt édesanyjának.

A maga számítógépes eszközeivel nyomába eredt a behatolónak. Hatalmas gyakorlattal rendelkezett a világhálón. Kicsiny fiúcska kora óta nyomozott, kutatott, kereste az édesapját. A világháló csodálatos találmány, de végtelen, mint a világmindenség, minden információ megtalálható rajta, de éppen a mennyiség mérhetetlensége a legnagyobb hátránya egyben. Elterelő, hamis, manipulált adatok tömege, rossz emberek megtévesztő manőverei, tiltott tartalmak, ellenőrizhetetlen állítások, mind csak a gyanútlan felhasználók megtévesztésére. Az egész fejlett világ be van kamerázva, mikrofonozva, hatalmas adattárolók őrzik végtelen ideig a felvételeket, mégis el lehet tűnni a rendszerből, el lehet tévedni a labirintusban. Minden ember ezerféle nyilvántartásban szerepel, mert megszületett valahol, egészségügyi ellátásban részesült, lakott és dolgozott, üzletekben, vendéglőkben, utcán és munkahelyen, mindenütt rögzítik minden lépését. Talán csak az otthonok részesülnek védelemben, ahol

mindenki maga dönti el, eltűri-e a kamerákat. Egyre többen választják ez utóbbit, mert betörés, rablás esetén a rendőrségnek könnyebb a dolga, a szabadság csak illúzió. Mégis el lehet tenni, meg lehet szökni nyom nélkül a rendszerből. Az eredménytelen keresésnek annyi haszna volt, hogy Alan profi módon tájékozódott, titkosszolgálati főtisztek tudásával vetekedtek megszerzett képességei. Többnapos kemény munkájába telt, amíg a rendőrség által rögzített szagnyomot, amelyet ő is gyorsan elmentett, megtalálta egy nyilvántartásban. Innen kezdve még nehezebb lett a dolog, titkos, erős zárral védett archívumokba kellett betörnie, amíg körvonalazódtak sejtései. Az amerikai és a kínai titkosszolgálat egyszerre vetette ki rá a hálóját, azután megtalálta a lakásban a manipulációs kis adó-vevőt, amellyel a tudatát akarták befolyásolni. Innen kezdve minden ügyességére szükség volt. Úgy kellett átprogramoznia a borsószemnyi manipulátort, hogy a készülék üzemeltetői még csak gyanút se foghassanak. Ehhez talált egy kisiparost a Neten, akivel kódolt üzenetek formájában megkötötte az üzletet. Minden megtakarított pénze ráment. Úgy érezte bekerítették, ebből a mocsárból nem lehet menekülni, csak úgy, ha mindent föléget maga körül az ember, kiszakítja magát a rendszerből.

Kötött egy nagy összegű életbiztosítást az édesanyja nevére, és másnap már be is szállt a Marsra induló munkáscsapat tagjaként az űrhajóba. Vagy ott pusztul, vagy kibírja a két évet, és akkor lesz elég pénze arra, hogy új alapokon fölépítse az életét.

Negyedik fejezet,

**amelyben egy másik cselekményszálon is
elindulnak események**

*A hős meg akarta hódítani a
sziklavárat, és az – az ölébe hullt*

Alphonsine szívében tör. Halálában is kissé szemérmetlen pózban hanyatt fekszik a széles franciaágyon.

Alan a saját kulcsával nyitotta az ajtót, minden fogadalma ellenére csak visszatért. Mintha húzta volna valami ebbe a lakásba, ebbe a szobába.

Az öngyilkosság egyértelműen, a laikus számára is nyilvánvalóan, saját kezűleg következett be. A mostanában elindult divathullám eszközt használta a szép leány fiatal életének kioltására. Hideg tör a forrón lüktető, égő szívébe.

Egy hirtelen népszerűsége tört író szerelmes regényének és a belőle készült filmnek a nyomán érzelmi divathullám söpört végig a világon. A közönség fölfedezte a reménytelen szerelem és a lelki szenvedés nagyszerűségét, amelyből egyenesen következik az élet értelmetlenségének gondolata, és az öngyilkosság lehetősége. Megjelentek az epigonok, filmek tucatjai készültek ugyanerre a kaptafára minden kultúra, vallás és világnézet szabályainak megfelelően, de az alaptörténethez szigorúan ragaszkodva. A hősök magányukban, hosszú belső monológokat folytatva, járkálnak a sivatagban vagy a nagyváros dzsungelében, látványos lelki kínokat élnek át, s a végén kioltják az életüket, ezzel is vádolva a közönyös, másokra odafigyelni képtelen társadalmat. Egy élelmes kereskedő fölfigyelt arra a képtelenségre, ami az eredeti történet után minden változatban konokul és értelmetlenül benne maradt, hogy az ember önerejéből képtelen a saját szívének átszúrásával kioltani saját életét, ezért egy rugós szerkezetet gyártott, amelyet csak a mellkasra kellett helyezni, bekapcsolni, s a többi természetesen elvégezte az automatika. Hatalmas üzleti siker támadt az ötlet nyomában, divat lett a polcon tartani egy ilyen alkalmas szerkezetet minden eshetőségre. Némely statisztikusok szerint öngyilkossági hullám söpört végig a világon, más mérések szerint nem növekedett az életüket önkezükkel kioltók száma, csak ezen a halmazon belül tört élre a tört a szívébe módszer, amely részhalmoz korábban mérhetetlen volt.

Alphonsine saját akaratából végzett önmagával, de Alan tudta, mi volt az ok, ami elindította erre az őrült cselekvésre. És mint szigorúan működő ősi tetemrehívás idején, beléptekor a friss sebből buzogni kezdett a vér.

Alan szinte esztét vesztette a fájdalomtól.

Mert ő volt a gyilkos kétségtelenül.

Nehéz szerelem volt az övék, néhány kölcsönösen szép pillanattal. Azon túl csak a fájdalom, a vita, a se veled, se nélküled állandósult egérfogója. Két egymáshoz nagyon erősen vonzó és kapcsolódó fiatal sok-sok fájdalommal, váddal és értetlenséggel szövődő kapcsolata, ami egyenesen vezetett a tragédiához.

Nem volt értelme rendőrséget, mentőt hívni. A lakásból eltüntetni a nyomait eszébe se jutott. Reménytelen vállalkozás is lett volna.

Romantikusan indult a szerelem. A sorsszerűségnek tulajdonított véletlen, amire oly gyakran bízzák magukat fiatal korban, sodorta őket össze egy pillanatra, hogy utána már ne tudjanak fájdalom nélkül elválni egymástól.

A Centrál Park egy darab megőrzött múlt, az emberiség természeti létének élő, lélegző kövülete. Igazi, növekvő fák, bokrok, virágok, valódi fű a világváros, a megapolisz közepén. Párszáz négyzetméter az egész, a többi cserélhető műanyagból, ahol rá szabad lépni a fűre, a fák ágait megmászhatják a gyerekek, s ha valami megkopik, eltörik, azt azonnal kicseréli a karbantartó személyzet. Mégis a városlakó emberek kedvenc találkozóhelye ez az ősréginek tekintett álpark. Széles körben elterjedt tévképzetek szerint itt sokkal egészségesebb a levegő, és a lélek belső folyamataira jó hatással van a sok zöld, az itt uralkodó szín. Ennek megfelelően a park sokkal zsúfoltabb, mint akármely pláza vagy bevásárlóközpont. Fiatal anyukák tologatják a babakocsit, nyugdíjasok ülnek a padokon, és a közeli irodaházak alkalmazottai ide jönnek ki, ha fölszabadul egy fél órájuk.

Alan, ha csak tehetné, itt töltötte félórás ebédszünetét. Vett valami hamburgert a gyorsbüfében, és ráérősen elköltötte egy padon, ha jutott éppen hely, ha nem, akkor sétálva falatozott, és megújult energiákkal tért vissza az irodaépületbe. Most szerencséje volt, egy teljesen üres padra tehetné le magát, és három teljes percig egyedül birtokolhatott egy teljes négyzetmétert a parkban. Fehér ruhás karcsú leány kérdezte, leülhet-e mellé. Bólintott, és egy pillantással, a tolakodás szándéka nélkül végigmérte a személyes aurájába belépett tüneményt. Egy pillanatra elakadt a lélegzete, ő még ilyen szépet nem látott. Mintha a gyermekkori mesekönyvek Hófehérkéje, Tündérszép Ilonája lépett volna a padhoz.

Alphonsine, merthogy ő volt az, valószínűtlenül szép volt. Sugárzott belőle az ártatlan tiszta-ság. Ő szólította meg Alant végtelen egyszerűséggel. Valami banális, szokványos megjegyzést tett az időjárásra, amiről csak udvariasságból beszélnek az emberek, ugyanis az akkora városok, mint New York, állandó hőmérsékletre, páratartalomra, légnyomásra vannak beállítva. Kulturális kapcsolattartás céljaira viszont évezredek alatt rögzültek az olyan formulák, hogy szép időnk van ma, reméljük így is marad, s így tovább. S máris belemelegedtek egy rokon-szenven alapuló, semmitmondó, mégis kitárulkozó beszélgetésbe. Alan már el is mondta, hogy itt dolgozik a közeli irodaépületben, meg is mutatta, és – maga is csodálkozott a bátorságán – megkérdezte, hogy nem találkozhatnának-e munkája végeztével. A lány igent mondott.

A késő délutáni események viszont nagyon felgyorsultak, legalább Alan számára. Találkozásuk után alig fél órával már Alphonsine ágyában volt, anélkül, hogy az eseményekben a legkisebb kezdeményező lépést tette volna. Alphonsine két szeretkezés szünetében elmondta, hogy egy éjszakai szórakozóhelyen dolgozik egzotikus táncosként, és, bár határozottan kedve lenne hozzá, nem tölthetik együtt az éjszakát.

Alannek több szexuális élményben volt része csekély két és fél óra alatt, mint az azt megelőző teljes életében, beleszámítva az összes kamaszkori fantáziálását is. Alphonsine létének oly természetes és magától értetődő része volt a testi örömszűz teljes és gátlásoktól mentes kiélése, mint a többség számára az étkezés.

Alan késő éjszakáig forgatta otthon a Keresztény ifjak vezérlő kalauza című kiadványt, de elfolytak szeme előtt a betűk, egy-egy félmondat ragadta meg a figyelmét, a szexualitást a Teremtő örömforrásként adta nekünk, a házasságban élő hívő emberek érintkezésének első és legfontosabb célja az utódnemzés, az ösztönök kiélése céljából, testgyakorlasként művelt szexuális kapcsolat mélységesen erkölcstelen, felelőtlen, bűnös magatartás, bizonyos testnyí-lások és pozíciók felhasználása örömszerzés szempontjából, ugyanúgy mint a hasonmúek-ke, kiskorúakkal és technikai eszközökkel végzett önkielégítés szemben áll a vallásos ember természetes ízlésével, bűn, tévút... Egy örömteli délután szédülete ütközött meg mindazzal,

amiben eddig hitt. Orv büntudat gyötörte, leginkább azért, mert oly természetességgel és gyorsasággal történt minden, hogy eszébe sem jutott gondolkodni közben. Mint az örvény, úgy rántotta magába Alphonsine túlfűtött, bűnös, parázna egyénisége. És testével úgy röppent a hetedik mennyországba, hogy közben elfeledkezett a lelkéről.

Vad, kétségbeesett szerelem volt.

Alan elment egyszer, egyetlen egyszer, a bárba, ahol Alphonsine Matta Harri néven erotikus vetkőző és táncszámot adott elő. Alannek soha eszébe nem jutott volna efféle rosszhírű helyekre betenni a lábát, úgy forgott ott, mint a pokol bugyraiba vetett bűnösök. A testi szerelem rafináltan megépített szentélye volt, ahová belépett. Tükrök, félmeztelenül libbenő pincérlányok, nagypénzű, élményekre vágyó kiégett férfiak... Letelepedett az egyik sarokasztalhoz egy ásványvíz mellé, és nézte a műsort. Meztelen, hibátlan testű mutatványosok léptek fel egymás után.

Az est, a műsor fénypontja Matta Harri volt. Érezhetően megváltozott a légkör, amikor megjelent a színpadon, megálltak a pincérek, minden szem a színpadra szegeződött, megjelent a testi tökély, a végzetes delej a színpadon. Áradt belőle az „egy csepp méz” korlátlan világfelfogása. Él, élvezd, fogyaszd, használd, ami az örömet szolgálja! Alan is megbűvölten bámult a deszkákra, és átjárta az a jó érzés, hogy a figyelem középpontjában vonagló tökéletes test, amely csordítja itt minden férfi nyálát, az övé, szerelemmel, szívből, teljes odaadással.

Bugyutácska történetet táncoltak, játszottak a színpadon. A szépséges Matta Harri idősödő férfiaknak villantja meg bájait, akik mindenüket odaadnák egyetlen csókjáért. Ő pedig megsimogatja őszülő fejüket, elveszi a pénzüket, kivallatja titkaikat, és a megszerzett információkkal egy trónszék elé táncol... Vad, barbár időszakban játszódik a jelzésszerű történet. Az agg király is belehabarodik az ifjú szépségbe, örült táncba kezd, és nem foglalkozik országa dolgaival. Az államtanács tagjai el akarják tenni az útból a már szinte meztelenül táncoló szépséget, ám a közelébe kerülve csak megigézödni tudnak bájaitól. Mígnem az asszonyok fognak össze ellene, sikeresen. Kivégzőosztag elé rángatják, a katonákon sötét szemüveg, ekkor még egy csábtáncot ellejt, dördülnek a lövések, és elsötétül a színpad. A közönség percekig fölállva tapsol.

Alan bemehetett az öltözőbe a műsor végén. A köpenybe burkolt szépséges test természetesen simult hozzá, lehelt csókot az ajkára. Látod, mondta a mozdulataival, semmi különleges nincs ebben. Én abból élek, hogy a férfiak szépnek, bujának látnak. Semmi különös. Ők fizetnek, én elfogadom, és mindenki azt fantáziál, amit akar. A szerelmem az, akit én választok, és ebben nem ismerek kompromisszumot.

Svéd-japán szülőktől származott Alphonsine, mindkét kultúra testi szabadosságának levegőjében fölnöve, egyszerűen nem tudta felfogni, megérteni, hogy Alannak mi a kifogása munkája, életvitele ellen. Miért kellene otthagynia a munkahelyét, amikor az úgyis csak rövid időszak az életében, csak addig művelhető, ameddig tökéletes a test, hibátlan a varázs. A táncosnők korán kiöregednek, jönnek a frissebb húsok, addig kell begyűjteni a relatíve magas jövedelmet, amíg kíváncsiak rád, amíg bejön a közönség. Egyszer vége a történetnek. És a maga módján Alphonsine erkölcsös és becsületes volt. Soha, senkivel nem feküdt le, akihez ne fűzték volna érzelmi szálak, visszautasított minden pénzzel közeledőt, de így is, életviteléből következően egy Alan számára elfogadhatatlanul nagy szám jött ki, amikor őszintén válaszolt a kérdésre, hány férfi volt az életében.

Alan elrohant akkor. Másnap visszatért. Nem kért bocsánatot, nem magyarázkodott, előről kezdte, fölvette távolságtartó, „komolyan beszéljük meg a kérdést” alapállását, ami közben egyszer csak az ágyban találták magukat, majd beszélgettek elpilledten, amelynek egy pontján Alan kiugrott az ágyból, magára rángatta ruháit, és feldúltan elrohant.

- Érts meg: szeretlek! – üvöltötte magából kikelve Alan. – És nem mutathatlak be az anyámnak!
  - Gondolod, nem tudnék vele szót érteni? Csak belátná, felfogná, megérezné, hogy szeretem a fiacskáját.
  - Anyámnak egyetlen férfi volt az életében...
  - Ez elszomorító... Bár, ha elsőre megtalálta az igazit, akkor talán megérthető. De semmiképp nem tudta összehasonlítani...
  - Mondd, Alphonsine, szeretsz te engem?
  - Igen. Tudod, érzed.
  - Anyámat is tudnád szeretni?
  - Természetesen. Tudod, két nő, még akkor is, ha eltérő világokban él, hamar megérti egymást.
  - Erről nem vagyok meggyőződve. Ha igazán szeretnél, akkor itt hagynád ezt a lebujt. Állást szereznék neked, segítenék...
  - Ha igazán szeretnél, akkor tudnád, nem fogom egy rosszul fizető vacak beosztottság miatt otthagyni ezt a jól fizető, kellemes munkahelyet.
  - De ez maga az erkölcsi fertő!
- És ebben a sehová nem vezető vitatkozásban őrlődtek hosszasan az egymáshoz közel kerülő álláspontok lehetősége nélkül.

Ötödik fejezet,

**amelyben irodalmi munkásságom részeként
belekezek a múlt feldolgozásába**

I

Katonaidőm emléke

Egy rossz minőségű fénykép, ennyi a tárgyi emlék.

Vagy harmincan vagyunk rajta: a szakasz. Apró amatőrmasinával kattintott kép, háromdés, részleteiben esik szét, de még kitölti a hiányokat a friss emlékezet, aminek bővében vagyok. Teljes menetfelszerelésben mindannyian, megálltunk, pózba vágjuk magunkat, hülyéskedünk, mert éppen az életünket tesszük kockára a következő pillanatban, nincs az a katona, aki ilyenkor komolynak, elszántnak és felelős gondolkodásúnak akarna látszani. Csatajelenet. Én marcona harcost alakítok: egyik kezemben golyószóró, a másikban géppisztoly, a harmadikkal sebesült bajtársamat emelem a vállamra, mert első a bajtársiasság.

Potrien őrmester is ott van valahol a szélen. Karótnyelt, egyenes tartású katona, még ezekben a pillanatokban sem enged meg magának egy lazább tartást. Ekkortájt nem nagyon szerettük.

Ő volt a kiképzőnk. Ő is megemlegeti ezt a társaságot, amíg él.

Az újoncból szakavatott folyamat révén lesz katona. Másképp nem megy. Meg kell törni az akaratát, az ellenállását, az emberi mivoltát. Erre ezredévek óta bevált módszerek vannak. És valahogy nem változnak a divatokkal. Potrien őrmester nagyon tudta. Mint például az alaki gyakorlat negyvenöt celziusz fokban, menetfelszerelésben. Alakzatban a társaság, és üvölt egy hang kiszámíthatatlan gyorsasággal veszettül: Balra át! Hátra arc! Szakasz, indulj! Szakasz, állj. Feküdj! Föl! Fegyvert fogj! Súlya! És még húsz ilyen. Az elképzelhető és megvalósított variációk száma végtelen. Ha valaki ront, az egész szakasz újakezd, ismét. Végkimerülésig. Vannak köztünk kétbalkezesek, ügyetlenek, lemaradók. Miattuk, és csak miattuk ezredszer sem megy egyszerre. Ha lenne lőszer a fegyverünkben, azonnal lelőnék őket. A második golyó Potrienbe fűródna. Vagy az első. És utána a teljes tár.

Éjjel riadók. Mindig van, aki utolsónak ér oda, miatta szívás. Mindenkinek. Elsőnek se jó lenni, mert azért is megutálnak az emberek a társak. Nappal szemlék. Mindig ugyanazok nem tudják szabályszerűen megtisztítani a fegyverüket, sarkosra vetni az ágyukat...De már nem utáljuk őket.

Vegyes a társaság. A légió mindenkit befogad. Nem kérdezi, üldöz-e a rendőrség, szerepelsz-e valamilyen körözésben, így leginkább olyanok vagyunk itt, akik szabadságnak, vagy legalább a börtönnél jobbnak tekintik a katonai szolgálatot. Eleinte. Meg néhány romantikus, álmodozó hülye. A légió kapuja nyitva, de aláírsz rögtön öt évet a belépéskor, és addig nincs kifelé út, még koporsóban sem. Az erődnek saját kis temetője van, egyszerű fejfákkal, mind hősi halott, aki ott nyugszik alhadnaggyá előléptetve.

Potrien percenként megaláz bennünket. A puszta létezésével is.

A falakkal körülvett erődben egyetlen nőnemű személy, imádatunk tárgya, a kantinosnő. Nem éppen a nőideál, alacsony termetű, kicsit szélesebb a nádszálvékonyságnál, de a nőiesség minden kellékének túltengő bőségével. És még valódi szőke. El lehet képzelni: ötszáz fiatal, jó erőben lévő katona, távol a szórakozás minden lehetőségétől. És ez a vágyteli bombázó, nyilvánvalóan számításból, a hozzánk képest vénember Potrien udvarlására fogadókész, aki csapja is neki a szelet rendületlenül. Olyan kivert kan szindróma már az öreg, a szexuál-

pszichológiai szakirodalom szerint, akinek a nőstényért folytatott harcban már semmi esélye nem lehetne normális darwinista viszonyok között, és mégis övé a diadalmas gén. Piszkosul irritálja a bajtársi közösségbe forrott kisemmizetteket, akik szolidárisak mindaddig, amíg az ödipális figura megdöntéséről van szó.

A bosszúállás nemes szelleme eluralkodott sértett lelkületünkön.

Hogy-hogynem a zászlóalj napi jelentéseként, Potrien szolgálata idején, az ő aláírásával elment egy szerelmeslevél a törzshöz. A vén tábornokok érdeklődve olvasták az erotikus célzásokkal tűzdelt remekművet, amelynek minden jelzője az őrmester stílusából származott, de alig vagy egyáltalán nem felelt meg a napiparancsok és jelentések formai és tartalmi követelményeinek. Van az úgy, hogy melléit az ember valamelyik billentyűnek. Vagy megbolondul, és váratlan műveleteket hajt végre. Vagy ő, vagy a számítógép.

Szegény Potrien meg nem is sejtette, milyen kiváltó okai vannak a felettesei irányából érezhető váratlan jóindulatnak.

Leírták az öreget végtelen segítőkészséggel. A legjobb katona is elkopik a sok hülye újonc egzeciroztatása közben. Minek azzal szembesíteni, hogy nem vagy már a régi, öreg! Csak szép csendesen elindították a nyugállományba helyezési folyamatot, és erről hivatalos értesítést küldtek. Érdemei elismerése mellett.

A legrosszabbkor, mert ezzel egy időben váratlan, magán- és érzelmi életét feldúló viharok fellegei gyülekeztek barázdált homloka fölé. A sors néha nem tudja, mit akar.

Történt ugyanis, szintén a postaszolgálat keretein belül, a katonai titoktartás ilyen, minden az erődbe érkező levél átfut a központi nyilvántartáson, ahol az ügyeletes tiszt cenzúráz, jött egy levél a kantinosnőnek a nemibeteg-gondozó központból, amit derék őrmesterünk érthető kíváncsiságtól indítva elolvasott. Utána négyszemközti üvöltözés hallatszott ki a kantinos hölgy apró kis szobájából, pedig – tudom valahonnan – csak az derült ki a levélből, hogy nevezett személy gyógyultnak tekinthető.

Szegény Potrien le van maradva, azt sem tudja, hogy az AIDS nem csak szexuális úton terjed, és kiváló gyógyszerekkel gyorsan és hatékonyan gyógyítható. Sokan, maradi nézeteket valló emberek, még mindig az erkölcstelen, kicsapongó étellel azonosítják az úgynevezett nemi betegségeket. Nem is beszélve arról, hogy az egészségügyi nyilvántartások, simán kiadnak ilyen igazolást, ha valaki kéri, automatikusan megy, csak ismerni kell a rendszert.

A szexuálpszichológiai szakirodalom szerint aki nem tudja megfelelő módon leveletni vagy szuszpenzálni, netán átírányítani valami alkotó folyamat medrébe a szexuális feszültségeit, az frusztrálttá, időnként agresszívvá válik.

Ez történt.

Menetgyakorlat, harcászat, alaki foglalkozás, testedzés, gyakorlópálya, őrség, szemle, riadó.

Az első héten kiszuperálódott a társaság fele. De nehogy azt higgyék, hogy a legvéznábbak, leggyengébbek. Nem úgy működik ez. A művészféléket nagyobb lelki érzékenységgel áldja meg a genetika, szóval, én ott is figyeltem a másokat, hogyan is bírják az emberek a terhelést, ki, mikor és hogyan adja fel a küzdelmet. Csak például: van egy védőruhánk arra az esetre, amikor minden elektronika felmondja a szolgálatot, és az emberi szervezet energiája áll csak rendelkezésre. Kerülhet a katona ilyen harci helyzetbe. Ennek a felszerelésnek a része a gázálarc, aminek szűrőjén a tüdő erejével kell átszívni a levegőt. Csak felveszed, és úgy érzed, hogy azonnal megfulladsz. Kialtoztak is néhányan, tompán a maszk mögül, amikor először felvettük: – Nem kapok levegőt! – Potrien válasza: – Az a jó!

Ilyenkor dől el, hogy mi a helyzet az ipsével. Letépi magáról a maszkot, vagy erőlködve, fulladozva, támolyogva megy addig, míg ki nem dől a sorból. Valódi harci helyzetben nyilván az előbbi azonnal meghal, a másodiknak van esélye a túlélésre.

És két hét után úgy ismerjük egymást, mint a saját tenyerünket. Összeforr a csapat Potrien gyűlöletében.

A kantinosnő, mióta facér, sokkal elérhetőbbnek tűnik, színesebben öltözik, sokkal jobban ring rajta minden, mint azelőtt, amikor a tisztos feleségek csendes révébe kívánt behajózni egyetlen manőverrel a tiszta érzelmek dagályán. Most, benne van az őrmester büntetése is, az egész parti őrséget akarja elkápráztatni. Majd megőrülünk érte, tőle, miatta.

És Potrien csak egy közülünk ebben a kínlódó reménységben.

Nem is bírja sokáig. Egy éjszakán, föladván minden férfias jellembeli önérzetét, hivatkozva a közelmúlt közös emlékeire, csendesen kopogtatja az ismerős jelet a hölgy ajtaján. Bentről néma csend. Erősíti a kopogtatást, ez már messzebbre hallatszik, és könnyörgőre fogott, megbocsátásért esdeklő szavak kísérik.

A hátsó ajtón kisurran a kantinosnő, úgy látszik, attól tart, hogy nem tud tovább ellenállni. Ezt Potrien nem látja, viszont a legénységi háló ablaka pont erre a hátsó ajtóra néz.

Potrien könnyörgő dörögése hangosodik, már ököllel veri az ajtót, amikor az emeleti ablakból egy vedernyi víz hűti józanra a fejét.

Megfordul, nem látta-e valaki ebben a megalázó szituációban. A kihalt udvaron senki, csak éppen a szemben lévő kantin ajtaja csukódik, s mintha egy szoknya libbenne be. Tisztán hallani, ahogy kettőt fordul a kulcs a zárban a síri csendben.

Szörnyű gyanú fészkel meg a szerelmes dürrögéstől elborított katonás gondolatok között.

Úgy vizesen beront a legénységi hálóba. Ébresztőt vezényel.

Hát nem olyan egyszerű egy emeletet fölrohanni teli vödör vízzel az ember kezében! Jegyzem meg közbevetőleg. Csak kilöttyen abból, rá a legénységi pizsamanadrágra.

Villanyt kapcsol, és ébresztőt üvölt. Negyven álmos katona pattan ki gépiesen a pokróc alól, az ágyba vizezők szakasza, mindünknek erősen nedves a pizsamája.

Nem ütötte meg ott helyben a guta, bizonyosság erre, hogy hajnalig csuklózunk a gyakorlótéren. Határozottan élveztük.

Senki Alfonznak van egy kis ketyeréje, amellyel be tud csatlakozni zárt kommunikációs hálózatokba. Jó dolog ez egy katona kezében, mert időben lehet értesülni arról, mit tervez a vezérkar. Még fontosabb, hogy ki lehet vele kerülni egy ősi típusú büntetést, amivel a parancsnokok fenýíteni szokták a legénységet, a postaelvonást.

Potrien érzi maga körül a megváltozott légkört. A szemlére érkező dandártábornok atyáskodóan veregeti a vállát, ha valamilyen hiányosságra derül fény. A természetes kopás, öregfú, rá se ránts! Ha nem is mondják, de ez van minden gesztusukban. Őrmesterünk szálfegyenes vigyázzállásában is görnyedtnek látszik. Pedig mi kitettünk magunkért. Minden ragyog, mindent hibátlanul teljesítünk, de ez úgy jelenik meg a parancsnoki tudatokban, hogy már a legénységet is az együttérzés mozgátja, nem a parancsnoki hatalom.

A narratíva hatalma.

Fölmerülhet az olvasóban a kérdés, hogy miért is van szükség katonaságra protomodern korunkban. Amióta a fegyverkezés elért egy olyan fejlettségi szintre, ahol már túl nagy a veszteség, és az egész emberiséget fenyegető következmény, azóta nincs háború. De a légió megmaradt. Egy nemzetközi joghézag teszi lehetővé a működését, aminek betömése senkinek nem érdeke. A kormányok felügyelete alá rendelt belügyi erők az ellenzék állandó csesztetése miatt béna félkarú óriásként működnek. Kell egy jól kiképzett, mozgékony haderő a szövetségesek közös finanszírozásában, amelynek tetteiért senki nem vállal felelősséget, titkos kormányzati pénzek fedezik a fenntartást, és eredményesen föl tudja venni a harcot a nem is igazán definiálható ellenséggel.

Némi társadalomszociológiai és pszichológiai tájékozottság szükséges ennek a jelenségnek a fölfogásához, amit a szerző előzékenyen megoszt az olvasóval. A versenyre épülő társadalmi berendezkedésünk nem csak győzteseket termel, hanem veszteseket is. Addig már eljutottunk társadalmi és globális szinten a rendszer finomításában, hogy már egész osztályok, népek, vallások ne lehessenek a vesztes pozícióban, ebben, a tapasztalatok szerint, túl sok a feszültség, ami robbanáshoz vezethet. De kisebb érdekcsoportok, közösségek érezhetik úgy, hogy nagyot vesztek, és nincs más eszköz a kezükben, mint a kétségbeesetten örült cselekvés, a bosszúállás. Ameddig voltak elnyomott, kisebbségi helyzetbe szorult rétegek, addig a vezér típusú demagóg vesztesek társadalmi és világméretű forradalmakat tudtak kirobbantani. Most már csak kisebb gerillacsapatok, kommandók tudnak ilyenformán összeállni, és a hatékony harc ellenük nem képzelhető el a légió nélkül. Itt nem kell elszámolni senkinek az áldozatok számával, a ráfordított anyagi és emberi erővel, és abban is konszenzus van, hogy a média távol marad a légió ügyeitől.

Kell némi piszkos eszköz ahhoz, hogy a világ többi része tisztának tűnjön.

Ezek a piszkosok vagyunk mi.

Megtanultunk éhezni, szomjazni, menetelni a sivatagban, és minden létező fegyvert kezelni professzionálisan.

II.

Párviadal

Az elitosztag, a bevetési egység más típusú játék. Ide az alapkiképzés után lehetett önként jelentkezni. Szigorú, terheléses orvosi vizsgálattal, pszichológiai alkalmasság fölméréssel, stressztűrő-képesség méréssel indult.

És bele a férfias próbatételbe! Túlélési gyakorlat sivatagban, hómezőn, tutajon, víz alatt. Fegyvertechnika, önvédelem, tájékozódás, szimulációs terepek, lövészet, úszás, futás. Értelmetlennek tűnik egy határon túl gyötörni a szervezetet, nem acélosodunk, csak megismerjük a határainkat, a korlátainkat. De nyomjuk, lihegjük, kivérezzük azt a tizedmásodpercet, ami azon túl kisajtolható az akarattal. Versenyben vagyunk Senki Alfonzzal. Ő jobban fut, én pontosabban lövök, a gyakorló pályákon hol ő, hol én érek előbb célba. Nagyjából egyenlően állunk. Minden lelki erőmmel le akarom győzni. Bajtársiasan. Hogy odajöjjön, mint én hozzá a futópályán, jobb voltál, haver, gratulálok. Oda is jön lövészet után, ott mindig én nyerek. De nem tudom úgy istenigazából legyőzni. Nem megalázni, elhagyni, összetörni, csak egyértelműen, az ő számára is beláthatóan jobbnak lenni. Szinte gyűlölöm. Ahogy félvállról veszi. Amiben ő a jobb, abban könnyeden, ahogy fut is, alig érintve a talajt, csak suhan, míg én fölszántom a salakot, annyira bedobok minden erőt. Ő csak mosolyog, semmiség, nem érdekes, közönyösen veszi tudomásul, mint akit nem is érdekel. Megjátssza, biztos vagyok benne, de az örületbe kerget.

Következnek a szimulációs próbák: életszerű helyzetek, emeletes házba besáncolt fegyveresek túszoikkal, égő hajóról civilek mentése, tűzharc városi utcán, rengeteg járókelő jelenlétében, autós üldözés, sivatagi törzsek háborúja régimódi fegyverekkel. Ilyenek. Amikor minden képesség meg a helyzetfelismerés egyszerre kell. Majdnem élesben. Erre előre fentem a fogam. Itt lehet egyértelműen elsőnek lenni. És alulmaradtam. El kell ismerni. Senki sokkal bevállalósabb. Belemegy abba, ami előtt én megtorpanok. Tűzbe, vízbe, golyózáporba, beláthatatlan kanyarba. Én sápadtan, remegve, sokat mérlegelve, időben is mindig lemaradva, megoldom, de ő a jobb.

Megszorítottam a kezét. Férfias küzdelem volt, te nyertél. Elismerem.

– Ne hidd, Jimmy, mondta, ez még mindig csak gyakorlat. Élesben válik el, ki a jobb. Te nyerni akarsz, én meg csak megyek előre, mint a gép.

– Te is nyerni akarsz, Alfonz. Mindenki nyerni akar. Erről szól a játék.

– Nem biztos, Jimmy. Sokféle történet van. Az enyém nem a győzelemről szól.

Nagyon furcsa párbeszéd volt, ezért is emlékszem annyira tisztán rá. Valami nem stimmel ezzel a Senki Alfonzzal. Mintha nem lennének idegei, vagy ki lenne kapcsolva benne néhány program. Miközben az enyémmel vetekedően kiváló a felépítése, gyorsak a reflexei, kemények az ütései. Talán a magaskultúra szellemi kincseire nem annyira fogékony, mint én, de nekem sincs semmi időm a légióban olvasással, művészettel foglalkozni. Pedig szellemi energiát ad, és értelmet a mindennapoknak az örök értékekkel való foglalatosság.

Emberi, végtelenül emberi, ahogy rejtélyként áll előttem az, aki legyőzött, aki a barátom és ellenfelem egyszerre, és igazán látszik rajta, hogy nem érdekli a győzelem. Lehet, hogy én is egy rejtvény vagyok az ő szemében? Őt ilyesmi nem izgatja. Félgőzzel vett részt a Potrien ellen kiagyalt szivatásokban, pedig neki voltak a legjobb ötletei.

Eljött az első valódi bevetés alkalmá. Egy örült, arzenálra való fegyverrel és lőszerrel föl-tarisznyázva bevette magát a sivatag közepén egy túskebozótba. Háborút hirdetett az egész világ ellen. Valami nő miatt, aki elhagyta.

A sivatagi túskebozóról azt kell tudni, hogy száz négyzetkilométernyi területeket egybefüggően benő, akár évekig száraz állapotban zörög, kihaltak tűnik, és amikor jön egy eső, akkor megéled, örült sebességgel növekszik, virágozik, terem, terjeszkedik, aztán, ahogy fogy a talaj nedvességtartalma, úgy átáll a vegetáló üzemmódra, végül kiszárad, és csak a gyökereiben marad valami élet-szerűség, méterekkel a felszín alatt. Följegyeztek olyan esetet, hogy a növény húsz év szárazság után vidáman kihajtott. Ezekben a dzsungelokban is élnek emberek, föld alatti odúokban laknak, naturistáknak nevezik magukat, nem fogadnak el semmit a civilizáció áldásaiból. Rágják a tövisnövény gyökereit, magvait, pocsolyás vizet tárolnak a föld alatti tározókban, még ruhát sem hordanak...

Egy ilyen bozótosba vette be magát a likvidálandó örültünk. Föl nem gyűjthetjük a bozótost, ottpusztulna a naturista közösség. Mind nem mehetünk be utána, az átláthatatlan sűrűségű bozótban egymást lőnének halomra, és bombával is fenyeget. Bölcs és balgató őseink a történelem egy időszakában azzal szórakoztak, hogy tömegpusztító fegyvereket gyártottak egymás elrettentésére. Ezeket jól eldugták, s időnként találnak kártékony emberek ilyeneket, és fenyegetőznek, hogy világmegsemmisítő láncreakciót indítanak el. Mindig komolyan kell venni az ilyen fenyegetéseket, pedig csak egy ezrelékük valós, de ezt nem tudhatjuk előre.

Körbezártuk azt a néhány száz méternyi területet, ahol a terroristánk tartózkodott.

Önként jelentkező kellett, aki bemegy, és ártalmatlanítja az ellenfelet.

Senki meg én léptünk előre határozottan.

A parancsnok rám mutatott.

– Látod, erről beszéltem, Jimmy, mondta akkor Senki Alfonz.

– Miről, kérdeztem én bután.

– Te vagy a jobb. Mindenki így látja.

Akkor megértettem valamit. Hogy nem az a legjobb, aki mindig és mindenben győz. A gáz és a fék egyensúlya adja a harmonikus személyiséget. Hogyan és miképpen torpanunk meg időnként. Az is fontos.

De elnyomta örömeimet a készülés izgalma. Nálam mindenféle detektor és érzékelő, de ugyanez megvan az ellenfelemnél is. Sokféle fegyverrel és páncélzattal nem tudnék közlekedni a tövisbokrok keskeny ösvényein.

És itt valódi a tét. Az ifjú életem. Nem nagy izgalom ezt elolvasni, mert megírom, tehát túléltem. Ám átélni!

Ott és akkor.

A parancsnokom, aki korábban mindenkivel hosszú beszélgetéseket folytatott, azt mondta útravalóul: képzeljem azt, hogy Senki Alfonz az ellenfelem ott a labirintban. Bevállalósabb, örültebb, nagyobb kockázatot vállaló, és éppen ezért sebezhetőbb. Mindig egyenlő erők állnak szemben, ha életünk a tét. Ezt nem szabad elfeledni.

Nem létezik fizikai, technikai fölény. Nincs statisztikai átlag. Az győz, aki fölfedezi az ellenfél gyenge pontját, és azt támadja.

Mész a keskeny ösvényen, kanyarog, ahogy a bokrok között kitaposták, előre látsz vagy tíz métert, oldalra semmit. A műszerek nem jeleznek, kettőt figyelek nagyon, a hőérzékelő pontosan irányra tartva ötven-száz méterről jelez, ha ember van a közelben, még a kontúrjai is kirajzolódnak, s van egy másik, amely az emberi szív dobbanását hallja meg akár százötven méterről. Körülbelül egyszerre fogjuk észrevenni egymást. Ezzel számolok. A naturisták behúzódtak az odvaikba. Az én emberem is elkeveredhet közibük, összemocskolja magát, hogy a fehérebb bőre ne világítson ki közülük, aztán előrántja a bozótból a pisztolyt... Nem, ez nem valószínű. Senki Alfonz nem választana ilyen rejtőzködést.

Hirtelen két lövés dördül gyors egymásutánban, fölkiáltok, hanyatt lök az ütés, a bal felkaromat ütötte át a lövedék. Erősen vérzik. Csontot nem ért. A másik a fejemet súrolta, csak felszakította a bőrt, ebből ömlik a vér.

Utóbb megtudtam, hogy ellenfelem álcaruházata speciálisabb volt, mint az enyém, ólom betét árnyékolta a szívhangját, és a hőmérsékletét. Ő már jóval korábban észlelt engem.

Egy kis emelkedő terült el kettőnk között, nem láthatott engem, ahogy elzuhantam, a hőérzékelő sem hatol át a talajon. A szívem dobogását valószínű hallhatta, de a szív doboghat sokáig egy halálos sérülés esetén is. Fogammal téptem fel az elsősegélycsomagot, a zubbonyon körültekerve kötöttem le a sebet, állítottam el a vérzést. Azután a fejemet tekertem körül. Nem mozgott a bal karom.

Ha ekkor rámtör, végezhet velem, védekezni képtelen vagyok.

Most bekaphatnék egy fájdalomcsillapító kapszulát, van nálam, de tudom, lelassít. Összeszorítom a fogam. A szívem örült ritmusban ver, ezt ő is hallja. El ne erőtlenedjek addig, amíg a következő összecsapásra sor kerül.

Még nem végeztünk.

Az idegek harca.

Ezzel soha nem számol az ember, hogy a vesztes pozíció az övé.

Vészesen fogy az erőm. Most már gyűlölöm azt a másikat, akit soha nem láttam, és meg akar ölni.

Eldobok minden fegyvert, fémeszközt, ami nálam van. Főlegyenesedek, és tántorogva, szédelegve elindulok felé. Rettenetes látvány lehetek, mint aki egy mészárszékből szabadult. Nem kell nagyon megjátszanom a szédelgést sem, sok vért vesztettem. Ő látja a műszerein, meg a két szemével is, hogy fegyvertelen vagyok, halálosan sebesült.

Ha egy Senki Alfonz áll szemben velem, akkor nem lő fegyvertelen, sebesült emberre. Ez az úriemberség belénk van kódolva. A civilizációnk ilyen.

Feláll ő is rejtekéből. Elém lép. Arcomat meg sem töröltem, ragacsos vérmassza alól pislogok kifelé az egyik szememmel, a kötés alól még szivárog a vér. A bal karom élettelenül lóg az oldalamon. Szánalmas, sebesült roncsot lát maga előtt.

Fejjel kisebb, vékony, szívós alaknak látszik. A géppisztolyt lazán a csípőjén tartja, föl van húzva, ki van biztosítva, ujja a ravaszon. A szemében téboly. Bármikor keresztüllőhet.

Azon a távolságon rogyok össze, ahol még egy fegyvertelen ember nem jelenthet veszélyt a fegyveresre, olyan jó két és fél méterre tőle. Mint aki kivérzett, ereje végére ért.

Óvatossága csökken, természetes kíváncsisággal lép közelebb az ájult testhez.

Ez lett a veszte.

Még egyszer görcsbe rándulok a fájdalomtól, de ugyanezzel a testmozdulattal magam alá húzom a két lábam, s úgy pattanok fel, mint az acélrugó. Ezzel a fölgrással félresodrom a felém irányuló géppisztolycsövet, és a test lendületét is beleadva a jobb kezem élével lesújtok a gégéjére. Arra a vékony, résnyi területre a nyakán, ami a sisak meg a golyóálló mellény között szabadon van.

Még maradt annyi erőm, hogy az ő fegyverével három sorozatot kilőjek az ég felé.

A kórházban ébredtem.

Hatodik fejezet,

amelyben ígéretes szerelmi szál gombolyodása indul el, amely a továbbiakban vörös fonálként húzódik végig a történeten (a szerző reményei szerint)

Ez a vén bűdösgörény nagyon elszemtelenedett, még jó, hogy az út vége felé került csak elő, szabályosan terrorizált bennünket. Nem elég, hogy Rongy Elektől is elvette az összes készpénzt, ötpercenként felszólt a hajópincér vonalán a hajófenékből, hogy egy kis tejszínhabot ennék áfonyalekvárral meg bécsi szelettel, hol gyümölcsre, hol meg valódi skót whiskyre fájt az a néhány maradék foga, én meg rohantam az ezüsttálcával a hófehér pincérkabátban, mert a külsőségeket is megkövetelte. Felváltva könyörögtünk neki, hogy keressen valami jó kis búvóhelyet, legjobb, ha mi nem is tudunk róla, és tűnjön el, mielőtt feltűnnek Antarktisz partjai.

– Ne majrézzatok, gyerekek! – üvöltötte félrészeg mosollyal. – Piszok Alfréd, a kapitány, túljár minden hatóság eszén! Egyszer Celebeszen földönkívülinek adtam ki magam, azt láttatok volna! Összevissza hablattyoltam, kék volt a bőröm meg a hajam, kiguvasztottam a szememet, mutogattam egy fényes csillag felé az égen, aztán kerregtem, dudáltam, még jobban kidüllesztettem a szemeim, és zavarosan megszólaltam emberi nyelven. Sátrat építettek körém, és jöttek a tudósok, üvegfalon át dumáltunk, mondtam nekik, hogy aranyat, gyémántot hozzanak, azokból felépítem az űrhajómat. Hoztak is, és rakosgattam a sok cuccot, mint a dominót, azok meg filmezték. Egész szekta alakult a bennem hívőkből. De aztán el kellett tűnnöm, mert orvosi vizsgálatokat akartak végezni rajtam.

– Hagyja már abba a hülye meséit! Ki kíváncsi azokra! Mutasson egyet a gyémántokból...

És akkor a zsebébe nyúlt az öreg, és kivett egy öklömnyi szikrázó drágakövet. Testvérek között többet ért, mint Rongy Elek egész hajója mindenestül.

– A többi a hajómon van, pupákok. Az nem tűnt fel nektek, hogy már nem követ benneteket az a szemét-sziget?

– Úgy van! – csapott a homlokára Rongy Elek. – El is felejtettem mondani, hogy eltűnt, elhagytuk, nem követ már bennünket.

– Pe-persze, hogy nem – röhögött részeg hangon az öreg, mint egy girhes patkány –, mert pont alattunk van! Tengeralattjáróba ment át. Csuda kis sziget! Amikor kell, elmerül, amikor kell, előbukkan. Talán még repülni is tud, azt még nem próbáltam, ugyanis tériszonyom van. Ne féljete, ha jönnek a hatóságok, én úgy fölszívódom, mint a kámfor.

– Hacsak nem lesz akkor is olyan részeg, mint most. Alig áll a lábán!

– Jimmy fiam, az az érzésem, hogy te nem szeretsz engemet. Ekkora művészelke van – széttárta a két karját –, és telve gyűlölettel, előítélettel, a másság elutasításával. Hát milyen dolog ez?

Érzékenységekben talált szíven a vén bűdös alkoholista. Még hogy én nem közelíték a mássághoz empátikus elfogadó-képességgel?! Én, aki végigolvastam Názáreti Lenin minden tanítását, és vérembe fogadtam mind a tizenkét parancsolatot! Hogyha megütik egyik orcádat, tartsd oda a másikat, meg: tanulni, tanulni, tanulni. Engemet oktat ki ez a mocskos csavargó, aki arra nem képes, hogy a szagával ne terhelje a környezetét! – Inkább mosakodna meg! – üvöltöttem el magam, és előrelódultam, hogy a tanításnak megfelelően előbb az egyik, majd a másik orcáját megússem. Mire akkorát szózott rám a sokkolóval, amit még tegnap vett el

tőlem, hogy elvágódtam a padlón. Sérteget az öreg! De én nagyobb lélek vagyok, mintsem megtoroljam egy ilyen öregemberrel szemben a rajtam esett sérelmet. Humanizmus és tolerancia – ebből tartottam ott szűk körű közönségnek bemutatót.

DE. Önérzet is van a világon. Csak úgy nem lehet bárkivel piszkoskodni. Velem meg különösen. Egy órával később megint csenget az öreg, hogy francia pezsgő jégbe hűtve, kaviár és lencsefőzelék azonnal. Forrongott még bensőmben a ki sem hevert megaláztatás, fehér pincérkabát fel, ezüsttálca, jeges vödör, s vittem a vén szemétnek a rendelést. Belépek, és szunyókál a függőágyban. Kéznyújtásnyira tőle az összes önvédelmi fegyver. Előbb azt hittem, csapda. Csoszszantok a lábammal, meg se rezzen. Ott a félig kiürült rumosüveg is az asztalon. Berúgott a vén disznó. Egyetlen mozdulattal leakasztottam a függőágy egyik végét, aztán a másikat, és benne volt az öreg a hálóban, mint egy bűdöshal. Fölébredt, persze, és könyörgött volna. Bármennyire is undorodtam az érintésétől, azért kivettem a zsebéből az eltulajdonított munkabéremet, a Rongy Elekét is, mert az se jogosan volt az öregnél, ha már az igazságosságot állítjuk helyre. Így hálóstul beraktam egy vezeték-alagútba, ráhúztam a fedeleket, rágörgettem apróbb-nagyobb bútordarabokat. Most már jöhet a révkapitányság! Alapvetően a hajó és a közösség érdekében cselekedtem, nehogy már miatta ne hajózhassunk be a kikötőbe! A személyes bosszúállás távol áll tőlem. Valahogy a pénzzel kigurult a rongyai közül az a nagydarab gyémánt is, zebre vágtam, nehogy szemet szúrjon valakinek az ellenőrzésnél.

Akármeekkora sapkája van Piszkos Frednek, benne a tömérdek agyvelővel, mindent ő se lát előre!

Nem hajóztunk be az antarktisi kikötőbe, egy kishajókból álló összeláncolt blokádtól állta el a földrész összes kikötőjének bejáratát. Mindegyik kishajón megvilágított egyforma transzparencia: BLUEPEACE. Kisebb feliratokból többféle: Nem hagyjuk a sarkokat! El a kezekkel a Földtől! Ronda parasztok, veszélyeztetitek az ökoszisztémát! Ne bántsátok a biodiverzitást! Húslevest akartok csinálni a tengerből? Inkább ti nézzetek tükörbe!

Van egy aprócska mikrocsip hátulról felragasztva az egyik metszőfogamra. Akkora, mint egy lencse fele, és ebbe bele van táplálva egy teljes lexikon, csak meglököm a nyelvemmel, pislogok kettőt, és mindenféle ismereteket elő tudok hozni, mintha az emlékezetemből szedném éppen elő. Sokszor elkápráztattam már a kocsimák közönségét, de nem egyértelműen sikeresek a tapasztalataim, mert egyrészt a sok pislogástól bárgyúnak tűnök, másrészt sokszor én sem értem, amit mondok.

Most is csak kattintok, és már dől is az információ. A Bluepeace egyike a világ legrégebbi civil szervezeteinek. Korábban Greenpeace volt a neve. A biológiai környezetért harcolnak elkötelezetten, szembe fordulva politikával, gazdasági érdekekkel, a lobbizókkal meg időnként a józan ésszel. Nagyon jó a médiapolitikájuk.

És így tovább.

Egészen közelbe lavíroztuk magunkat az egyik bárkához, át lehetett kiabálni. Nem fogják elhinni, egy gyönyörű női bombázó (90-60-90 ránézésre) ült a bárka fedélzetén bikiniben a reflektorok fényében. És tovább, mindegyiken, kebelcsodák, szőkék, barnák, vörösek, feketék, egy-két szál pántlikába öltözve, kezükben koktélos pohár, szívószálon szürcsölgetik italukat a holdfényes éjszakában. Ez aztán a blokádtól!

Az én kisportolt sziluettetem is szépen kirajzolódhatott az égbolt háttérére, mert megszólított lentről a szőke tündér.

– Maga, ugye, egy kérges szívű tengeri medve, aki felöklelne mindenkit, aki a hajója útjába kerül?

– Biztosíthatom, nagysád, nincs az a tengeri vihar vagy tornádó, amitől én visszarettennék, de a női hölgyzsépségek előtt mindig leteszem a fegyvert.

Nagyon édesen felkacagott a drága. Kicsit hangosan kellett ezt művelnie a távolság miatt, vagy húsz méterrel lehettem fölötte, mégis megbizsergette szívemet a kölcsönösen kialakuló rokonszenv és vonzalom, amely behálózott mindkettőnket. Érzelmileg. Rövid és szívélyes beszélgetésünkből fakadóan, amelynek eredményeképpen tájékozódhattam a demonstráció részletes indító okairól, meg a tiltakozás tárgyát képező aktualitásokról, minek következtében hamarosan elkötelezett hívévé váltam a kék mozgalomnak, a kicsike ott lenn menthetetlenül belémzúgott. Megérzi ezt a férfiember. A nők igenis igénylik, hogy fölnézhessenek a náluk magasabban álló férfira.

Mint megtudtam lebilincselő, humorral és kacagásokkal fűszerezett társalgásunkból, már nagyon is időszerűvé vált ennek a tiltakozásnak az aktualizálása. Globálisan. Ugyanis a sarkokat megművelő parasztok a terményeik által kiváló kapcsolatokat ápoltak a leggazdagabb és legbefolyásosabb rétegekkel, és eredményesen lobbiztak a világparlamentben. Hangzatos demagógiába csomagolták üzleti céljaikat. Hogy megkészszerzik a mezőgazdasági termelés volumenét, és akkor kétszer annyi ember részesülhet a bio-élelmiszerek meg az egészségesebb táplálkozás áldásaiban. Meg csökkenni fog a természetes élelmiszerek ára. Kidolgozott terveik vannak arra, hogy óriási tükröket lőnének föl műholdakkal a világűrbe, és azokat úgy forgatnák, hogy a sarki éjszakák idején odavernék a nap fényét a sötét pólusokra.

Csak a következményekről hallgatnak aljasan. Hogy ezáltal megnövekedne az egész glóbus átlaghőmérséklete, veszélybe kerülne a biodiverzitás törékeny egyensúlya (ennek még utána kell nézmem), a meleg tengerek hőmérséklete is megemelkedne, állatfajok tucatjai halnának ki... Példátlan önérdékű rövidlátás! Mert hosszú távon a sarkvidékeknek sem lenne jó, följebb húzódná a sivatagi övezet. Tönkre akarják tenni ezt a szép kék bolygót! A Bluepeace aktivistái, ma eggyel nőtt a számuk, elszántak, a végsőkig kitartunk, akár hetekig fönntartjuk a blokádot. A parasztokat szorítja az idő, nem tudják elkezdni a munkákat. A média folyamatosan jelen van, a közvélemény környezetpárti. Folyamatosan közvetítik a blokádot, a csajok jól mutatnak, a hajókon öklöt rázó indulatos parasztok pedig egyre ellenszenvesebbek. Így kell ezt eredményesen csinálni.

Egyébként Leticiának hívják.

És teljes mértékben érthető, hogy megfélekeztem Pizkos Fredről, akivel kapcsolatban arra az elhatározásra jutottam, hogy kirakodás után eleresztem, menjen, amerre akar. De hát be se hajóztunk a kikötőbe.

Hetedik fejezet,

**amelyben a vörös szál erőteljesen tovább húzódik,
és kiváló ismeretekben részesülünk a Föld őskoráról**

Beköszöntött rózsás ujjával a hajnal, és engem ott talált a kis bárkán, a tündéri szépségű Letícia mellett.

Pampoghatnak nekem a modernkedők, hogy bármikor nemi identitást lehet cserélni (az összes hormonális és ivarszerveket beleértve), meg milyen jó, amikor az ember személyes tapasztalatot szerez abból, hogy a másik nemnek mi a jó, és azután javul az örömszerző képessége. Ugyan már! Én esküszöm a jól bevált, több ezer éves hagyományokra. Nem véletlen, hogy férfiak vagyunk meg nők, és össze tudunk illeszkedni. Maradjon mindenki annál, aminek született, van ebben elég öröm mindenféle beavatkozások nélkül. Költő elődeim igencsak megénekelték. Hogy, ugye, a meghódítás művészete, amikor a legjobbak jönnek ki az emberből. Amikor el akarja kápráztatni a másikat. És hűséget fogad, mert nincsen más számára. És akkor ezt orvosi beavatkozásokkal élménydúsabbá tenni?! Meg vannak ezek mind örülve! Beteges hajlamokkal teli a világ.

Kicsit kevésbé volt Letícia szépsége ekkor szembetűnő, mert nappali védőruházata, bármennyire is áttetsző anyagból készült, és bármennyire is a legújabb divatot követte, eltakarta a csodás bájak mindegyikét. Nappali ügyeletben volt szegénykém, minden tizedik bárka legénysége éberem figyelte, amíg a többiek kipihenték magukat. Édesdeden beszélgetünk. Én lenyűgöztem őt félelmetes memóriámmal és felfogó képességemmel, mert a sűrű pislogást, érthető okokból nem alkalmazhatom ilyen helyzetekben, csak időnként férfiasan elfordulva, ő pedig hihetetlen meséket adott elő nekem a környezetvédelem témaköréből.

Naiv, buta történetek, az ilyen szökekben éppen az az imádnivaló, hogy annyira elhisznek minden elméletet, és tudáskosan, beleéléssel adják elő, hogy legszívesebben ölbe kapná őket az ember, aztán irány a bárka mélye, és igazi élményekben részesíteni, amelyek felülmúlják a tündérmesét. Hagyni kell csacsogni a bogárkákat, okos, férfias homlokkal bólogatni, dehogyis ajtóstul rontani rájuk, meg mindenféle célzatos, kétértelmű megjegyzéseket tenni a szexualitásról, az csak megijeszti az ártatlan lelküket. A legtöbb férfi nem érti az egyszerű női lelkeket. Úgy kell nekik.

Például, éppen most azt meséli, hogy sok-sok emberöltővel ezelőtt minden fordítva volt. Nappal dolgoztak meg éltek az emberek, és éjjel aludtak. Hát a napsugárzás káros úv fénye, meg a kibírhatatlan hőség? – vettem közbe. – Mi is egyéni védőruhában ülünk itt, ami nem két fillér, csak a nagyon gazdagok engedhetik meg maguknak! – Erre azt mondja a drága, hogy a napsugárzás nem volt mindig veszélyes, volt valami réteg a levegőben, amelyik megsűrte, mint a városok felett a védőpajzs, a sarkvidékeken hósapka volt, és az átlaghőmérséklet pontosan megfelelt az emberi igényeknek.

Olvastam már én is ilyenféle fantasztikumokat, sőt az aláíró ívekre is odatettem az aláíráso-mat, népi kezdeményezés volt, hogy az egész világ fogjon össze, termeljünk ilyen szűrő-réteget a légkör tetejére, de az energialobby nyomására a világparlament még csak napirendre se tűzte. Meg azt mondja azzal a csöpp piros szájával a plexiüveg mögött, hogy mindenféle zöld növények voltak a kontinenseken, nem csak csupa sivatag. Azért volt zöld bolygó a neve, és ők már akkor harcoltak az ipar mindent felfaló hatalmas étvágya ellen. De elolvadtak a jégsarkok, megemelkedett az óceánok vízszintje, nőtt a hőmérséklet, a szárazon maradt földrészek elsivatagosodtak, a tengerek, tavak, óceánok hőmérséklete is nagyot emelkedett, és

szaporodásnak indultak a vízi életformák. A szervezet neve akkor változott Greenpeace-ről Bluepeace-ra.

Kész katasztrófafilm, lelkesedtem. Háború a jók és a rosszak között, valóságos csoda, hogy megmaradt az emberi civilizáció!

Ennyin múltott, mutatja a kisujja körmét. Mire lezajlottak a változások, az ember már nem volt természeti lény, elő tudta állítani ipari szerkezetváltással mindazt, amire az élethez szüksége van. Erre büszkék vagyunk. De százezer állat- és növényfaj egyszerűen kipusztult! Az egész emberiség az energialobby kezébe került, mert mindent, a hideget és a meleget, a táplálékot és a levegőt, az ivóvizet és a környezetet, mindent iparszerűen kell előállítani. Megszűnt a szabadság és az egyéni felelősség, mindenki rabszolga, csavar egy hatalmas gépezetben, amely csak és egyszerűen profitot termel egy szűk réteg számára. A következő lépés, ha így folytatódik, hogy a nagyszámú emberiséget is kisebb populációvá csökkentik, van egy optimális fogyasztói létszám, amely alá nem szabad menni, afölött viszont már magasak a ráfordítási költségek.

Imádom, amikor ilyen okosságok áradnak imádnivalóan másra termett női ajakak közül! Az egész világ egyetlen tökéletes összeesküvés, kizsákmányoló részvénytársaság.

Imádom az ilyen elméleteket! Most jönnek majd a zsidók meg a szabad kőművesek, akik titkos kamarákban megállapodnak a többiek elveszejtésére! Ugyan már! Ha volnának ilyenek, akkor csak jól meg kellene pofozni őket.

De nagyon óvakodtam attól, hogy akár egy hitetlenkedő nagyvonalú megjegyzés is elhagyja a számát, inkább egy lassú, célzott félkönyékre ereszkedéssel, mintha csak véletlen volna, odatámasztottam a fejemet a vállához, és karomat lazán a csípőjére helyeztem. Úgy tett, mint aki észre sem veszi a vastag műanyag védőruházaton keresztül, de én éreztem a hangjának felbúgó bársonyán, hogy igencsak tudatában van a diszkrét közeledésnek, és nincsen ellenére. El is ábrándoztam azon, tündér fantáziám játéka, minő szépségű lehetne a világ, ha csak úgy fürdőruhában heverhetnének egymás mellett, netán a homokparton, amikor melegünk lenne, csak megmártóznánk a hűsítő sós habokban, s a szél szárítaná borzongó bőrünket az azúr kékségben.

Micsoda határtalansága van az alkotó képzeteknek! Világegyetemmé tágítja a pillanatnyi lelkiállapotot.

– Apropó, csókolom a kisztihandját, azt meg tudná-e nekem mondani, hogy miből telik egy csóró civil szervezetnek többszáz kishajóra, ezer egyéni védőfelszerelésre, üzemanyagra, és millió más apróságra, ami mondjuk itten egy hosszú blokádhhoz szükségeltetik?

– Mi csak adományokból élünk, szerény napidíjat kapunk ezért a nyaralásért, de vannak időnként titkos támogatóink, valószínűleg olyan milliomosok, milliárdosok, akikben megmozdult a lelkiismeret, nem vészett ki belőlük a jóság, és hatalmas összegeket utalnak névtelenül a szervezet számlájára.

– És hogyan van az, hogy csupa szép nő az aktivista?

Kicsit elpirult a finoman adagolt bókra, tisztán láttam az üveg mögött.

– Erős hit és elkötelezettség kell ehhez a munkához, mert nem mindegy, hogy mi lesz ezzel a sérülékeny bolygóval. Mi vagyunk az emberiség lelkiismerete, a jobbik énje.

– A szépségről nem is beszélve! – szúrtam közbe lovagiasan.

– Mert nem mindig ilyen nyaralásszerű a demonstráció, van amikor a sivatag közepén láncoljuk oda magunkat az erőmű kerítéséhez, annyira az Isten háta mögött, hogy a média sem akar odajönni. Egyszer tüntetünk a fúziós erőművek ellen, máskor a geotermikusakat próbáljuk

leállítani, harmadszor meg a nap- és szélenergia betiltásáért lépünk harcmezőre. Néha magam sem értem...

Melankolikusan elnézett a távolba. Az őszinteség eme csodálatos megnyilvánulásával nekem is kezdenem kellett valamit. Éreztem. Határozottan szembefordultam Letíciával, szemem a szemét kereste, gyönyörű világoskék mélységek nyíltak meg előttem, ajka gyengéden szétnyílt résnyire, észvesztően gyönyörű és ígéretes pillanat... És hangosan összecsattant a két plexiüveg az arcunk előtt.

A szerelem sötét verem, mint valamely elődöm megfogalmazta, bizony, mi is úgy voltunk a szépséges Letíciával, hogy se láttunk, se hallottunk.

Közben fölfedezett kettőnket egy szemfüles operatőr, és már negyven csatornán a mi románcunk futott élő egyenesben. Nézem a hajó orrában a kis készüléket, hát nem mi vagyunk ottan?! Letícia elpirul az üveg mögött is lángolóan, én nevetségesen hadonászok a teleobjektívvel felszerelt kamera irányába. És a kép szélén határozottan kúszik fölfelé a nézettségi index. Hallom a szpikert: ... a blokádnak hétköznapi szürkeségében két fiatal környezetvédő között észrevétlen föllobban a szerelem lángja. Vakon és csak egymásra figyelve elfeledkeznek az őket figyelő külvilágról. Kedves nézőink, ezért, csak ezért már érdemes volt idekapcsolniuk a mi csatornánkra. Most nézzenek meg egy pár másodperces reklámot a hüvelygombáról, de nehogy elkapcsoljanak közben, mert máris folytatjuk az érzelmes románc további fejleményeivel.

A reklám alatt ajánlatot kaptunk, ha bemutatunk egy kis erotikát, akkor fejenként ezer ruppó üti a markunkat. Nem is kellett Letíciára nézmem, felháborodva utasítottam vissza a két ember őszinte érzelmét áruba bocsátó szenzációhajhász média megalázó ajánlatát.

Amely gátlástalanul beletaposna két érző szív tiszta búzájába...

Nyolcadik fejezet,

amelyben a Marson folytatódik a fantasztikum

A Marson láthatóan ugyanúgy zajlik az élet, mint a terjeszkedő, más planétákat elfoglaló Földön: mesterségesen állítják elő az élet fenntartásához szükséges feltételeket, a bolygón csak speciális védőruhában lehet megmaradni, az emberek a felszín vagy pajzsok alatt élnek, gépek állítják elő számukra a levegőt, a vizet, a kellemes hőmérsékletet, az élelmet, mindent. Szabályosan és pontosan olyan körülményeket és állapotokat tartanak fenn az intelligens automatikák, amilyenekre az emberi élethez ideálisan szükség van. Az már maguknak az együtt élő embereknek a dolga, hogy ezekre a biztos alapokra milyen közösségi, kulturális és társadalmi rendszert építenek, hogyan próbálják jól vagy legalább elviselhetően kibírni egymást és önmagukat.

Vannak kulturális meg történelmi gyökerek, vitathatatlan. Ha az állatvilágból sikerült is ennek a fajnak kiemelkednie, később függetlenednie az időjárás, éghajlati, természeti környezettől, saját múltjából semmiképp nem képes kiszakítani magát.

A Marson egészen sajátos helyzet alakult ki. Az oda száműzött bűnöző réteg a maga alvilági múltjával és tapasztalataival egyféle kaszttá és maffiává alakult. A törvényeket, a földi utánpótlás miatt is, felszínesen elfogadják, a rendszert nem kérdőjelezi meg, de ennél sokkal erőteljesebben követik a saját szabályait, tisztelik a belső hierarchiát, s lenéznek a munkával és tisztességgel iparkodókat, mint afféle élehetleneket. Szigorúan szabályozott rendszer az övék, összetartó, kifelé zárt, amely abban egységes, hogy megveti, kihasználja a lúzereket. Természetesen voltak hatalmi harcok, vetélkedések a klánok között.

A Mars más. Talán az otthonosság érzete nem tud kialakulni az itt élőkben, talán a bolygó forgási sebessége, a gravitáció mássága, a gyökértelenség tette átmenetivé, ideiglenessé az ott tartózkodást. Talán meg kell még ott születnie egy-két generációnak, amely ezt a bolygót tekinti szülőföldjének, nem ismer mást, s maga alakul a változhatatlanhoz.

Tudósok tömege foglalkozott régtől fogva a Mars kutatásával, egymásnak ellentmondó elméletek tucatjai születtek. Még abban sem volt egyetértés, hogy egy valamikori kultúra romjai fedezhetők föl a bolygón, vagy csak a szél és az erózió alakított az ember számára értelmesnek tűnő formákat a felszínen.

Víz és légkör volt a bolygón, a hőmérsékleti ingadozások sokkal nagyobbak, mint a Földön, és töménytelen mennyiségben a Földön ritkaságszámba menő fémek. Olyannyira, hogy a tetemes szállítási költségek ellenére megérte kibányászni, alapanyaggá olvasztani, és hazaszállítani. A bányászati jogot megvásároló konszernnek természetesen abban voltak érdekeltek, hogy a termelési és szállítási költségeket próbálják meg lefaragni a profit érdekében. A szállítási költségeken nemigen lehetett spórolni, maradt a bányafelszerelés és a munkakörülmények minimalizálása, optimalizálása, ergonomizálása. Ami csak annyit jelentett, hogy életveszélyesek voltak a bányák, embertelenek a munka- és szálláskörülmények. A kőzeteket behálózták az ércek erezetei szabálytalan előfordulással, az emberi munka legnagyobb részét a kutatásból, keresésből állt, az olyan területeken végzett kutatófúrások elvégzéséből, ahová siker esetén odavihetők a nagy teljesítményű gépek.

Intuíció és szerencse is kellett a munkához, a rendszer jutalmazta a sikeres keresőket. A bányászok legtöbbször esküdött arra, hogy van valamilyen, az emberi agy számára egyelőre átláthatatlan rendszer a fémes erek hálózatában, egy ötödik érzéket kell kifejlesztenie magában annak, aki sikeres akar lenni a keresésben. Némelyek megszállottjai lettek ennek az ideának, újabb és újabb egy éveket írtak alá a bányavállalatnak, hogy bizonyítsák teóriájukat,

élhessenek új szenvedélyüknek. Tény, hogy sikeresebbek voltak, jobb eredményeket produkáltak, a frissebben érkezettek ezt csak a megszerzett tapasztalatnak tulajdonították. De lassan és biztosan őket is elkapta a megszállottság, mint a szerencsejátékosok, álmokat láttak, delejre mozduló varázsvesszőket fabrikáltak, szeánszokon gyűltek össze, ahol kommunikáltak egy eltűnt kultúra szellemével.

Alan magába fordulva, zárkózott, kevés beszédű emberként töltötte el az első hónapot. Becsülettel ledolgozta a tíz óráját naponta, azon túl pedig aludt meg belebújt a számítógépébe. Nem tudott elszakadni a Földtől. Kapcsolatba tudott lépni a világhálóval, bár anyagi lehetőségei csak annyit engedtek, hogy egy hetes késéssel érkeztek meg a hírek, események, aktualitások. De ez nem zavarta semmiben. Naponta küldött egy levelet édesanyjának, és ennyi volt az élő kapcsolata a világ eseményeihez.

Éjszakánként álmokat látott. Az első napokban mindig a Földre álmodta vissza magát, vitatkozott a Vezérrel, szorosán maga köré hurkolódnál érezte a bekerítő titkosszolgálatokat, anyját nyugtatgatta, mindaz előjött, ami korábban foglalkoztatta tudatát, s ébredés után egyre csak föltozult a kérdés: mit keresek én itt? Nem reagáltam netán túl a fenyegetettséget? Mi elől menekülök? Itt nem érhet utol?

Két hét múltán az álmaiból eltűnt az otthonos világ. Aranyból formált magas, karcsú alakokat látott, súlyos fém-egyéniségük lebegett a padló felett, mint életre kelt légies szobrok taglejtésekkel és alakjuk áttűnő változtatásával szóltak hozzá. Nem értett semmit, de tudta, hogy mondanivaló, üzenet van az álmokban, meg fogja fejteni. Nappal mégsem érzett készletet, hogy valakinek beszéljen ezekről az álmokról, sőt arra sem, hogy töprengjen, keressen, kutasson, megfejtsen valamit. Mint egy bizonyosság, ott volt legfelül, egy idegen értelem akar szólni hozzá, és minden erejével azon van, hogy ez idővel sikeres legyen. Neki csak hagynia kell magát, hogy álmában, amikor a tudat kikapcsolódik, folytatódjon a tanítási-tanulási folyamat. Már tudta, hogy azok nem látják őt, valamilyen más módon érzékelik egy az övéktől eltérő értelem jelenlétét, és keresik a kapcsolatot, programot építenek, jutott eszébe a számítógépes kifejezés, de nem a logika vagy a matematika útján jön létre a kapcsolat, hanem érzelmi síkon. Meg kell tanulnia úgy érezni és érzékelni, mint ők, akik otthon vannak ezen a bolygón. Ilyenkor, amikor fogalmilag, csak gondolatban, kimondott valamit, rögtön abbahagyta a töprengést, érezte, tévútra viszi minden meghatározás, minden racionális közelítés.

Nézte, figyelte a többieket, valószínűleg ők is látnak valamit, őket is megkísértik álomban, talán előrébb is járnak a tanulási folyamatban, de senki nem beszél róla. Nem tud vagy nem akar.

Barátja is lett, idővel, Vanek úr személyében.

Vanek úr még az első vagy második transzporttal, a fegyencekkel érkezett. Pedig biztosan nem volt fegyenc, bűnöző, ahhoz hülye volt szegény. Annyira speciálisan és egyénien, hogy senkinek eszébe nem jutott bántani, védelmet élvezett, mint a primitív társadalmakban az agylágyultak. Állítólag tévedésből került a vádlottak padjára, tévedésből ítélték életfogytigra, és tévedésből került a Marsra. Hihetetlen, mert a jogrendszer fejlettsége kiszűri a beszámíthatatlanokat. Elmondása szerint egy illető felfogadta személyi titkárnak, Vanek úr elkezdte hivatalos szerződés formájába önteni a megállapodás tartalmát ott az utcán, arra nem is figyelt, hogy egy bank épülete előtt történik mindez, kirohant az illető a bankból, kezébe nyomott egy kisebb csomagot, és a biztonsági őrkkel a nyomában elinalt. A bíróság nem hitt Vanek úrnak, súlyosbító tényezőnek tekintették, hogy sem az elkövető, sem az eltulajdonított pénz nem került elő, az igazságügyi orvos-szakértő szellemi defektust nem állapított meg, sőt arra a konklúzióra jutott, hogy a vádlott hülyének tetteti magát zseniálisan, még a hazugság-detektort is manipulálja, s ezeket mind súlyosbító tényezőnek vették. Vanek úr azóta minden munkanap végén előveszi a kiskönyvét, és elkönyveli a követel rovatba a napidíjat, a kikülde-

tést, az élelmiszer-pótlékot, az ezer kilométernél távolabbi tartós távollétre járó különjárandóságot, és nem mulasztja el kiszámítani a fennálló tartozások után járó banki alapkamat 110 százalékát, ami neki jár. Minden hónap végén összesít, átvitel rovatot kontíroz, és megnyitja a következő oldalt áthozat sorral, kivastagítva, pirossal aláhúzva.

Vanek úr odaült a számítógép információinak tengerében elmerülő barátja mellé, belekezdett végeérhetetlen meséinek, okfejtéseinek egyikébe. Elég volt az első néhány mondatra reagálni valamit, jelezve, hogy megvan a kellő figyelem, azután belelendült, és alig figyelt a hallgatójára.

– Például, tudja-e Alan fiatalúr, hogy az emberiség legnagyobb találmánya a hivatal. Mert, például, ha ön ír valakinek egy levelet, és arra nem kap választ, akkor többféle eset lehetséges. Az illető egy goromba és udvariatlan fráter, és azért nem ír, vagy feledékeny, megvolt benne a jóakarát, és elmaradt a válasz, vagy akár meg is halhatott az illető... Számtalan eset lehetséges még. Na, ez egy hivattal nem fordulhat elő. A szabályzat szerint oda beérkezik a levél, iktatják, tehát nyoma marad. Letagadhatatlanná válik. És akkor a hivatalnak két héten belül meg kell küldenie a választ. Nincs pardon. Ha udvariatlan ember az ügyintéző, akkor is megírja, mert ez a kötelessége, feledékeny nem lehet, mert ott a beérkezett ügyiraton a határidő, ha meg meghalna időközben, akkor átszignálják az ügyet egy másik ügyintézőnek. Érti ennek a nagyszerűségét?

Kilencedik fejezet,

Amelyben az elbeszélés nehézségei ábrázolódnak

Kutya nehéz úgy elmesélni egy történetet, hogy az ember benne van a közepében, hirtelen fölgyorsulnak az események, sok minden történik egyszerre, és azokból rangsorolni kell, válogatni, súlyozni és összerakni. Különösen akkor, ha az író, aki krónikása és értelmezője ennek a csodálatos világnak, a felét sem érti az összefüggéseknek.

De kiről is mondható el, hogy teljes mértékben érti a világot?

Ki az, aki irányítani tudja a saját sorsát? Ragaszkodunk bizonyos alapelvekhez, amelyek mindeddig világítótornyoként funkcionáltak tengeri ködben zajló életünkhöz.

Becsület és tisztesség.

Van úgy, hogy az orráig sem lát az ember, a műszerek megbolondulnak, távolból és közelből hajókürtök túlkölnék, és a hajónak menni kell, mert tele van a raktér csempészárúval. És esetleg még azok is az életére törnek, akikkel siker esetén osztozni kell a végén. Nem lehet mindenre odafigyelni, és mégis oda kell figyelni mindenre.

Így navigál a saját szövegében a szerző, bátran belemegy a sűrűjébe, és sosem tudhatja még a saját képességeit se. Mert lehet ott egy zátony, vagy megbújhat a csendőrség naszádjá csapdaszerűen, és bele lehet pusztulni. Mert a lelőtt csempész nem beszél arról, mennyi áru volt a hajón. Igaz, azok nem írják meg az élményeiket, akik otthagyták a fogukat. Pedig az lenne igazán tanulságos! De a túlélők írnak akciós kalandorozatot, amiből mindig az derül ki, hogy érdemes kockáztatni. Aki nem él túl, nem ír élménybeszámolót.

Itten, a Déli-sark közelében egyszer csak úgy begyorsultak az események, hogy már utólagosan sem tudom idő- vagy értelemsorrendbe rakni őket.

Kezdődött azzal, hogy a világcsendőrség most taktikát váltott a korábbi kudarcai után. Kihasználta a nagy médiaricsajt, amit az események köré kavartak, a blokádnak résztvevőinek szépen levették a képét, belekeresgéltek az archívumokba, jó párnál találtak mindenféle korábbi bűneseteket és kihágásokat, szabályszerű elfogató-parancsokat állítottak ki, és tértivevényesen kikézbcsítették a címzeteknek. Képzeltetik, majd' leszédültem dürrögő magaslataimról ott a taton, amikor a kezembe került a félméteres bűnlajstrom, meg megjelent a kis személykövető kamera, amit rám állítottak, a fejem felett. És a szép Leticia is kapott elfogató-parancsot meg saját kamerát! Bizonyára koholt vádak is bevetnek, és a bíróság majd hónapok múlva azt mondja, hogy bocsánat, tévedtünk.

Na, hülye Jimmy, kellett neked beleártani magad a környezetvédelembe! Cipész maradjon a kaptafánál!

Rongy Elek meg széles mosollyal vigyorog húsz méterrel a fejem felett, őt senki nem akarja bántani, sőt energia-utánpótlást szállítanak neki éppen, hogy kibírják utasai a hosszúnak ígérkező harcot.

Senki Alfonz utólag felvilágosított, hogy nagyon nagyszabású akció volt ez, a Bluepeace-t a szintetikus élelmiszergyártók szövetsége hatalmas pénzekkel megtámogatta, abból telt kis-hajókra, technikára, luxuskurvákra (itt ökölbe szorult a kezem, de régi barátságunkra tekintettel nem kezdeményeztem verekedést). A világcsendőrség nem kockáztatta meg a biztos vereséget, de ők is szépen kaptak a másik oldaltól támogatást, hogy csendes célszerűséggel oldják meg a helyzetet. A szintetikus élelmiszergyártók is bevetettek mindent, állandó helyszíni közvetítésbe kezdtek vagy ötszáz csatornán, hátha valamelyikünket erőszakkal el

akarnák innen vinni a hatóságok. Eszük ágában sem volt cirkuszt rendezni. Nekünk elég frász volt a személykövető kamera, ami elől nincs menekvés, még a víz alá is utánadmegy, ha úgy akarnál elmenekülni.

Hogy hogyan került oda Senki, azt ne kérdezzék. Valahol Budapest (vagy Bukarest?) és Prága között félúton veszítettük egymást a nyílt vízen szem elől, ugyanaz a világcsendőrség üldözött bennünket, és lám, most ott feszít a másik oldalon. Beszervezték volna? Az a szabadságának az ára, hogy minket, tettestársait, egyenként segít megkeresni? Hallottam már ilyenekről, amikor nagyon intellektuális bűnözőkről van szó, akik mindig ki tudnak bújni az igazságszolgáltatás elől a nagy eszükkel, akkor a vádhatóság az egyiküknek büntetlenséget, új személyiséget ajánl, hogy földobja a többieket. Egy világ omlott össze bennem. Meg azért a büszkeség is, ugye, nem vagyok akárki, akit csak úgy el lehet fogni, és le lehet sittelni.

És közben a háttérben zajlottak a tárgyalások. Mindent láttunk, mintha ott lettünk volna, a kis háromdés készüléken a szemünk előtt. Pokolian tűz a nap, hiába a hőmérsékletszabályozós védőruha, szellőzéssel, majd megfősz benne, rád irányítva a világ minden tévétársaságának kamerája (plusz a csendőrségé), és hiába áll mellette a médiafogyasztók hetvenöt százaléka a tetszésindexe, minden azon múlik, hogy a tárgyaló felek meg tudnak-e egyezni a fejed felett titokban. Fogadásokat lehetett kötni onlajn, egy a tízhez jegyezték a parasztok esélyét, beszálltak a meccsbe a szerencsejáték-mogulok, és ők is hatalmas pénzeket képesek megmozgatni azért, hogy valami váratlan eredmény szülessen, aztán nagyot kaszálnak rajta.

Nézem a kis televíziót, éppen azt közvetítik, hogy megkezdődtek a hivatalos tárgyalások a földművelők és a Bluepeace között. A parasztok fölvezték a tárgyalásra a hagyományörző hófehér klepetyusukat, bocskor a lábukon, bőszárú gatyá fölötte, felsőtestükön kifelé fordított bárányszőr bunda, a kezükben sarló. A Bluepeace képviselői világoskék kezeslábasban technicistára vették a fazont, rögtön esett is tíz százalékot a népszerűségük. Hiába, a cirkuszt, a látványosságot szereti a néző.

A világcsendőrség pressziója pedig fokozódik. Látom. Mindegyikünknek megszólal a védőruházatba épített személyhívója, és egyenként ajánlatot tesznek nekünk. Aki önként otthagyja az őrhelyét, annak legkevesebb harmadolják a büntetését. Aki elsőnek átáll, teljes büntetlenséget kap. Rézgróf ott vigyorog tőlem száz méterre a rendőri cirkálón. Nagy a csábítás. Beleférne a teljes büntetlenségbe néhány keresetlen pofon. A média már a vívódó arcokat mutatja. Közben valamelyik szemfüles riporter dekódolja a csendőrségi adást, és az egész világ hallja, milyen piszkos ajánlatokkal bombáznak bennünket. Gyors ütemben emelkedik tizenkét százalékat a népszerűségünk.

Senki megtalálja a csempészvonalon bejártatott telefonkapcsolatot velem, és rászól a fülemre:

– Meleg a helyzet, pajtás?

– Képzeld magad ide! A csendőrség megtette az ajánlatát, kamera a fejem fölött, a lakások képernyőinek negyven százaléka engem néznek...

– Nem lesz ez mindig így. Várj egy kicsit. Kihozunk onnan...

– Hogyan a fenébe?

– Piszkos Frednek van egy jó kis tengeralattjárója. Ott bukkan fel majd az orrod előtt. Te csak átugrasz, és eltűnünk a víz alatt.

– Ajvé! – csak ennyit tudtam mondani. A kábel alagútba dugott vén gazemberről meg teljesen elfeledkeztem! Már legalább tizenhat órája be van oda zárva.

Hirtelen új hír szorít háttérbe minden eddigit: bejelentik, meghalt huszonharmadik Bill Gates, a kőgazdag multimilliárdos, az öt legnagyobb magánvagyon tulajdonosainak egyike. Ez

mindennél jobban érdekli a médiafogyasztókat. A mérhetetlen, a mesebeli gazdagság. Amivel mindent meg lehet venni, bármit el lehet intézni, korlátlan szabadságot lehet vásárolni, hihetetlen pazar környezetet teremteni. Csak egy valamit nem lehet vele tenni. Elvinni a túlvilágra. Halhatatlanságot se lehet vásárolni vele. Míg egy művésznek van arra esélye, hogy műve klasszikusan halhatatlanná váljék, és otthagyja nyomát a mindenségben, addig a milliomosnak erre semmi esélye.

Ki tud egyetlen gazdag embert említeni Shakespeare kortársai közül?

Az ilyesmit nem lehet megvásárolni. Jön utána a 24. Bill Gates, és őtöle ájulnak el irigyen az erre fogékonyak. Fölsóhajt az egyszerű ember: van igazság!

De figyeltem! Újabb hír: nincs 24. Bill Gates!

Gyermekek nem nemzett a furcsaságairól elhíresült milliárdos! Kié lesz a nagy vagyon? Minden médiafogyasztó tapad a képernyőre. Még életében többször elterjedt az öregről, hogy unja nagyon a vagyonát, és szét fogja osztani az emberek között. Lánclevelek és pontgyűjtő akciók indultak az adagolt álhírek nyomán, nagyon sokan belelkesedtek, azután nem lett belőle semmi. De most meghalt, és nyilatkozik a közjegyző, hogy hamarosan, a nyilvánosság előtt fogják fölbontani a végrendeletet, ő semmit nem árulhat el, de világméretű meglepetés lesz benne. Bill Gates a halálával is kavart egy nagy botrányt.

A nézettségünk, már a demonstrálóké, ebben a pillanatban esett egy százalék alá. Ha a csendőrség úgy dönt, hogy most rohammal elzavar bennünket, nyugodtan megegyezhet, senki nem figyel már ránk, pedig egy perccel ezelőtt még mi álltunk az érdeklődés középpontjában. A csendőrségnek sincs szüksége arra, hogy most visszakapcsoljanak ide.

Megkezdődtek a tárgyalások. Megint mutatják a delegációkat, hát leesek a kishajóról! Ki vezeti a parasztok küldöttségét? Maga Pizkos Fred, vagy legalább pizszokul hasonlít rá. Hihetetlen, mert ki van mosakodva a vén bűdös abban a népi hacukában, és úgy lengeti a sarlót, mint aki éppen áldást oszt.

Semmi kétség, csak ő lehet.

A delegáció többi tagja, amennyire lehet, elhúzódik a közeléből.

Tizedik fejezet

A sárga tengeralattjáró

Ha van valami, amit a világon a leginkább utálok, még a kínai börtönviszonyoknál is jobban, az a technikaimádatú modernizáció. Vetélkednek a megszállottjai az autóikkal, a telefonjaikkal, a számítógépeikkel, a szórakoztatóipar összes adását venni tudó masináikkal, és az ezeknek az összeházasításával keletkezett miniatűr vagy éppen óriás kombájnkészülékekkel. Társadalmi rangot és státust jelent egy-egy márkanév vagy új funkció, de tulajdonosaik nem tudnak rácsodálkozni a csillagos égre, nem bírnak elmerülni a természet szépségeiben. Nem képesek felfogni azzal a szűk agyukkal, hogy a valóságnak csak egy nagyon hitelesnek tűnő másolatát élvezik ezzel. Meg manipulálják is őket, hogy mást ne is mondjak.

Az öreg Piszok hajóját Sárga tengeralattjárónak hívják, egy sárgaságban elhunyt unokaöccse emlékére. Egyetlen mérnök tervezte, építette és irányítja. Fura szerzet, hosszú haja és szakálla van, valami üveget visel fémkeretben a szeme előtt, mint megtudtam, a kontaktlencse fel-találása előtt ilyenekkel korrigálták a látáshibákat. Azt állítja ez a szerzet, hogy ő John Lennon reinkarnációja. Hallottam az eredetijéről, Beethovennel vetélkedett annak idején. A szórakoztatóipar nagyágyúja. Egyikük megnyerte a „Kiből lesz a megasztár?” vetélkedőt. Mindketten örökbecsű melódiákat írtak, csak nem bírtak összeférni a becsvágytól. Meg valami japán nő miatt is jól összevesztek. Legegyszerűbb ilyen esetekben tisztelni a másik mániáját, ha amúgy jó szakember, hogy nekünk is nyugodt öregségünk legyen. Ha ez az ember a szabad idejében zenélni akar meg énekelni, hát legyen reinkarnáció, csak ne zavarjon ezzel másokat.

A hajó! El sem tudom mondani, mint egy kábítószeres álom. Hihetetlen technikák és újítások, és minden pszichedelikus színekre festve, mert a zeneszerző urat ez inspirálja.

Kezdjük az elején! Azt mondanom sem kell, hogy a szemét az csak kívülről rá van ragasztva élethűen, belül acélnál szilárdabb falak, gépház, szállodai és közösségi szint, könyvtár, matrózkocsmá (személyzettel), hangversenyterem, uszoda, szolárium, akvárium, terrárium, urbárium, krematórium...Csak emlékezetből sorolom az ajtók feliratait.

Senki Alfonz vezetett körbe, mutatott meg mindent. Az egyik ajtóra csak az volt írva, hogy 4-5, és alatta szálkás kézírással: Ne lepőggyl meg, Jimmy! Az öreg megint kavarja, mondtam magamban, asztán, ha belépek, akkor a nyakamba zúdul valami rondaság, vagy belelépek valamibe.

– Én ide be nem megyek! – mondtam Rézgrófnak.

Ő kitalálta a gondolatomat, előrement, és húzott maga után.

Ezt úgyse fogják elhinni, mert még én is kételkedek, aki ott voltam.

Képzeljék el, a természet ölen találtuk magunkat. Ha nem segít a műveltségem, hát rá se jövök, mert ilyesmit még sose láttam. Előttünk egy vadvirágos mező, arrább erdő kezdődik, a távolban egy tó kékel, mögötte zöldbe borult hegyek. Olyasféle díszlet, amilyenben a Robin Hood történetét szokták játszani apró gyermekeknek. Felnőtteknek ilyesmit már nem lehet eladni realiztikusan. Mondom a Senkinek:

– Ugye, ez illúzió? Ezt most én képzelem...

– Dehogysis! – és letépett egy virágot, odadugta az orrom alá, és olyasféle gyenge illatot éreztem, mintha egy kiürült parfümös üveget szagolgatnék. Annak a színes vacaknak egész kellemes szaga volt.

– Aha – mondtam értelmesen –, már láttam ilyet, körképnek hívják, ahol állsz, ott igazi, és kicsit arrébb kezdődik az illúzió. Vetített kép – és elővettem az adu-ászt. – Meg védőruha sincs rajtunk, és itt állunk a nap tűző fényében. Mindjárt leég a bőrünk, ha ez igazi.

– Dehogy! – nevetett a Rézgróf, és elindult bele a mezőbe térdig, és már húsz méterre is eltávolodott tőlem. – Ha úgy gondolod, akkor elmehetünk az erdőig, vagy úszhatunk egyet a tóban. Vagy hegyet akarsz mászni?

Mentem mögötte fél órát megnémulva. Senki nem szeret hülyének látszani. Mit kavart megint az a Pizskos? Rá kell jönnöm valahol a csalásra. Most én vagyok bezárva a kábel-alagútba. Mert, ugye, csak abba, amit eddig legyalogoltunk, abba beleférne az öreg hajója ötvenezer-szer... És mi benn vagyunk a hajóban! Egy intelligens gépezet legyártja azt a néhány lég-köbmétert, amiben éppen vagyok? Ugrok néhány jókorát jobbra meg balra váratlanul, de csak egy madarat riasztok fel a fű közül. És akkor rájöttem! Kábítószer! Meg se mozdulok, csak átélem az egészet. De azt hogyan csinálják, hogy a Senki Alfonz is megfordult, amikor föl-zavartam a madarat? Be lenne avatva?

Az erdőben kellemesen hűvös volt, a tó vize kristálytisza (micsoda szavakat alkot a költői képzeletem!), lelátni a fenekére, ahol halak úszkálnak. Rézgróf már dobálta is le magáról a ruhát, és pompás fejessel belevetette magát a vízbe.

Na, mindjárt fölébresztenek, és az öreg pizsok odaröhög a képembe, gondoltam, miközben nagyot csobbantam. Nem fogják elhinni. Tiszta, színtelen, szagtalan, iható volt a víz, olyan, amit palackokban árulnak. És ízletesebb, mint amit valaha ittam. Egy egész vagyon hever itt parlagon. Csak egy palackozó kellene a tó partjára, és meg lehetne gazdagodni!

– Te, Alfonz, te érted eztet? – csak a fejünk volt ki a vízből, körülvett minket a simogató tisztaság, az őselem. – Hogyan vagyunk itt átverve?

– Nem átverés. Valóban itt vagyunk, tényleg fürdünk, igazi minden. Éveket barangolhatsz az erdőben, kifeküdhatsz a napra, és nincsenek káros sugarak, ihatsz a tóból meg a patakból. Minden úgy van, ahogy az őskorban, mielőtt az ember átalakította a természetet.

– Ezt már kezdem elhinni. De hogyan vagyunk mi benne a közepében? Időutazás? A Sárga tengeralattjárón vagyunk még vagy teleportáltak bennünket?

– A hajón vagyunk. Én sem értem egészen, de a takarító robot működése se érdekel, csak rend legyen a szobámban.

– Ez azért egészen más.

– Azt mondja a Lennon, hogy azon az ajtón átlépünk a negyedik meg az ötödik dimenzióba, és úgy lehetséges.

– Akkor sem értem! Hogyan fér bele minden abba a hajóba? Csak egyet mondok: ebben a tóban órákig úszkálhatna a Sárga tengeralattjáró...

– A technikus azt mondta, nem lehet elképzelni. Én is erősködtem, akkor adott egy hasonlító magyarázatot, hogy képzeljem úgy, amikor belépek azon az ajtón, akkor nagyon kicsivé válok, mint néhány atom, akkor egy normális méretű szoba is végtelen nagy lesz hozzám képest.

– Hacsak így nem! – hagytam rá, mert képzelet dolgában a költő- és írófélék jobban el vannak eresztve.

Mély töprengésbe sülyedtem. A humán relációkban, mint érzelmek és indulatok, női csalfaságok, egyebek, nagyon otthon vagyok, a fizikát és a matematikát viszont sose szerettem. Gyenge tanárim voltak. Egy olyan jó eszű gyermekkel, amilyen én voltam, el lehetett volna

sajátíttatni az alapokat. Hirtelen átláttam az iskolarendszer összes hibáját. Most nagyon jó lenne érteni, hogy hol vagyok, és mi van velem. És ha ilyen kicsi maradok, mint egy féreg? És soha nem találok vissza abba a normális, ismerhető világba?

Kiúszunk a partra. Egyre nyugtalanabb lettem. Mondom a Senkinek:

– Te, hogyan fogjuk megtalálni azt az ajtót?

– Fogd a ruhád! – azt mondja.

Lehajolok érte, fölegyenesedek, és ott az ajtó előttünk. Csak kilökött rajta, és ott álltunk a folyosón fürdőnadrágban, víztől csöpögő testtel, kezünkben a ruhánk. És zümmögve közeledik a takarító robot, hogy föltörölje a lábunknál keletkező tócsát.

Volt még egy ajtó, arra meg azt írta az öreg Piszok: Ide Fülíg gyerek ne nyissál be! Nagyon piszkálta a csőrömet. Szórakozik velem az öreg. Hát azért is! Ha bele pusztulok is! És benyitottam. Egy hatalmas mozdony száguldott szembe felém, én ott álltam a két sín között, már a szelét is éreztem. Legalább kétszáz kilométer per órás sebességgel közelített. Na, Jimmy, neked véged! Kellett neked a sínekre menni! Villámgyorsan hátraugrottam, és becsaptam az ajtót. A távolból halkán mintha röhögött volna valaki.

Tizenegyedik fejezet

Etűdők gépzongorára

Legjobb lesz, ha úgy mesélem el, ahogy én átéltem, nem törekedve semmiféle késleltetésre vagy in medias res hatásra.

A tanulságokat mindenki levonja magának, a művészet sokféle értelmezést kibír.

Ha én nem is dőltem be a média csábító ajánlatának, eltökélten férfias voltam, nem mindenki ilyen.

És utólag mutatta meg nekem John Lennon a rögzített felvételt. Dühöngtem kicsit. Meg szomorú is voltam.

Mert ez a fajta művészkedés úgy viszonyul a valódi művészetekhez, mint a gépzongora az emberi virtuozitáshoz.

A szép Leticia árulóvá vált, és a hátam mögött aláírt egy szerződést, de persze a kis monitorunk ott a bárkán, nem azt mutatta, amit a világ nagyobbik része éppen bámult.

Állítólagos művészi eszköz az ÉSZMSZ, azaz érzelmi szintetizátor manipulatív szenzorokkal. Leticia – komoly összegért – telerakatja a testét mindenféle érzékelőkkel, amelyek nemcsak az ő, hanem az én agyhullámaimat, reakcióimat, érzelmi hőfokomat meg ezer más ilyesmit mérnek. Na, ezek az érzékelők össze vannak kapcsolva egy művészeti programmal (egy gépzongorával), amely filmet rögtönöz az impulzusokból zenével. Gagyidolog, de kép a képben mutatják a meglesett valóságot is, és a primitív nézőnek megvan az az élménye, hogy most bekukkol valamibe, amihez semmi köze. Egy ember magángondolataiba és magán-érzelmeibe.

Elmondom először, én mit éltem át. A szép Leticia a keblemre hajtotta édesen merengve a fejét. Egy pillanatra boldognak éreztem magam.

De milyen is a boldogság? Egy gondolkodó elme számára? Egy pillanat csupán, egy gyöngyszem a sivatag homokjában.

Mert milyen jövő is várna erre a szép leányra, ha enyémhez köti a sorsát? Eljuthatunk-e együtt a megnyugvó öregkorig, amikor vén trottyosok leszünk, és már veszekedni se lesz erőnk? Nem sok az esély rá. Engem leüthetnek hátulról egy kocsmában (szemből nemigen), vagy tűzharcba keveredünk a vámszervekkel, netán a csendőrség küld utánam egy golyót.

Nekem szükségem van az élményekre, hogy utóbb izgalmasan meg tudjam írni őket. Ilyen a szakmám, és ilyen az egyéniségem. Nincs mit tenni. Meg ha családja van az embernek, akkor többet kell előteremteni, ha felelősséggel viszonyulunk.

Az elmúlás rezignált fájdalma futott át ifjúi testemen.

Mert már a balegyenesem sem olyan, mint régen, azt a matrózt is kétszer kellett megütnöm, hogy egyszer elessen. Ha fölmerült is egy pillanatra bennem a házasság gondolata, az csak olyan volt, mint egy kikötőt meglátni hosszú tengeri hajózás után. Később úgymint vissza kell menni a hajóra.

Ehhez képest mit csinált az ÉSZMSZ?

Azt is leírom részletesen!

Leticia a keblemre hajtja a fejét, én erős karommal óvón magamhoz szorítom gyengéden.

És. Áttűnik a kép: kórházi intenzív osztály, az ágyon párnák között haldoklik valaki, vonósok nyüszítenek a fájdalomtól, halvány fertőtlenítőszag. Újabb kép: tövig égett gyertyacsonk, még pislog egyet-kettőt, nagyot lobban... Hegycsúcs tetejéről lezuhan egy kőszirt, belefűrődik alant a homokba. Tömény giccs! Temetés képei következnek.

Nem kérdés, ki fekszik a koporsóban. Erőteljes fűvőszene közben, mintha valami diadalünnep lenne, erős hatásokkal dolgozik a program. És dől a pacsuliszag, mert illatosított az adás. Pap beszél, nem is érteni, csak a gesztusokat, mintha a halott szemszögéből néznénk az eseményeket, hogy átélhető legyen. Közben a nézettségi adatok mozdulnak oldalt, ötven százalék, nők körében száz, férfiaknál nulla.

A hímneműek káromkodva menekülnek, a nők telesírják a zsebkendőt. Meg felhívják egymást, hogy megbeszéljék.

Vált, áttűnik a kép: sírdombot látunk, halk fuvolaszó, közeledik az özvegy, feketében, fátyolban. Kurva jól néz ki Letícia ebben a cucuban, a fekete karcsúsítja, kiemeli formás kebleit, a fátyol titokzatossá teszi. A zene előre háborog, a pacsuliba csöppnyi penetráns zamat keveredik. Távolról követi egy férfi az özvegyet. Letícia hátrapillant, kihúzza magát, már játssza átlátszóan, teátrálisan a fájdalmas megtörtet.

Ráborul zokogva a sírdombra, tomporán igézően megfeszül a fekete gyolcs, miközben könnyeivel öntözi a rögöket. A távolból figyelő férfi közeledik. És a szirupos dráma az utolsó képeken átvált a legkeményebb horrorba. Finom női kéz a sírkeresztre teríti a fátylat, jelképesen itthagya. Nem látjuk, csak tudjuk, hogy a másiknak a karján távozott. És akkor egy csontkéz kinyúlik, kitör a földből, megmarkolja, lerántja az özvegyi fátyolt, és lehúzza magához a föld alá. A hegedűk zokognak, a pacsuliba tömjén szaga keveredik. Tengeri vihar tombol hatalmas hullámokkal.

Ennyit a gépek által generált művészetekről. Mondjuk, egy átlagemberről nem gondolom, hogy ilyen sikeres automatikát lehetne gyártani, de aljas és szemét módon kihasználtak engem.

Elsősorban Letícia árulása fájt.

Kiszolgáltattott engem a mohó médiának. Sok pénzért, ha ez magyarázat.

De nem lett vele boldog.

Mert kis klipünk számtalan ismétlést ért meg, fesztiváldíjakat nyert, óriásplakátot készítettek belőle, zenéjéből sláger lett, a kriptagyártók vasbeton fedéllel reklámozták legújabb gyártmányukat (áthatolásbiztos!). Utána fölismerték Letíciát az utcán, a nők leköpdösték, a férfiak hangos ajánlatokkal bombázták, hogy a végén már át kellett szabatnia az arcát, hogy ne ismerjék föl.

Így jár, aki visszaél a mások bizalmával.

Tizenkettedik fejezet

A legvidámabb barakk

Vanek úr egy szemernyit sem volt erőszakos, cseppet sem volt terhére új barátjának, csupán csak igénye volt arra, hogy egy hivatalnokélet összegyűlt okosságait megossza egy hallgatóval. Apró szívességeket kért, és a maga szerény eszközeivel törekedett egyensúlyra a viszonzásban.

Például Vanek úr megrekedt a papíralapú bürokrácia idejétmúlt rekvizitumainál, azt tekintette dokumentumnak, ami nyomdafestékkal lett előállítva, mit neki a képernyőn meg mindenféle vetített formában megjelenő szövegek. A Marson eltöltött ideje alapján a bűnözők uralkodó kasztjához tartozott, ám a semmittevő életmód távol állott tőle. Új barátjával mindenféle jogtárakból és szabályzatokból nyomattatott ki több száz oldalt, ezekkel a papírokkal kényelmesen letelepedett az asztalához, elvágólag elrendezte a ceruzákat, radiókat, vonalzókat az asztal síkján, és elmélyedt a munkában. Ilyenkor nem látott és nem hallott nyolc órán át. Kétóránként tízperces szünetet tartva.

Kalligrafikus, kéziratos leveleket fogalmazott, és őszinte undorral arcán, hogy ilyen elvei ellen való megoldáshoz kell folyamodnia, mivel hagyományos postahivatal nem lévén a bolygón, új barátját bízta meg a levelek elektronikus továbbításával. Eleinte minden kéziratos fogalmazvány-levélhez csatolt aprópénzt a postaköltségre, csak miután rendre visszakapta, akkor hagyott fel ezzel a szokással, de egyidőben ezzel új füzetet kezdett, amelyben jegyezte a tartozás rovatba a postaköltségek címszó alatt a továbbított levelek számát és címzettjét.

Alannak elég gond volt a cirkalmas kézírás betűit kibogarászni, a levelek tartalmával nem foglalkozott, hatóságoknak, felügyeleteknek, hivataloknak írogatott Vanek úr, és a levelek tele voltak jogszabályi hivatkozásokkal, paragrafusokkal, érthetetlen hivatalos fordulatokkal. Ezért ő lepődött meg a legjobban, amikor elkezdtek érkezni a válaszok. Az első rögtön az egész kolóniát meglepő intézkedés volt, valamelyik földi hivatal jelentősnek nevezhető összeget utalt át mindannyiuk számlájára, ugyanis Vanek úr talált két érvényben lévő jogszabályt, miszerint a földi nehézkedéstől eltérő körülmények között dolgozóknak vitamin-ellátmány jár, valamint az olyan körülmények közé kiküldött munkavállalók esetében, ahol a napi hőmérséklet-ingadozás meghaladja a 30 Celsius fokot, ott védőitalról kell gondoskodnia a munkáltatónak. S mivel mindezeket éveken át hanyagul kezelték, pénzbeli megváltással oldották meg a tartozást. Ki tudhatja, mivel fenyegette meg őket Vanek úr?

Már-már megváltozott volna Vanek úrról a köz véleménye, hülyéből átléphetett volna a hasznos hülye, vagy a mi hülyénk kategóriába, de újabb érthetlenségeket művelt. A sikerrel záródott ügyekkel nem törődött, afféle hibaszázaléknak tekintette őket, ellenben elszánt gyönyörrel vette kézbe az elutasító, ellenséges hangú és kioktató válaszokat. Ezekre rövid kutakodás, újabb jogszabályi hivatkozások és paragrafusok idézése után válaszolt megsemmisítő stílusban. Mindegyik ügynek új dossziét nyitott, és azokra volt a legbüszkébb, amelyek vastagra híztak. Alannek már naponta egy óráját igénybe vette a kiterjedt bürokratikus munka, és nem igazán sarkallta jobb teljesítményre Vanek úr módszeresen adagolt ritka elismerése.

És ahogy így fokozatosan kialakult közöttük a mély barátságokra jellemző őszinteség és közlésvágy, Vanek úr megosztotta ifjú hősünkkel az élet egyéb területein beszerzett, kínkeservvel megtapasztalt bölcsességeit. A nők témakörben például meglepően kérielt tapasztalatokkal rendelkezett.

– Nekem nincsenek előítéleteim – mondta Vanek úr –, vagy netán olyan kudarcaim, amelyek túlzó általánosításokra vezetnének, sőt azt is elismerem, hogy a beosztotti, irodai munkában a

nők pedánsabbak, megbízhatóbbak, akár jobb munkaerők, mint a férfiak. Statisztikai megközelítésben szigorúan. De az érzelmi életüket nem tudják függetleníteni a munkájuktól. A magánélet területén pedig – jobb, ha ilyen fiatalon elhiszi nekem – legegyszerűbb még idejekorán elmenekülni előlük. Különösen azoktól, akik valamilyen művészeti ágban, gondolok elsősorban a zenei műfajokra, ezen belül az éneklésre kiemelten, nem feledkezve meg bizonyos hangszerek hosszú távon kibírhatatlan nyekergéséről, egyszóval, a művészi lelkületű hölgyek veszélyesek. Csak a saját példámra hivatkozva: bemenekülhet az ember a szekrénybe végső elkeseredésében, de nem tökéletes megoldás. Ritka az igazán jó hangszigetelő tulajdonságokkal bíró bútordarab. És a vége az, hogy akár egy szál törölközőben elmenekül a férfi, és a Marson konstatálja, hogy még ez is jobb, mint az érzelmi túlcsondulás.

A hatos számú barakk, ugyanúgy, mint a többi, a gengszterek irányítása és uralma alatt állt. Vászka, a főnök, ugyanolyan elvetemült, alvilági, primitív figura volt mint a többi társa, mégis ez a barakk, amelyben Alan és Vanek úr is lakott, kiérdemelte a legvidámabb barakk címet.

Vászka is úgy kezdte uralmát, mint a többiek, féktelen terrorral és kérlelhetetlen elnyomással, hogy egyértelműek legyenek a viszonyok, senki ne kérdőjelezhesse meg, hogy ki a főnök, és kié itt minden. De a törvényszerűen áldozatokkal járó féktelenségek után, talán lustaságból, talán belátásból, nem sokat foglalkozott az alattvalóival. Öncélúan nem kegyetlenkedett, és nem akart mindenkitől elvenni mindent, amiben az kedvét lelhetette. Más barakkok gengszterei képesek voltak az összes személyes tárgyat elvenni alattvalóiktól, összehordani egy sarokba, és a tulajdonlás ősi örömeivel ülni a halom tetején, netán még annak is örvendezni, hogy ezeknek most milyen pocsek a helyzetük meg a kedvük.

Vászkanak elég volt a tudat, hogy bármikor bárkitől bármit elvehet, és ez már elég volt neki. Ki is röhögtek néha a társai, hogy bizonyára aranyból van a szíve, jótékony öreg bácsi lehetne, ha nem a bűnözés rögzös útját választja. Pedig Vászka, bizonyára meg sem tudta volna fogalmazni, csak egyszerűen jobban érezte magát a felségterületén, ha ott az emberek vidámak, jókedvűek, kiélhetik a mániáikat. Nem tett ezért semmit, de nem is akadályozott senkit semmiben. És működött a rendszer. Néhány alapkérdésben nem engedett vitát, ha ezekben nem akadékoskodott valaki, akkor nyugodtan élhetett a barakkban.

Az emberek többségének teljesen mindegy, hogy egy undorító diktatúrában vagy virágos demokráciában él, ha a személyes céljaiban nem gátolják. Sőt, a többség támogatja a világos, érthető szabályokból fölépített rendszert, amiben jól kiismerheti magát, szemben a szabadság nevű parttalansággal.

Az értelmiségi beállítottságú civilek időnként erőtlenül engedetlenkedtek kicsit általános emberi jogokról meg szabad szervezkedésről szavalva, de annyira jelentéktelen volt időnkénti hangoskodásuk, hogy Vászka alvezérei elintézték szép szóval vagy fenyegetéssel. Erőszakra ritkán került sor, megintcsak ellentétben más barakkokkal, ahol a fegyencek gyakran örömet lelték az ártatlanok vagy kicsit vétkesek bántalmazásában. Még egy pozitív tulajdonsága volt Vászkanak: nem kívánta a dicsőséget. Más barakkokban dicsérni kellett a főnököt szemben és burkoltan, Vászka meg nem szerette, sőt viszolygott az ilyesmitől. És láthatóan jobbak voltak ebben a barakkban a munkateljesítmények, amivel a gengszterek nem törődtek, sőt az egész marsi közösség szempontjából is látványos eredmények születhettek, mint például Vanek úr mindenki számára hasznossá váló bürokratikus eredményei.

Tizenharmadik fejezet,

amelyben Vanek úr felvilágosító előadás tart Parkinsonról szokatlan helyszínen

Vanek úr barátsága kezdett nyomasztó és ijesztő méreteket ölteni. Alannek minden szabad-idejében a közelében kellett tartózkodnia, folyamatosan rendelkezésre állnia az internetes jogtárak és szabályzatgyűjtemények letöltésével, bizonyos adatok pontosításában, újabb és újabb kéziratos levelek begépelésében nem tűrt halasztást az elszánt bürokrata. Nyárspolgári öntudattal egyenesen Váaskához fordult, amikor Alan egyáltalán nem sértő módon, de láthatóan vissza akart venni az elvárt segítőkészségből. A gengszterek között nagy sikernek örvendett az a bizonyos összeg, amit váratlanul ők is megkaptak, Vanek úr tevékenysége ettől kezdve a legmagasabb körök támogató védettséget élvezte. És bámulatos öntudatossággal elszemtelenedett. Alannek már percekben mérhető szabad ideje sem maradt.

Sőt, újabban azzal állt elő, hogy Alant a munkahelyére is el akarja kíséni. Mondván, szükséges volna behatóbban tanulmányoznia, érzéki benyomásokkal és megtapasztalással a meglévő munkakörülményeket, hogy eredményesebben vehesse föl a küzdelmet a konzern mindenkit kizsákmányoló gépezetével.

Így most kettesben róják a szűk folyosókat a bolygó mélyében. Vanek úr mintha egy világváros főterén sétálgatna, nem vesz tudomást arról, hogy most éppen egy szédítő mélységű tárna szélén egyensúlyoz, máskor meg kétszázezer tonna ingó közettömeg alatt emelne ki a falból egy színes követ, ami jól mutatna az íróasztalán.

Ön- és közveszélyesen civil módján csámpázik Alan mellett.

És közben be nem áll a szája.

– Hallott Ön már Parkinsonról? – tette fel a kérdést Vanek úr Alannak. Ez nemigen volt szokása, elég volt neki, ha Alan a képernyőbe bújva néha dörögött valamit az előadásainak szüneteiben. Most nem elégszik meg a monologizálással.

– Igen, természetesen. Általános iskolai tananyag, minden gyermeknek beleverik a fejébe, hogy a XX. századi lángelme az emberiség jótevője, mert kidolgozta a teljes foglalkoztatottság modelljét, ami oda vezetett, hogy a társadalom minden tagja hasznos és értelmes tagja lehet a közösségnek, és ezáltal bekövetkezett az aranykor, amelynek bizonyos ellentmondásait és hátulütőit viszont az egyetemeken tanítják. Blablabla... ésatöbbi.

– Netán még föl tudja idézni a három alapelv egyikét-másikát is a memóriájából?

– Régen volt. Talán arra emlékszem, hogy két dolgozó ember már termel munkát egy harmadiknak a pusztán létével, és ezt olyan piramisformának kell elképzelni: egy széles alapon az alsó vékony réteg a dolgozók, s fölöttük vastagon egymásra épülve az összes többi, akik irányítanak, nyilvántartanak, könyvelnek, terveznek, számfajtenek ésatöbbi, ésatöbbi... Nem sokat gondolkodtam rajta, mert pofonegyszerű, mint minden zsenialitás.

– Dolgozott Ön hivatalban?

– Természetesen, talán említettem is már, a Világbank alkalmazásában álltam.

– Bizonyára, bizonyára – mondta Vanek úr szórakozottan. – És a világbanki tapasztalatai egybevágóak a parkinsoni törvényekkel?

– Úgy mondanám, hogy, mint minden bürokratikus rendszerben, rengeteg a léhűtő, semmittevő, teddide-teddoda ember. Választásokat lehet nyerni azzal, hogy ebben a köztisztviselői és közalkalmazotti tömegben valaki beígéri a rendcsinálást.

– Ez az! – kiáltott fel Vanek úr. – Egy gondolkodó ember! Tudja meg, Parkinson nem az emberiség megmentője. Az összes szobrát le kellene dönteni, be kellene olvasztani, és valami hasznos célra fölhasználni. Mondjuk, átírni a történelemkönyvek vonatkozó fejezeteit.

– Egészen forradalmi gondolatok, Vanek úr! Gratulálok! Szokatlan Öntől ez a nagy hév. Mivel érdemelte ki a rég halott Parkinson ezt a gyűlöletet?

– Félreért, fiatal barátom. Szó nincs gyűlöletről. A téves eszmék ellen küzdök. A hivatal és a hivatalnoki munka megcsúfolása folyik itt mindenfelé Parkinson nevével takarózva. Már többször, több aspektusból megvilágítottam Önnek, hogy a hivatal a legnagyobb emberi találmány, amit több ezer év alatt sikerült fajtánknak létrehozni. Ami most folyik, az ennek a tönkretétele, módszeres rongálása a teljes foglalkoztatottság címszava alatt. El tudná például mondani nekem egy átlagos hivatalnok napi munkarendjét? Csak azt, amibe belelátott?

– Karikatúra-szerű lesz, amit elmondok. Az átlagos hivatalnok reggel bemegy a munkahelyére, üdvözlözi a kollégáit, megbeszéli egy kávé mellett az aktuális híreket, sporteseményeket, időjárást, politikát. Azután leül a számítógépéhez, és félig munka-, félig szórakozásképpen elintézi a napi tájékozódását, leveleket ír, üzeneteket vált, tájékozódik a belső eseményekben. Büfébe megy, kollégákkal tárgyal, intrikál, pletykál, szövetségeket köt az azonos érdekeltőségű kollégáival. Hetenként kétszer értekezleteken vesz részt, továbbképzésekre, konferenciákra utazik, érdekvédelmi szervezetekbe tömörül...

– Pontosan és jól látja a helyzetet – bólogatott rezignáltan Vanek úr. – Ez a teljes foglalkoztatottság. Erre képzik a fiatalokat az iskolában, eredményeiktől függően beléphetnek ebbe a rendszerbe, és úgy érzik, hasznos feladatot látnak el a társadalomban. Látszat-munkák és látszat-tevékenységek. Az irányítók, a felsőbb vezetés pontosan tisztában van az egészszel. Ugyanis szociálisan, emberi szempontból nagyon jó a rendszer. Évezredekken keresztül arra szocializálódtunk, hogy értelmes munkával kell megtermelnünk a létfeltételeinket. Különben feleslegesnek érezzük magunkat, és jön az alkohol, a kábítószer, az önpusztítás. Állami program: mindenkinek legyen munkahelye, és hihesse azt, hogy benne van egy előmeneteli rendszerben, célja és értelme van a tevékenységének. Az egész hivatalnokrendszerben nincs tíz százalék, amely értelmes vagy alkotó munkát végez. Amióta hibátlanul működő szoftverek végzik az igazgatást, zavaró és hibaszázalékot termelő tényező az ember.

– Na, hallja, Vanek úr! Ha ilyen szépen és pontosan látja a teljes foglalkoztatottság mindent átható ideológiáját, és ennek társadalompszichológiai és szociális vetületét is ilyen pontosan elmondja... Akkor hol itt a hiba?

– Ott, hogy Parkinson valóban lángész volt. Csak, bizonyára hallotta tanulmányai során azt a jól bevált fordulatot, hogy „a fejről a talpára kellett állítani” az elképzeléseit. Ezzel ideologizálják meg azt, hogy pont a fordítottját művelik, mint amit a jeles tudós elképzelt. Parkinson rövid, mondjuk száz évnyi tapasztalat birtokában a hivatal rendszerkritikáját írta meg. Pontosan és rendszerezetten, empirikus adatok birtokában föltárta azokat a hibákat, amelyek tökéletlenné teszik az egészet, és amelyek kijavításával nagyot léphettünk volna előre a tökéletes hivatal létrehozásához. Ehelyett kiragadják a tanítás egyik elemét, a túlfoglalkoztatottságot, és ebből csinálnak politikai, ideológiai programot.

– Értem Önt, Vanek úr, de nem mondhatja azt, hogy a teljes foglalkoztatottság nem jó ötlet, nem tartja mozgásban a társadalmat, nem garanciája szociális feszültségek kezelésének...

Ekkor valami egészen váratlan cselekedetre ragadtatta magát Vanek úr.

Gáncsot vetett Alannak, lelökte a földre, és odasziszegte:

– Csendben marad, és nem mozdul!

Egy ipszilon alakú elágazás közepében történt ez, Alan, ahogy a földre került, még fel sem ocsúdva a meglepetésből döngő léptek zaját hallotta két irányból is. A bányából kifelé tartó járatban voltak, egészen közel a barakkokhoz. Két irányból nagyon sokan közeledtek. Fölgyúltak a mennyezeti fények, a vakító világosságban két csoportra oszolva az összes gengszter közelített feléjük.

Most meglátták a két alakot, a tehetetlenül fekvő Alant, és fölötte a furcsán kiegyenesedett, szinte megnőtt Vanek urat. Egy pillanatra megálltak értetlenül. Vanek úr kiáltott oda nekik.

– Uraim, aki még egy lépést közelít, azt azonnal kiiktatom a nyilvántartásból.

Harsogó röhögés hangzott válaszul. Majd Vászka kiáltott:

– Magával semmi dolgunk, vén hülye.

– Megismétlem – mondta Vanek úr –, aki közelebb jön, az azonnal ad acta teszi magát – és kabátja alól előhúzott egy géppisztolyt.

– Nem igazi! – kiáltottak a gengszterek közül többen. – Ha valódi lenne, akkor se tudná kezelni!

– Gondolják? – kacagott egy harsányat Vanek úr, és megsorozta fejük felett a mennyezetet. Hullottak alá az apróbb-nagyobb kőzetdarabok. – Tájékoztatásul szíves érdeklődésükre cáfolom a feltételezett tényállást – és újabb célzott sorozattal szétlőtte a lámpákat a fejük felett.

Mire kézilámpákat gyújtottak, és körülnézhetek, Vanek úrnak és Alannek csak hült helyét találták. Eltűntek a végtelen bányajáratok labirintusában, és gyorstüzelő fegyver volt náluk. Senkinek nem akarózott utánuk menni, megkeresni őket. Vászka mondta ki a verdiktet:

– Sokáig nem fogják itt kibírni. Arra kell felkészülnünk, hogy ki kell jönniük, és akkor meg fognak lepődni. Hiába van fegyverük.

Tizennegyedik fejezet

A boldogtalan ember

Minden emberélet egyedi.

Általános állomásai viszont kísértetiesen hasonlítanak egymásra. Cél a boldogság. Vagy a boldogulás. Képzelt folyamatosság, értelem, lehetőségek, szerencse és vakvéletlenek.

Mihez kezdjen az az életével, aki beleszületett a világ legnagyobb vagyonába?

Van neki is, természetesen gyermekkorra, amikor nyiladozó értelemmel felfedezi erejét, hatalmát, határait. És megtapasztalja, hogy ő nem olyan, mint a többiek. Ez is általános, de a többség inkább korlátokat és fékeket tapasztal egyénisége torzulásai ellenében, így szocializálódik elviselhető felnőtté, míg a gyermeki ésszel megkóstolt féktelenség óhatatlanul torzulásokhoz vezet.

Huszonharmadik Bill Gates felnőttkorára fokozatosan egészen kibírhatatlan emberré vált. Életének szakaszaiban sok-sok hobbiival, szórakozással, sporttal, művészettel megpróbálkozott, talán csak attól a céltól vezérelve, hogy vajon mennyit, mit ér ő a milliárdjai nélkül mint festő, sportoló, férfi, autóversenyző vagy politikus.

A pénz uralma sokkal nagyobb az emberi társadalomban annál, hogy igazi, őszinte válaszokat kaphasson egy gazdag ember.

Az autóversenyzésben, életének húszas éveiben, eljutott a tehetséges középszerúségig, ahol már nagy pénzekért lehet versenyezni, ám a tét az ő vagyonához úgy aránylott, mint csepp a tengerhez. És itt már belelátott a fogadóirodák manipulációiba, a vetelkedő istállók kisszerű játékaiba, és undorral elfordult az egésztől. Amikor a tehetséggel, az önerejéből felkapaszkodott kell megmérkőzni, akkor sokat számíthat, kinek milyen technika van a gépében, mire telik neki. És megint a pénz dönt? A száguldás valami nagyszerű, szabad érzés, de világ-bajnoki címet vásárolni mégsem akart magának.

Hasonlóan járt a nőekkel. Fiatalon falta őket a hormonok igézetében, gyors jóllakással, és hamar jelentkező kiégéssel, undorral, émelygéssel. Azután álruhákat öltve járta szórakozóhelyeket, remélve, akad egyszer valaki, aki őt magát szereti meg a pénze nélkül, ám sosem tudott odáig komolyodni a helyzet, hogy ő a milliárdjai nélkül került volna komoly kapcsolatba. Személyiségének része volt a sok pénz, nélküle önmagát sem tudta elképzelni, és mások sem tudtak enélkül gondolni rá.

A politika volt a harmincas-negyvenes éveinek és létének leghosszabb szenvedélye. Itt, végre, úgy érezte, nem a vagyon számított, ez új helyzetet teremtett életében. Pártjának szavazói és szimpatizánsai dicsőítették, a másik tábor pedig mélységesen gyűlölte.

Mérhetetlen ambícióval és tettvággyal vágott neki a pártkarriernek majd a kormányzati munkának.

Jó érzéssel nem a saját vagyonos osztályának képviselőjére vállalkozott, hanem a szegények, a kismizettek, az örök vesztesek érdekvédelmét, az egész társadalom igazságosabbá tételét tűzte zászlajára. Zseniális, számító, racionális célszerűséggel. Utópisztikus tanulmányokat jelentetett meg szakfolyóiratokban és napilapokban egy élhetőbb világról, új társadalmi szerződést ajánlva kiváltságosoknak és kizsákmányoltaknak. A szociális igazságosságot képviselő párt nagy öregjei furcsán tekingettek erre a közibük csöppent kakukkfiókára. Igaz ők is megtollasodtak szépen politikai karrierjük során, s el-elfeledkeztek arról a rétegről, amely ideküldte őket érdekeik védelmében, de képtelenségnek gondolták, hogy a születésével

determinált milliárdos ifjonc egyáltalán helyet kap a pártban. A népszerűségi mutatók, és az ifjonc meredek emelkedése a hierarchiában megfontolásra készítette őket. Ugyanis nemcsak a sikeres ember népszerűsége emelkedett meredeken, hanem húzta magával a pártját is. Hamarosan ráilleszkedett a haza megmentőjének népszerű álcája, aminek kiváló színészi képességekkel meg is felelt, demagóg volt, amikor kellett, eltaposta vitában az ellenfelet, amikor az kellett, hihetően hazudott, és hitelesen mellébeszél, amikor számon kérték ígéreteit.

Hosszú távú terveket készített a társadalom, az ország megreformálására, életében először és utoljára érezte a munka, a cél, a tevékenység vonzását, valami rajtuk kívül álló értelem közös megvalósításának lehetőségét. Húsz órát dolgozott naponta, önzetlen tettvágygal vetette magát a feladatok sűrűjébe, ami eddig szereplés és cirkusz volt, egyszerre feladattá vált, erőpróbává és kihívássá. Ellenzéke viszont az emberi gyengeséget támadta jó érzéssel a program mögött: ahá, a milliomos elvtárs be akar kerülni a történelemkönyvekbe! Játszik az emberek jövődjével! Állítsák le a közveszélyes örület! Egyre hosszabb és hosszabb magyarázkodásokba kényszerült, és egyre nőtt a párton belül is az ellenzéke. Pedig pofonegyszerű a recept, amit képviselt: egyetlen nemzedéknek kellene lemondania a jólét áldásairól, befektetni minden energiát a jövődbe, hogy azután mindenkinek nagyon jó legyen. Közösen, egy emberként összefogni, félretenni a vitákat, cselekedni. Hitt benne, már-már monomániásan, és médiában is jól szerepelt, mozgósító erejű beszédekkel tudott mondani mély ihletettséggel.

De hosszú távon nem lehet az emberekkel terveket megvalósítani, hosszú távon mindannyian halottak vagyunk, mindenki inkább követi a pillanatnyi érdekeit. Mégis, voltak hívei, volt szavazótábora, a sugárzó lelkesedés sokakat magával ragadott. A következő választásokat, ugyan csak pár százalékkal, de elbukta. Mégis látott reményt az elkezdett folyamatok végigvitelére, egy újabb cikluson át az ellenzék sziporkázó vezére volt. Újabb ciklus, ismét országvezető, csak előlről kell kezdeni mindent, apró hálókat szöni, alapozni, előkészíteni, elindítani a reformokat, legyőzni a közegellenállást... És a saját lelkesedése sem volt ugyanaz, mint korábban. Biztosabban, pontosabban kalkulált, számolt a reménytelennel, és ettől a lendülete, meggyőző ereje is megkopott.

A következő választási eredmény megint ellenzékbe sodorta, és, mint minden korábbi játékára, erre is ráunt. Felismerte azokat a szabályokat, amelyeket nem lehet átalakítani.

Jó tíz évre eltűnt a közéletből, képeket festegedett saját maga szórakoztatására mindenféle egzotikus helyeken.

Még egyszer előbukkant a közéletben, akkor már öregedő emberként: médiabirodalmat vásárolt, már mindenféle reformszándékok és alkotási kényszerek nélkül. Cinikus, kellemetlen, vesékbe látó bölcs lett belőle. Kegyetlen játékokat talált ki a médiafogyasztók szórakoztatására. A valóság ígézetében igazi életet, valódi tragédiákat, emberi sorsokat akartak látni, olvasni a népek – és ő kiszolgálta őket. Valóságos sportot űzött abból, hogy példaképnek, mintának, élő szobornak tekintett emberi nagyságokat sodorjon rejtett kamerák előtt erkölcsi válsághelyzetekbe, és jól megmutassa mindenkinek, hogy ezek is esendők, elbuknak, tévednek, összezavarodnak, nem tudnak ellenállni a csábításoknak.

Halálával keverte meg a legbiztosabban és legutoljára az erkölcsi világrendet, vagy annak fenntartott látszatát. Olyan végrendeletet írt, természetesen jól összekuszálva előbb a meglévő dokumentumokat és föllelhető információkat, hogy a létező alvilággal kell megküzdenie a becsületes emberek közösségének a hatalmas örökség elnyeréséért.

A végrendelet leírta: három vérrokona él a világban huszonharmadik Bill Gatesnek, akiknek fogalmuk sincs a rokonság meglétéről, de dokumentumokkal igazolni tudnák jogukat az örökséghez. E három ember valamelyikének kell a végrendelet közzétételétől számított tizenegyedik napon jelentkezni a közjegyzőnél, és övé az örökség. Ha ez nem történik meg,

akkor az alvilágra hagyja a teljes összeget, az összes börtönben ülő bűnöző, elsősorban a Marsra száműzöttek, letehetik belőle a szabadulásukhoz szükséges óvadékot, és megfogadják a legjobb ügyvédet, hogy tisztára mossa őket egy perújrafelvétel keretében.

Legyen harc! – írta a végrendeletben. – Lássuk, ki rendelkezik igazi hatalommal, a becsületes társadalmi többség meg tudja-e tíz napig védeni három tagját, vagy kiderül, hogy a bűnözők uralkodnak?

És hatalmas valóságos lesz belőle.

Kár, hogy én nem láthatom.

Tizenötödik fejezet

A regényírás további nehézségei

Megoszlanak a vélemények abban a tekintetben, hogy mitől is lehet jó egy regény.

Némelyek esküsznek a sztorira, hogy kell egy jó, izgalmas történet, tele feszültséggel, váratlan fordulatokkal, és akkor abban akár az átlagemberek is szerepelhetnek, viszi az egészet a sodrás meg az izgalom.

Más vélemények szerint viszont különleges, karakteres egyéniségek kellene, és akkor akár a hétköznapi szituációkban is drámai események következhetnek be.

Az én tapasztalatom szerint viszont az az igazi, ha mindkettőből keverünk bele jócskán. Legyen tétje az eseményeknek, és legyenek különlegesek a hősök, nem csak afféle átlagszürkék, akikből tizenkettő egy tucat. (Meg közben azért ne feledkezzünk el a szerző tehetségbeli adottságairól.)

A Sárga tengeralattjáró tanácskozótermében igencsak különleges figurákból összeálló társaság foglal helyet az ovális nagy asztal körül.

Szerénytelenségnek tűnik, de magammal kell kezdenem. A kisportolt, rokonszenvesen erőteljes külső mögött egy érző lélek lakik. Amíg összegyűlik a társaság, addig is olvasok.

Imádozt Shakespearemtől olvasom a Rómeó és Gyula történetét. Valami régi, szakadozott példány, de a hiányokat pótolja szárnyaló fantáziám, és a költői részletek igazán lenyűgöznek. Amit ez a sok bunkó biztosan nem tud értékelni körülöttem. Ezek még könyvet sem tudnak rendesen a kezükbe fogni, és észre sem veszik, hogy olvasás közben arisztokratikusan eltartom a kisujjam.

A történet kicsit elcsépett: két fiatal szereti egymást, a szülők meg maradiak, heteró beállítottságúak, ugye, két fiatal férfi, szerelmi jelenet is van, a közizlés határain belül, de csak elképzeli, ugye, az ember, hogy ezek mit is kezdenek egymással az ágyban, és nagyon erősek a társadalmi előítéletek.

Igazán szellemesek a dalbetétek, különösen az, amelyik úgy kezdődik, hogy lesz maga juszt is az enyém, csak az enyém. Abban mesteri a mester, hogy mind a két álláspont egyforma erővel van jelen, megküzdnek egymással, és a gyengébb elbukik. A megoldás, legalábbis a technikai részletek kicsit erőltetettek, elveszett levél, eltévedt hírvivő, téves és késlekedő információk, ilyesmik, egy rakás véletlennel csinál tragédiát, ami nem igazán elegáns. És nagyon sajnáljuk a rokonszenves fiatalokat, akik csak őszintén szerették egymást, erre az érzelmi panelre épül az egész hatás, a könnyzacskók vannak megcélozva. Kicsit erőltetett, kicsit túlpörgetett, kicsit hihetetlen, és túl vannak adagolva az érzelmek. Ízlés dolga, nekem csöpögős.

Az elnöki helyen Tuskó Hopkins ül. Köpcös alak, folyton szivarozik és vedeli a töményt. Egyszer régen tarkónlőtték, és Török Szultán úgy segített rajta, hogy lopott egy tábornoki egyenruhát, beleöltöztette a haldokló Tuskót, és hívta a mentőket. Megmentették, fölgógyult, olyan lett, mint volt, és az ideggyógyászok megállapították, hogy olyan agyi részeket érhetett a golyó, amelyek a jólneveltséget szabályozzák. Azóta nyugalmazott tisztként valami titkos szolga lett belőle, és egyre ível felfelé a karrierje. Ezt nem igazán értem, de azokban a körökben, ahová került, eredeti pofának tartják az alkoholizmusa meg a szivarozása ellenére. Vagy éppen azért. Azokban a katonai körökben minél nagyobb állat valaki, annál jobban respektálják. Ezeknek a titkos szolgáltnak olyan ügyeket kell elintézni, aminek nem szabad napvilágra kerülni, és ebben van gyakorlata Tuskónak.

Jobbról Róbert Gida ül, egy gyermekarcú és -kedélyű felnőtt ember, köztünk szólva a legnagyobb csempész, akit valaha ismertem. Olyan ártatlan kinézete van, hogy mindenkit meglepett. Legnagyobb húzása a plüssállatok forgalmazása volt, valami olyan bélést talált ki, amin nem hatolnak át a röntgensugarak, és konténerszám hordta át a határokon az export-import tevékenységét. Bármit át tudott vinni bármely határon, amíg egy üzlettársa le nem buktatta. Soha nem volt büntetve, és a világ minden vámhivatala és rendőri szerve feni rá a fogát.

Itt ül köztünk Pizskos Fred, és játssza a házigazdát. Jó és szép, hogy megmentett, kihúzott a csávából, de a hálának is vannak határai. Rögtön kizsebelt, visszavette azt a kis pénzt, amit becsületes munkával kerestem. De a nagy gyémántról a vén szenilis megfélemedezett, az még mindig nálam van. Most töltöget mindenkinek, kínálgatja a földi jókat az asztról, közben a szaga a régi, mindenki húzódik el a közeléből.

Csak John Lennon tud megmaradni a közelében, két nagy fülhallgató a fülén, el van merülve a zene világában, láthatóan se lát, se hall, se szagol. Most egyenruhába öltözött, sárga stráfos nadrág, lila kabát, tele rendjelekkel és kitüntetésekkel. Azt mondja, ez a Bors Örmester Magányos Szívek Klubja Zenekarának egyenruhája.

Wágner úr a kék szakállával. Ez valami mánia nála. Azt híreszteli, hogy egyszer, miközben azt énekelte, hogy az asszony ingatag, beleesett egy medencényi kék zománctestbe, és azóta kék a szakáll. De ez se stimmel, mert amióta ismerem, már régen lenőtt volna. Erre azt mondta, hogy a balettirodalom klasszikusainak tiszteletére kék a szakáll. Akkor éppen józan volt, ezért nem hiszek neki. Meg a balett se tartozik az irodalomba, szerintem.

Meg Senki Alfonz a maga spanyolos eleganciájában, kendőt köt a fejére, frissen van mindig borotválva, de a borosta mint árnyék jelenik meg arcán, olyan, mint egy nyújtózó ragadozó, bármikor villámgyors reakcióba vált a lustának tűnő kényelmes üléséből. És nagyon tetszik a nőknek ezzel a kikent-kifent buta eleganciájával. Volt már néhány heves afférunk nőügyekből kifolyóan, mert a hölgyek igenis fogékonyak a kiművelt lelki szépségekre, és amikor már kellőképpen megpuhulnának némi érzelmi élet abszolválására, akkor megjelenik a Senki, és kiderül, hogy a sármos mosoly még többet nyom a latban. Az ilyen ügyek általában heves pofozkodásba torkollnak. A nőt meg elviszi egy harmadik, kevésbé kék-zöld egyén.

Így, testvérek között párszáz év kiszabott, le nem töltött szabadságvesztés, válogatott csirkefogó banda vagyunk, és igazán kíváncsian várjuk, mi lesz az a nagyszabású disznóság, amire itt összegyűltünk. Egy biztos, unatkozni nem fogunk.

A Tuskónak van egy személyi titkárja, aki öltönyös hivatalnok kinézetű fiatal ember, velem letetik a könyvet, Lennonnal a fülhallgatót, és a titkár fölolvassa Bill Gates végrendeletét. Hozzá kell tennem, hogy legalább huszonnégy órával előbb, mint azt a közjegyző nagy média-érdeklődés mellett hivatalosan megteszi. Tuskó büszkén élvezi, lám, mire képes az ő titokszolgálat. Pizskos Fred közben nagykéssel almát eszik, nagyokat cuppog, nem tudni, a gyümölcsöt élvez, vagy a szöveget. Inkább mindkettőt. Imádja a pizskos zsiványságokat.

A beállt csendben Lennonnak van kérdése:

– Mi közünk nekünk ehhez az egészhez?

– Hülye vagy! – mondja Pizskos. – Majd mi lenyúljuk ezt a kis pénzt, erről van szó.

– Nem egészen, de majdnem – mondta teljes titoktiszta mivoltában Tuskó, és megpróbálta elmagyarázni, nem teljes sikerrel. – Ti mind ismertek kártyajátékokat, ugye? – bólogattunk, ő folytatta. – Most képzeljétek el egy partit olyanok között, ahol mind a három játékos cinkelt lapokkal játszik, és mi fogadást kötünk nagy összeggel az egyikre. Értitek, pupák? Benne vagyunk a partiban, és mégse, és közben nyerni fogunk. Különben renonsz.

Nem igazán értettük, Tuskó sosem volt a szavak embere, de ő a főnök ebben a buliban, ez már egyértelmű. A titkár vette át a szót, és körvonalazta a helyzetet.

– A Mr. Hopkins által előadottakat kiegészíteném néhány momentummal. Azt ugyebár önök is tudják, hogy a demokrácia egy lassú intézmény, amelyben a kormányozó erők csak nagyon lassan tudják megvalósítani a terveiket, és az ellenzék meg folyamatosan támadja őket, nekik meg ez a dolguk. De vannak olyan helyzetek, amikor rendkívül gyorsan kell cselekedni, nem túrnek pillanatnyi halasztást sem az ügyek. Erre való a mi titkos szolgálatunk, amelynek általános sikerességét Mr. Hopkinsnak köszönhetjük. Ő nagyon határozottan átvágja a gordiusi csomókat...

– Átvágásokra emlékszem, de ez a gordius ez nem ugrik be – vakargatta a tarkóját a köpcös. – Nekem fejlődésem van, és mellőzzük a dicsérgetést.

– Egyszóval, ezekhez a feladatokhoz olyan emberekre van szükség, akik egy sötét sikátorban nem rendőrért kiáltanak, ha szembejön valaki, illetve nem lakatost hívnak, ha szembetalálják magukat egy zárt ajtóval.

– Ez színigaz – erősítettem meg tudásában a titkárt, ő meg folytatta.

– Remélem, nem kell részleteznem miért, de mi abban vagyunk érdekeltek, hogy az a bizonyos örökség a valódi örökösök kezébe kerüljön, ne a börtönviselt csőcselék kapjon általa esélyt a visszatérésre.

– Nem tudom, mi a baja a fiatal úrnak a börtönviseltekkel? – szólt közbe Piszkos Fred. – Egészen rendes emberek is vannak közöttük, meg, persze, gyanús gondolkodású, felfűjt, beképzelt alakok is – és jelentőségteljesen felém pislogott.

Még össze se állt a csapat, és az öreg máris ki akar túrni! Pedig mindeddig én vagyok az egyetlen, aki érti, miről van szó, és értelmesen hozzászóltam. Nagyon kiosztottam volna neki néhány pofont, de moderáltam magam. A titkár meg folytatta:

– Operatív csapatunknak van huszonnégy óra előnye. Keresik gőzerővel azt a három nevet a dokumentumtárakban, akik szóba jöhetnek örökösként, és figyeljük a maffiavezéreket, akik vélhetően szintén megszerezték az információkat, és ők is keresik azokat, akiket el kell tenni láb alól.

– Tudunk már valamit? – kérdezte Lennon.

– Egy név és cím relatíve biztos.

– Ez mit jelent?

– Van New Yorkban egy címünk, ott él az a személy, aki még maga sem tudja a dolgot.

– És miért nem megy ki a rendőrség, veszi védő őrizet alá, vagy viszi be a dutyiba arra a tíz napra?

– Olyan nagy a tét, hogy senkit nem tekinthetünk még a rendőrség berkein belül sem megbízhatónak. Csak felhívánánk a bűnözők figyelmét az illetőre, ha még nem szerezték meg az információt. És holnaptól az összes média figyelmének a középpontjába kerül az ügy, rávetik magukat az összes lehetőségre. Akkor van valóságszó, ha hajsza, üldözés, versenyfutás alakul ki. Éppen ezért nekünk csendben el kell indulni, és elrejteni azt az embert tíz napra. Közben az operatív csoport keresi a másik kettőt. Világos az alternatíva?

– Azt hiszem – mondta Tuskó, mint parancsnok.

Még én szóltam hozzá:

– A világ megmentése, legalábbis az erkölcsi világrend megóvása, azt hiszem, megfelelő kihívás és nemes cél alkalmi csapatunk számára, de van egy kis bökkenő. Nem mintha akadékoskodni akarnék...

– Mi az, bökd ki – mondta Senki.

– Arról van szó, hogy egy regényben mindennek következetesen össze kell függni egymással. Ha a főszereplő az első fejezetben magas, szőke, kékszemű, akkor a másodikban nem lehet alacsony, kopasz, dagadt. Vagy ha igen, akkor nagyon meg kell magyarázni. Ilyen is van, de nem jellemző. Na most, ha Európa víz alatt van, és meg vannak emelkedve az óceánok vízszintileg, akkor New York egyszerűen nincs, vagy víz alatt van. Ha következetesek vagyunk ehhez a fikcionális valósághoz. Akkor hogyan mehetünk mi New Yorkba?

– Ez egy hülye Sztrovacsek! – mondta Wágner úr.

És a Sárga tengeralattjáró elindult New York irányába.

Tizenhatodik fejezet

Marsbéli krónika

Lebegek a végtelen sugarak remegő áramán. Maradékalanul kitöltöm a végtelent. Nincs semmi rajtam kívül. Mozdulatlan mozgató, alfa és ómega, kezdet és vég. Nem érzek, nem változom, nem irányulok. Vagyok. Időtlen idő és távolságok nélküli tér.

Vagyok, aki vagyok. Örök körforgás, a visszatérés ígérete, nyugalom a változóban, állandó a mélységek fölött. Körülölel, magába zár a semmi. Mégis: vagyok. Nincs erő, hatalom, nincs hatás, nincs ok és következmény. Levitáció az origóban. Anyagtalan halmaz, álomkapu, tükrökép tükrözött nélkül.

Semmi, semmi, semmi.

Belém merül egy akarat.

Vászka vagyok. Nagyon akarom annak a két embernek a halálát. Csak annyi, mint eltaposni egy bogarat. Nekem ez most fontos, de váratlan nehézségek merültek fel. Ellenállnak. Fegyverük van. Ez dühít, erősíti bennem az elszántságot. Vizük, levegőjük, élelmük van. Ez már kiderült. Ők tudták, mi fog következni, készleteket halmoztak fel, elrejtették a bányában. Számomra meg itt a teljes technika, az összes bányarobot, a követő rendszer, rájuk tudom omlasztani az egészet. Ezt kell ügyesen megcsinálni.

A pusztulás és pusztítás – bár képszerűen látom – idegen tőlem. Csillagok, naprendszerek omlanak össze. A nagy bumm és a nagy reccs között kitér a pillanat. Nyúlik végtelenné. Vászka is el fog pusztulni? Igen. Az ember halandó. Vászka ember. Akarata erő.

Alan vagyok. Üldözött, fenyegetett élőlény. Teremtény. Program. Kód. Menekülök. Az élet, az életem a legfontosabb. Csupa érzékelés vagyok. Vannak izmaim, fáradtak és időnként görcsbe rándulnak, akkor nem tudok tovább menni, vannak belső szerveim, összevissza jeleznek, háborognak, föl akarják mondani a szolgálatot, van tudatom és akaratom. Túl akarom élni ezt a támadást. Törékeny pillanat vagyok. Élni akarok, fiatal vagyok, nem adhatom fel. Náluk a teljes bányatechnika, robotokkal üldöznek.

Idegen tőlem az elmúlás. Az anyag megmarad, a képlet, ami Alan, nem akar szétesni, amíg tudata van. Az idő körül forog. Idő. El fog múlni. Addig menekül.

Vanek úr vagyok. Céлом és feladatom van. Ki vagyok rá képezve. Még bírom a ránk nehezedő nyomást. Bírom kell. Három lépéssel előrébb gondolkodom. Tudom, mi fog következni. Föl vagyok készülve. Minél idegesebb az ellenfél, én annál nyugodtabb vagyok. Alan, úgy tűnik, összeomlott. Lelket kell vernem belé. Ketten visszaverünk minden támadást. Egyedül nehéz lesz. Fáradok.

Nem érdekel halál és elmúlás. Minden véges. Feszültség, egymás kioltására koncentráló energiák. Egyensúlytalanság. Kényszer.

Fal vagyok. Tömör nehézfém. Áthatolhatatlan. Az ércek koncentrálnak bennem hirtelen. Egyik oldalon a két menekülő, másikon a bányagépek marnak belém kopásra ítélt fogakkal.

Most nyugalom van. A végtelen áramok sugara harmóniába rendeződött. Vagyok.

Beavatkóztam. Múlt idő. Időtlenség a térben.

Vagyok, és vannak bennem ők. Nyugalom és nyughatatlan. Bomlásnak indult állandóság. Vannak ők a bomló testek. Egymást pusztítók. Vagyok bennük. Akaratuk én vagyok. Magam ellen.

Tizenhetedik fejezet

Egy médiahacker virágvasárnapja

Már meg sem tudná mondani, miért hagyta benn a kedvencek listájában. A Marssal kapcsolatot létesíteni, vagy beletekinteni egy bányavállalat irataiba, levelezésébe, titkaiba nem nagy dicsőség, bármelyik képzett amatőr megoldja.

Csak éppen rendet csinált a gépben, ezt soha nem bízta programokra, ne döntse el semmiféle programozott okosság, mi fontos, és mi nem. De időnként rendet kell csinálni, különben lehetlenné válik a tájékozódás. A kedvencek címlistában: Marsbéli bányaművelés. Csak rákattintott a címre, s fölkészült a látványra meg a törlésre, az ipari kamerák rögzítik a futószalagok, érczúzók, fejtőgépek egyhangú, monoton munkáját... Akinek ez a dolga, káromkodhat eleget unalmában, bár valószínűleg szoftver végzi a figyelést is, csupán azért kell a rögzítés, dokumentálás, hogyha valami elromlana, tisztázni lehessen a felelősségi kérdéseket.

Ehelyett: a rossz, szakadozó folytonosságú képen vagy ötven ember masírozik egy irányban, mindnél botok, kések, hajítófegyverek. Mint egy ősemberi horda, ez jutott eszébe, amint vonul a hadi ösvényen az ellenség felé.

Váltogatott a kamerák között. A majdnem párhuzamos járaton szintén ekkora tömeg vonul egyazon irányba felfegyverkezve. Maffiaháború a Marson, adott címet máris a témának, s nyúlt a rögzítő gomb után. De valami nem passzolt. Semmiféle stratégiai cél nem indokolhatja, hogy egymás ellen induló seregek párhuzamosan meneteljenek addig a pontig, ahol összecsaphatnak. Egymás oldalába kerülnek, ami csak akkor lehet előnyös, ha egyik felet váratlanul éri. Ők is látják a kamerák által közvetített képet, meglepetésről szó sem lehet. Inkább egyazon cél felé, vagy ellen menetelnek elszántan.

Nézzük, mi van előrébb? – mormogta, és váltogatta a kameraállásokat. Nem talált semmit. Nézzünk egy közelebbi pásztázást! – kezdte újra, képzeletben megnyújtva a banditák vonulási útvonalatát. Akkor megtalálta. Két kicsi, apró alak, csak a sisakjukra erősített lámpa gyenge fényénél gyalogol egyenesen a veszedelem irányába. Hát ezért nem találta! Hasonlóan nagy tömeget keresett, ami indokolná a százszoros túlerőt.

És megvan! Összekapcsolódott a fejében két távoli információ. Az évszázad üzlete, ha összejön. Lázás kapkodásba kezdett. Először le kell árnyékolni ezt a kapcsolatot, semmiféle keresőmotor ne akadhasson bele. Azután létrehozni tíz-tizenötezer élő kapcsolatot mindenféle távoli címeikkel erről a gépről, hogy ha valaki megtalálná mégis, egyenként kelljen lenyomoznia, melyikről működik az adás. Azután gyorsan bérelt egy távoli gépet, amely lefoglalta a Marsra irányuló összes vonalat, másodpercenként feladott száz elektronikus levelet az összes létező marsi címre. És még a szobáját is körülvette elektromágneses tűzfallal, hogy a kémhűholdak be ne mérhessék az agyhullámain.

Egy közösségi gépről elküldte az üzenetet a CNN-nek: Érdekli-e Önöket a Marson tartózkodó örökös ellen folytatott hajtóvadászat élő egyenes közvetítése? Árajánlatot kérek.

Öt perc is eltelt a válaszig, de nem nyugtalankodott. Végigfuttatják a keresőmotorokat, hátha nélküle is hozzáférnek az információhoz.

Megjött a válasz: Mutasson valamit a felvételeiből. Ha meggyőző, akkor tárgyalhatunk. (Smith vezérigazgató elektronikus aláírása).

Oké, komolyan vesznek, és munkához látott, összevágott egy másfél perces klipet a bűnözők felfegyverzett vonulásáról, meg a mit sem sejtő két alak botorkálásáról a tárnában. A megjegyzés rovatba odaírta: hang nincs, nem is lesz. A minőség ilyen, javíthatatlan.

Két perc sem telt el, a CNN bájos bemondónője bejelentette az adás megszakítását, s már pörgött is a világszenzáció. Százszoros túlerő vadászik két mit sem sejtő bányamunkásra. További részletek hamarosan! Ne kapcsoljanak el, munkatársaink dolgoznak az élő kapcsolat létrehozásán!

Ez ám a tárgyalási pozíció!

Smith vezérigazgató élete legnehezebb öt percét élte át, de megérte. Médiatörténeti döntést hozott. Vállalta a rizikót. Azt tanítják a hírtanszékeken, hogy mindig a legvalószínűbbre kell felkészülni, de abból sosem lesz szenzáció. A váratlan, a meglepő, a meghökkentő, a botrányos, a kiszámíthatatlan viszi a médiát, hozza az üzleti sikert. Ötödik érzék kell hozzá, meg kell szimatolni, érezni a lehetőséget, és kézben tartani. Elsőnek vagy egyetlennek lenni. Könnyörtelen a harc.

A kis pitianer médiahacker pontosan tisztában van a birtokában lévő anyag értékével. Szemtelenül sokat kér érte, de alkupozíciója erősebb. A legvalószínűbb, hogy másodpercek alatt végez a túlerő a két mit sem tudó áldozattal. Humánus megfontolásokból még közelit sem lehet arról adni, ahogy éppen péppé verik azt két balfácánt. Ellenben ez lesz a következő huszonnégy óra vezető híre. Másnak nem adhatja el, erre garanciát kell szerezni, és a zártkörű láncon az előfizetőknek le lehet adni a horrort külön díjazásért. Akkor is tízszeres árat kér a fickó legalább. A CNN nem rendül meg belé. Ám ha más happolja el, az botrány. És ha nem sül ki belőle semmi hírszerűség? Az kizárt. Az előzetes felnyomta a nézettséget 92 százalékra, azóta háromszor kellett ismételni.

A szemtelen médiahacker máris emelte az összeget. A dupláját kéri az eddiginek, egy percen belül várja a döntést. Állítja, hogy már másokat is megkeresett. A legjobb technikusok pörgetik a keresőmotorokat, és még csak halvány nyomot sem találnak. Profival állunk szemben. Rendben, válaszolta, s egy gombnyomással átutalta az összeget a titkos svájci bankszámlára, amelyhez a közvetítés után lehet hozzáférni. Egyben elküldte a szerződés szövegét, amelyben a fickótól megveszi a kapcsolatot a Marssal, és a teljes közvetítés ezáltal átkerül a CNN szerverére. Amint létrejön a kapcsolat, ellenőrizhető a svájci bankszámla. Itt kellett egy kis bizalom mindkét oldalról, valakinek meg kellett tennie a kezdeményező lépést. És a következő óra igazolta Mr. Smith szimatát. Nézők milliárdjai tapadtak a képernyőre, s nézték feszült izgalommal, ahogy Vanek úr előrántja a kabátja alól a géppisztolyt, és ad új fordulatot az eseményeknek. Ez az egy óra magában, az ismétléseket nem számítva, ezerszeresen visszahozta a befektetett összeget.

A következő napok élet-halál hajszája pedig az egekbe emelte a nézettséget. A készülékek hatvankilenc százalékán a nap húsz órájában a CNN ment, fekete-fehér szaggatott képsorok, hang és zene nélkül, mintha visszalépett volna az emberiség a némafilm hőskorába, amikor lenyűgözte még őket, hogy a mozgást is meg lehet örökíteni.

Tömény izgalom volt a közvetítés, hosszú, unalmas órákkal, de bármikor bekövetkezhetett valami váratlan, és ez a képernyőhöz szögezte a nézőket.

Az első két csatát megnyerte a gyengébbik fél azzal, hogy nem kiszolgáltatóként áldozatként viselkedett, hanem fölkészült háborúzóként. Vanek úr géppisztolyos jelenete a demilitarizált Marson hatalmas meglepetést szerzett a gengsztereknek. Egyáltalán maga az a tény sokkoló volt, hogy a bürokratikus hülye szerepébe beleragadt nyamvadt hülye nem az, akinek gondolták. Sőt, előre felkészült arra, amit a maffiózók csak jóval később tudtak meg. Ebből a

felkészülésből következett a második győzelem: a banditák azonnal lekapcsoltak minden berendezést, ami a bányát levegővel, vízzel, elektromossággal látta el. De Vanek úr mindenből jókora készleteket halmozott föl, sőt az egyéni oxigénpalackok fölcsatolására se volt szükségük, mágneses erőterrel összetartott hatalmas légbuborékot gyártott maguk köré, és ezzel együtt mozogtak a tárnákban. Mindez a közvetített képekből nem derült ki egyértelműen, ám a CNN szakértőket ültetett a stúdióba, akik elmagyarázták a nézőknek, mi is történik éppen.

Ezután kezdődött a hajsza. Olyan gengszter nem akadt, aki a szökevények után ment volna a végtelen labirintusokba, de megtette ezt helyettük a legmodernebb bányatechnika. Be volt kamerázva az egész terület. Bár Vanek úr, amerre jártak, szorgosan szétlőtte a felvevő készülékeket, ez csak időleges megoldás volt, a bázisról parancs nélkül elindultak a szervizrobotok, amint valahol üzemzavart észleltek.

És Vászkaék elindították a robbanóanyaggal föltöltött bányaművelő gépeket. Omlottak be az aknák, dőltek a falak, rengett, mozgott az egész bányaterület folyamatosan. Macska-egérharc volt, kegyetlen, szabályok nélkül, egyre szűkülő, fogyatkozó menekülési esélyekkel. A labirintus egyre több irányban zárva, mozgás- és hőérzékelő kis masinák a nyomukban, mögöttük nyomulnak a lomha exkavátorok, gyomrukban tonnaszám a robbanóanyag. Harminchat órás kegyetlen hajsza, a két menekülő csak percekre nyugodhat meg, ülhet le, kanalazhat néhányat a konzervből, máris közeledő robaj zaját hallják, és nem messze tőlük beomlik az egyik folyosó. Futás tovább egy kürtőig, a szűk járaton kapaszkodás fullasztó hőségben fölfelé, amíg az izmok remegve bírják. Fönt elterülnek halálos kimerültségben a kürtő szélén, és finoman remeg alattuk a kőzet, egy hatalmas gép bontja, tágítja alattuk a szűk járatot acél fogakkal marva a kemény kőzetbe.

A médiafogyasztók kaptak hozzá a képernyő jobb sarkába egy térképet a bányajáratokról, amelyen piros villogó pont jelölte a menekülők helyzetét, és hosszú kék vonalak a bányagépek vonulását. Lassan bezárult a csapda minden irányból. A fogadóirodáknál már csak arra lehetett fogadásokat kötni, hogy mennyi ideig bírják még a menekülők. Az senki előtt nem volt kétséges, hogy egyféle végeredmény lehetséges csak.

Tizennyolcadik fejezet

A jellemábrázolás elviselhetetlen könnyűsége

Végre volt időm nyugodt körülmények között dolgozni, elmélyülni a regényemben, miközben a Sárga tenger alattjáró hihetetlen sebességgel közeledett New York felé.

Nemvárt vagy váratlan fordulat, hogy valamelyik a hét mesterlövész közül megtalálta a kézirataimat, nem átalotta elolvasni, majd a többieknek is felolvasni. Csak azt hallom a szomszédos könyvtárszobából, hogy hatalmasakat röhögnek, szinte alig tartva szüneteket közte. Benyitok, hát a Wágner fölolvassa a fejezeteimet, olvas egy-két mondatot, aztán bruhaha, röhögnek, mintha a kabaréban ülnének. Mind óriási tahó (és ezt a mondatot juszta sem fogom kihúzni!), semmi érzékük a magasabb művészet szférái iránt, csak egymáson röhögnek. Mindig egy kivétellel, akinek paprikavörösre változik a színe, és erősen ökölbe szorul a keze. Azon röhögnek, amit róluk írtam.

Ezek mind meg akarnak verni, láttam át rögtön a helyzetet. Na, állok elébe, egy-két pofon majd a műértés irányába tereli őket. Az érték megküzd a silánysággal. Állok elébe a nagy társadalombíráló írók megszokásos tortúrájának. Na csakhogy! Most egy kicsit más a helyzet. Nem egy álmodozó, papírabáló nyizgével álltok szemben, mint a történelemben annyiszor!

Először az öreg Pizskos jött, aki mindig kever, biztosra veszem, ő van a korai és a szerző akarata elleni publikáció mögött mint eszmei felbujtó. Nem tud megbocsátani.

– Hogyan írod te aztat, Jimmy, hogy én tizenhat órát voltam bezárva a kábel-alagútba?! He?! Három perc múlva kinn voltam. Csak hogy tuggyad. Sose hallottál Houdiniról? Ugye?

– Maga eztet nem érti. Én írom a regényt. Nem pedig maga, aki a nevét se tudja leírni. Az én tudatomon szűrődik át minden esemény. És én abban a hitben voltam, hogy maga még tizenhat óra után is oda volt bezárva. Nem az igazat írom, hanem, amit én úgy tudok.

– Ja – mondta az öreg. – Aztán semmit se tudsz. És leírod. Meg lopsz is, és aztat is leírod... Hol van a gyémántom? Na?!

– Az csak a kamat. Jogosan vettem el magától, mer maga is kizsebelt engem. Nem akarok gyöngye öregemberekkel verekedni. Ezt maga úgyse érti...

Még John Lennonnal volt a legkönnyebb dolgom, aznap főpapnak öltözött, fehér, földig érő hálóing volt rajta, a haja vállig leeresztve (hogy csinálja, tegnap kopaszon világított a feje?), megáldott, kétoldalról megcsókolt, és azt mondta:

– Népszerűbb vagyok, mint a Jézus Krisztus. Gyakorolni kell a megbocsátást, nem pedig szónokolni róla. Mindegy, hogy jót vagy rosszat írnak rólad, csak te légy a téma. Különben hamar elfelejtenek.

Keményebb dió volt Róbert Gida.

– Én csak egy korlátolt elméleti képességű medvebocs általános nézeteit tudom megfogalmazni a magam egyszerű módján. És az a véleményem, hogy nagyon nem szép dolog az egyik csempésznek megírnia a nyilvánosság számára a másíknak a módszereit.

– Értsd meg, Gida, itt nem egy csempész beszél a másíkról. Ez egy fikció. Nem is én beszélek a regényben, hanem egy általam teremtett alak, aki természetesen nagyon hasonlít rám. De nem én vagyok. Az író némiképp idealizál, és némiképp sematizál, amikor megteremti az elbeszélő ént, meg megalkotja a szereplőket. Ez nem te vagy, aki a regényemben szerepel,

hanem egy általam teremtett alak, akit történetesen ugyanúgy hívnak, mint téged, ugyanazzal foglalkozik, mint te, és a jellemvonásaiban meg a külsejében is hasonlít csak hozzád...

– Akkor mi a különbség?

– Mondok egy metaforát: nem a valóság, annak égi mása.

– Az a metafora, az valami besúgás vagy feljelentés?

– Miből gondolod?

– A vámszervek és a hatóságok is tudnak olvasni. Elovassák a könyvedet, és hipp-hopp lecsapnak rám. Följelentő: Fülíg James a világhírű író. Megkapja a nemzetközi díjakat, Róbert Gidát meg bevarrják a síttra. Ezt mifelénk téglának meg besúgásnak nevezik.

Ennek a beszélgetésnek az lett a következménye, hogy egy egész fejezetet ki kellett húznom a regényből, pedig finom lélektani eszközökkel fölépítettem egy jellemrajzot Róbert Gida személyiségvonásaiból. És a szerkezeten is változtatásokat kell eszközölnöm.

Senki Alfonz, spanyol származású, kicsit rabiátus természetű, vele egészen másképp zajlott az esztétikai témájú elbeszélgetés az ő regénybeli ábrázolásának módszertanáról. Csak jött szembe a folyosón, és váratlanul behúzott egyet gyomorszájra, úgymond, remélem, Jimmy, tudod, miért kaptad. Csak ingattam a fejem, amíg lélegzethez jutottam kétrét görnyedve, hogy bizony nekem fogalmam se nincs. Hát, amiket irkáltál rólam, hogy beálltam a világcsendőséghez, hogy földobjam a csempésztársaimat, akikkel addig jóban-rosszban együtt voltam. Most magyarázzam el ennek a különben értelmes, de művészeti kérdésekben süket alaknak a szüzsé lényegét? Hogy abban a kiélezett szituációban a mű logikája szerint nem gondolhattam másra? Reménytelen. Ebből a görnyedt testtartásból elindítottam egy bal csapottat fölfelé az állcsúcsa irányába, amikor kezdett belemelegedni az ő zsványbecsületének a taglálásába. Röpült is hátrafelé vagy három métert, és beszakított egy kabinajtót. De máris talpon volt, és elhelyezett a még mindig sajgó gyomorszájamra egy újabb ütést. Erre már számítottam, és villámgyorsan viszonzottam, előbb jobbal ijesztve, majd a balt ismét eleresztve. Nem mondom, kaptam is közben rendesen. Kicsit átalakítottuk a Sárga tengeralattjáró berendezési tárgyait, miközben esztétika és erkölcs összefüggéséről vitatkoztunk. Én azon az állásponton vagyok, hogy ami szép, az igaz. Ő pedig makacsul az igazság elsőbbségét hirdeti. Régen verekedtem ilyen jót. Persze, ízlésről nehéz vitatkozni, vagy meggyőzni valakit.

Közben nagy médiaérdeklődés közepette felnyitották Bill Gates végrendeletét. Egyenes közvetítés, mindenki reménykedik valami osztogatásban. Egy percre nem kapott lélegzetet a világ.

Azután rögtön megszólaltak a szakértők, a világvallások vezetői, politikusok, jogászok, elemzők. Megosztottak a vélemények, hogy finom maradjak. De jogilag korrekt a dolog. Mindenki bízik az emberiség jobbik énjében, a becsület győzelmében, a globális összefogás nagyszerűségében. A média pedig élesre tölti az összes tudósítóját.

Kriminológusok és a szervezett bűnözés megszólalni hajlandó, a nyilvánosságot vállaló perifériális figurái is megnyilatkoznak. Óvatos derűlátással arról beszélnek, hogy a perújrafelvétel lehetősége sok ártatlanul bebörtönzött ember számára nyújthat reményt. Nem az igazság és a kriminalitás harcának kell tekinteni a kérdést, az csak tévútra visz. A bűnözők nem mind gyilkosok és erőszakos vadállatok, általában családszerető, normális emberek, akiknek nem volt szerencsájük a gyermekkorukkal, a szocializációjukkal, összeütközésbe kerültek a törvénnyel...

Az igazi alvilág, nekünk onnan is vannak információink, nem igazán örül a dolognak. Be vannak állva egy helyzetre, föl vannak osztva a piacok, béke van. Most előkerülhet néhány nehézfiú, és bele akar szólni a játékba. Csak a Marsra száműzöttek az igazán érdekeltek, s nekik is megvannak a szervezett kapcsolataik a Földön.

És a szerkesztőségeket elárasztják az önjelölt rokonok, leszármazottak, örökösök, akik dokumentumokkal bizonyítják, hogy ők a nagy vagyon egyértelmű várományosai, és azonnal a közvélemény és a rendőrség védelmét kéri. Máris körülöttük ólálkodnak a bérgyilkosok. Beindult a médiacirkusz. New Yorkból is van legalább kétezer jelentkező. Lennon lefuttatja a keresőt, a mi emberünk nincs közöttük. De abban biztosak lehetünk, hogy ettől a pillanattól nincs előnyünk, a maffia is a legjobb profikat veti be a keresésben. Még két óra New Yorkig. És már a részleteket kell megtervezni, mert egy szeméthegey mégse úszhat be a kikötőbe. (Ha egyáltalán létezik New York, teszem hozzá.)

Tuskóval és Wágnerrel is volt még egy beszélgetésünk. Ez kedélyesebbre sikeredett, ők nem igazán sértődtek meg, talán föl sem tudják fogni, hogy a többiek mit sérelmeznek, csak ők sem akarnak kimaradni ebből a számonkérősdiből. Tuskó se hagy ki egy jó verekedést. Álltam eléjük.

– Kedves Sztrovacsek barátom – így kezdte Wágner, mert delírium tremensében mindenkinek elfelejti a nevét, sokszor a leghétköznapibb szavak nem jutnak az eszébe, s ennek a hiátusnak a kitöltésére szolgál a Sztrovacsek hangsor –, te, ugye, nem iszol és nem dohányozol?

– Nem. De nehogy azt higgyétek, hogy én ezért megvetlek vagy lenézlek titeket – látszik, hogy tanultam az eddigiekből? – Én csupán olyan szellemi vállalkozásba fogtam, amihez szükségem van minden agysejtemre, teljes szellemi vértetetre, tiszta tudatra, hogy célirányos bírjak maradni. Tinektek az a jó, hogy alkohollal maradtok kedélyes cimborák, szeretlek is titeket, megértem az álláspontotokat, nem kritikai az attitűdöm az emberi gyengeségek iránt, sőt megpróbálom eléjük domborítani a jellem fontosabb vonásait. Cserébe csak annyit kérek, hogy ti is megértő szándékkal közelítsetek felém.

– Lehet, hogy mondtál valamit – vakargatta Tuskó a tarkóját –, én ebből nem sokat értek, csak azt látom, hogy túl nagy lett a pofád, és valakinek be kéne már vernie, hogy észhez térjél.

– Megverhetlek, ha ez a bánatod! – és kezdtem fölgyúrni az ingemet a karomon. Tuskó híres nagy verekedő, de én se most jöttem a nyolchúszassal vidékről.

– Édes Sztrovacsek barátaim! – fogta le mindkettőnk ököibe szorított karját Wágner. – Beszélgetünk. Verekedni ráérünk később. Messze még a záróra! És ebben a krimóban első osztályú a kiszolgálás! Sztétveritek a berendezést, és akkor az ártatlan, csendes alkoholisták sem jutnak hozzá a napi beöntésükhöz. Te meg, Sztrovacsek – fordult hozzám –, te meg mitől tartod művésznak magadat? Na, mondd meg nekem, mi az, hogy művész?

– Az olyan, aki szórakoztatja meg neveli az embereket – vágtam ki magam egy az ő szellemi színvonalához igazított közérthető, egyszerű válasszal.

– Tévedsz, arany csillagom. Kettőt mondtál, az egyik a tanító Sztrovacsek, a másik meg a bohóc. Érted? Én azt kérdeztem, ki a művész?

– Ha te ilyen okos vagy, akkor mondjad meg te! (az ilyenekkel nem érdemes vitatkozni.)

– Megmondom neked. Csak hogy ne halj meg bután. Én évekig dolgoztam a cári balettben Szentpéterváron. A világ első balettje, nekem elhíheded, hogy rengeteg művészt láttam ilyen közelről, mint te. Én tudom.

– Beszélsz hülyeségeket! – vágtam közbe. – A huszadik század elején megszűnt a cár mint intézmény! Hogyan dolgozhattál te a cári balettben?!

– Úgy látszik, abbahagyta valahol a történelem tanulmányozását. Akkor valóban kiirtották a Sztrovacsek cári családot teljes mértékben, de utána következtek a bolsevik cárok, és így tovább. Az oroszok csak a cár uralma alatt tudnak élni. Innod kéne valami töményet...

– Ne a történelmet meséljed nekem, hanem válaszoljad meg a feltett kérdést: ki a művész?

– Tudod, voltak ott mindenfélék. Öltözködési mániások, buzik, örültek, alkoholisták, kábítószeresek, mimózalelkek, cezaromániások, Sztrovacsek meg mindenfélék. Ezek mind mellékes sztrovacsekségek. A művész az volt közülük, akit a többiek annak tartottak.

Tizenkilencedik fejezet

Narratíva és valóság: New York

A történetnek pörögnie kell, az emberiség megmentése a cél, a válság és a helyzet egyre fokozódik. Itt és most nem mélyedhetünk el abban a kérdésben, hogy a világ legnagyobb városának titulált objektum milyen szubjektív megközelítésben ábrázolható, ha egyáltalán létezik. A víz alatti város verziót elutasítjuk.

A hét szamuráj (vagy hét mesterlövész, ahogy Róbert Gida elnevezett bennünket, Wágner szóhasználatában: a hét Sztrovacsek) kikötött New York alatt ötven mérfölddel, innen gépkocsin folytatjuk utunkat. Lennon a hajón maradt, ül a képernyők előtt, követi az aktualitásokat. Állandó kapcsolatban van velünk. Senki Alfonz vezeti a tizennégykarátos autót. Ez pillanatnyilag a csúcsverda, tizennégykarátos arannyal van bevonva, államtitkártól fölfelé engedhetik meg maguknak az állam szolgálói. Első dolga, hogy fölnyitja a motorházat, motoz valamit a drótok között, kikapcsolja a biztonsági rendszert. Nem pontosan értem, hogyan meri megtenni, mert az irányító mechanizmust nem használó gépkocsikat azonnal bemérik a fakabátok, utána iramodnak, és kiszedik a forgalomból. Ráhajtunk a sztrádára, és kétszáz mérföldes sebességgel száguldunk az üres pályán, percek alatt a város határában leszünk, úgy számolom.

De, ember tervez, a végzet cselekszik.

Lennon leadta a vészjelzést. Valamelyik tévéadó egyik szemfüles riportere kiszúrta a száguldó autót, műholdképekkel percek alatt lenyomozta a bennülőket, azaz bennünket, és mi lettünk az emberiség ellenségei húsz másodperc alatt. Ez a Senki Alfonz nagyon elszurta. Jobban meg kellett volna vernem. Belenyúl a biztonsági rendszerbe, aztán csodálkozik, hogy rajtunk a rendőrség meg a média meg a közfigyelem.

Hirtelen bekapcsol a négy fék egyszerre, blokkolódnak a kerekek, Senki szentséggel. Kétkörös a biztonsági rendszer, a rendőrök egyszerűen leállítottak bennünket. Beléptek a fedélzeti kompjúter rendszerébe, és ők irányítják az autót. Fölnyitja Senki a motorházat, távolból már látszanak a közeledő kéken villogó rendőrlámpák.

– Le kell valamivel szigetelni ezt a triódat! – mutat valami kocka alakúra, amibe drótok vezetnek bele.

– Mi kellene hozzá? – kérdezi Piszkos Fred, és már túl is a hónaljig érő nadrágjának végtelen mélységű zsebeibe, ahol mindenféle hasznos anyagokat tárol, és kihúz találmányra madzagot, fésűt, forrasztópákát, egy becsomagolt szendvicset, két almát meg a francia becsületrend plakettjét.

– Szigetelőanyag kellene – mondja Senki. – Porcelán vagy üveg, ilyesmi, minél vastagabb.

– A Jimmy bal farzsebében van egy nagydarab üveg, az pont jó lesz – mondja a vén bűdös, és nyugodtan rágyújt egy pipára, amikor mindenki sík ideg már az izgalomtól.

– Az nem üveg – mondom tétován.

– Hidd el, hogy az, édes Jimmy fiam.

Gondolom, az olvasó is teljesen tisztában van az autók státuszszimbólum jellegével, de ha mégis akadna valaki, aki nem, annak összefoglalom. Aki számít a világnak ezen a felén, annak autója van. Divatok vannak: színben, márkában, lóerőben, típusban meg ezerféle extrában, tartozékban, járulékos csingilingikben. A nyugati kultúra szabadság-szimbóluma, a

magántulajdon megtestesülése, a társadalomban elfoglalt helyzetted legbiztosabb mutatója. És ugyan a nagyobb városok hat-nyolc emeletnyi egymás fölé épített autópályákkal állnak a forgalom rendelkezésére, még így is kevés az útfelület, ezért nagyon szigorú és célszerű biztonsági berendezés van szerelve minden masinába.

Az autótulajdonos, mondjuk munkába menet, reggel beül a kocsijába, elgurul az első liftig, ott átveszi a gépkocsi irányítását a parkolóház rendszere, és kiviszi az első kereszteződésig, a sofőr kiválasztja a megcélzott útirányt, bekódolja a rendszerbe, és máris átveszi az irányítást az autópálya – felügyelet, amely rendkívül hatékonyan elröpíti a megcélzott munkahely garázsáig, ott a sofőr elvezeti az autót a liftig, a parkolás, megintcsak a hatékonyság érdekében, nem az ő dolga. Ha nem így működne, eluralkodna a káosz az utakon, elég lenne egy kis koccanás, hogy egész városok elduguljanak, az autópályákon tízkilométeres sorok alakuljanak ki. Merthogy az embercsorda általában egy időben, egyszerre és ugyanoda akar utazni. Ezért vannak a szigorú rendszabályok, mindenki biztonsága érdekében. Nagyon keményen büntetik, ha valaki megpróbál maga vezetni az utakon. Van mód természetesen a vezetési tudás és a reflexek kipróbálására, be kell fizetni néhány körre a versenypályán, vagy beiratkozni valamelyik rodeós egyesületbe. Egyik sem filléres mulatság.

És száguldunk tovább az éjszakában.

Mögöttünk a villogó rendőrautók. Nyomják a gázt ők is ezerrel.

Valahogyan le kellene rázni őket, semmi szükségünk díszkíséretre.

Lennon folyamatosan közvetíti a ránk vonatkozó média-eseményeket. Hatalmas a gáz, egy rendőriporter tapadt ránk, fejünk felett a helikopter. Lefényképezett mindannyiunkat, dénes nyomokat hagytunk a kényszerű megállás helyszínén, röntgenkamerával átvilágítja az autót, és megmutatja a nézőknek, hogy egész lőfegyver arzenál van nálunk. Nem buta gyerek, kiváló rendőrségi kapcsolatokkal, egy kis logikai képességgel, és kombinál. Megkereste mindannyiunk adatait a nyilvántartásban, és a lehető leglogikusabb következtetésre jutott. Mégpedig: a maffia egyik legkeményebb különítménye elindult New Yorkba kivégezni az egyik örököst. Akkora priuszunk van mindannyiunknak, hogy mi másra következtethetne? Igazán megtisztelő ránk nézve. Tuskó jelenléte belezavarhat az összképbe. Mert mit is kereshet egy titkosszolgálati tiszt a bűnöző különítményben? Az ő képe nem jelenik meg a híradásokban, mintha nem is lenne köztünk.

Száguldunk az éjszakában New York irányába. Gyűrjük magunk alá a kilométereket.

Fogyjon az út, társak, siessünk!

És szózatot intéz a sztárrporter az emberiség becsületes részéhez: New Yorkiak, nem hagyhatjuk, hogy a bűnözők fölénk kerekedjenek! Meg kell mozdulnia minden ép erkölcsi érzékű embernek! Közös ügyünkről van szó! Fogjunk össze! Állítsuk meg őket! Vonjunk élő falat a város köré!

És százezrek ültek be az autójukba, hogy megvédjék a társadalmat azoktól, akik igazán meg tudnák védeni. Mindenki által üldözött vadakként két tűz közé kerültünk. Nyomunkban a rendőrök villogó autókkal, előttünk áll össze a blokádnak, aminek mindjárt nekifutunk. És minden becsületes ember a kötelességének érezheti, hogy utunkba álljon, hogy minket elpusztítson.

A többiek meglehetősen egykedvűséggel, sőt egy kis felajzottsággal vették tudomásul a helyzetet. Egyedül én tudtam közülük kultúrtörténeti ismereteim alapján, hogy ez egy általánosnak nevezhető szituáció. Mindig így volt az emberiség történetében, hogy a legjobbakat, a legkülönbeket sújtja az általános meg nem értés, a butaság, az elmaradottság. Az emberiség jótevőit kikiáltják a nép ellenségeinek, mert egyszerűen nem értik meg őket a saját korukban.

A zsenik meg valahogy el tudják viselni a méltatlanságot, csak az ügy lebeg a szemük előtt, meg az utókor, ami majd igazságot szolgáltat nekik.

A távolban feltűntek New York fényei.

Az elsőként megmozduló önkéntes becsületes emberek autóinak fényszórói feltűnnek velünk szemben! A rendőrség engedélyezte nekik, hogy szembejőjenek a befelé irányuló sztrádán! Elszántan jönnek, a riporter a rádióban még biztatja is őket. Rajta, kamikáze harcosok, ne féljétek, rajtatok a világ szeme! Hajtsatok bele a szembejövő tizennégykarátos autóba! A biztonsági rendszer megvéd benneteket! Ha mégsem, akkor tiétek a hősi halál dicsősége! Milliók vannak mögöttetek, akik ugyanúgy megtennék, ahogy ti is meg fogjátok tenni!

Már annyira közel vannak, hogy vakít a lámpájuk fénye. Senki belelép a fékbe, a mögöttünk száguldó rendőrautók is csikorogva fékeznek, tekerik vadul a kormányt a fakabátok, hogy belénk ne szaladjanak, és túl is csúsznak rajtunk. A szembejövők is fékeznek, alig pár méter a távolság, amennyire megállnak egymástól a kamikázék és a rendőrök. Centimétereken és másodperceken múlt, hogy nem alakult ki egy tömegbaleset.

Lennon közvetít: annyian elindultak ellenünk a városban, hogy New York teljesen beállt, minden létező útfelületen autó áll, az irányító szoftver összeomlott, a káosz felszámolása órákba is beletelik.

Senki meg hidegvérűen beletapos a gázba, nekifordítja a kocsit a szalagkorlátnak, átszakítja, és horpadt elejű autónkkal már száguldunk tovább a város irányába a másik pályán.

Huszadik fejezet

Agáta néni csodálatos élete

„*A vacsora tálalva van*”

Dickens

Agáta néni látszatra bogaras vénasszony. Enyhén régimódi, ragaszkodik múlt idők tárgyaihoz, szokásaihoz, lakása kisebbfajta múzeum, s ő maga szinte csak egy a berendezési tárgyak közül divatjamúlt ruháival, ősz kontyával, macskáival, avitt udvariassági formulákat használó beszédével.

Agáta néni már legalább harminc éve kortalan, mintha az idő nem változtatna rajta semmit. Lakik egy bérház harmadik emeletén a tizenhetedik és a nyolcadik sugárút sarkán, pontosan és rendszeresen fizeti a lakbért és a közüzemi díjakat, a szomszédaival barátságos, nincsenek másokat zavaró szokásai, szórakozásai. Ideális szomszéd, még a macskái is, kiknek számát illetően megoszlik a lakók véleménye, jól neveltek, tisztességtudók.

Agáta néninek szigorú, következetes napirendje van. Ragaszkodik az életvitelében kialakított rendhez, ugyanakkor indul bevásárolni a közeli szupermarketbe, minden délelőtt végigtakarítja saját kezűleg a teljes lakását, elkészíti a maga és a cicák ebédjét, ebéd után alszik szigorúan egy órát. S a délután meg az este a szórakozással egybekötött munkáé. Barátnőivel csetel egy órát, megbeszélnek a világ eseményeit, receptekről cserélnek véleményt, szerdánként komoly kártyacsatákat vívnak a világhálón. Ki sem kell szinte mozdulnia a veszélyekkel teli nagyvárosba.

A szolid kinézetű vénkisasszony naponta öt órát ül még a számítógép előtt, álnéven klasszikus bűnügyi történeteket ír. Kiadója és komoly olvasótábora van, a műfaj kedvelői imádják logikai csúrcsavarral megbonyolított történeteit, amelyekben soha nem az a gyilkos, akire minden bizonyíték ráterhelődik, és komoly, arisztokratikus detektív személyiségek, aprólékosan kidolgozott jellemrajzzal, kis, szerethető emberi hibákkal, a végére mindig kibogozzák a mesterien összekuszált szálakat. Agáta néni szerény, még a barátnői sem tudnak titkos munkásságáról, a regényeiért befolyó jelentős jövedelem jótékony alapítványok folyószámlájára vándorol névtelen adományként.

Ahhoz, hogy valaki izgalmas detektívregényeket alkothasson komoly tájékozottság szükséges a kriminalisztika témakörében. Esténként Agáta néni szakirodalmat olvas, tájékozódik a bűnözők életviteléről, a biztonsági és védelmi rendszerek műszaki újdonságairól, a rendőrség törvényi szabályozásáról, periratokat tanulmányoz, megtörtént bűnesetek elemzéseit olvassa elszánt érdeklődéssel. Innen fölcsippent egy érdekességet, onnan egy orvosi-pszichológiai szakvéleményt, amonnan valami különös furfanggal kitalált szélhámosság elemeit csippenti ki, és mint a horgolótű alatt az egyszálú cérnából, különleges mintázatú motívumokkal cirádás krimi-szövedék alakul ki mindezekből a klaviatúrája alatt.

Az összegyűjtött szaktudás azonban nemcsak a remekművekben kamatozott, Agáta néni, egyedülálló, gyenge öreg hölgyként a lakását és az életét is körülvette nem látható, ám annál hatékonyabb technikai eszközökkel, furfangokkal, betörőcsapdákkal és védelmi eszközökkel. Tele vannak a híradások idős, magányos, egyedülálló emberek kifosztásáról szóló hírekkel. Jobb az ilyesmit megelőzni. Tökéletes álca, tökéletes rejtőzködés, tökéletes védelem.

Eláruljuk, egyelőre a rokonsági szálak feltárása nélkül, hogy Agáta néni az egyik örökös Bill Gates hatalmas vagyonának botrányos és félelmekkel terhes utóéletében. Természetesen fogalma sincs róla, soha nem érdekelték olyan unalmas haszontalanságok, mint családfe meg őskutatás, bár egyik regénye éppen egy hatalmas örökség megszerzésének izgalmaiba vezeti az olvasót. Így eshetett meg, hogy mind a maffia, mind a titkosszolgálatok előbb szereztek tudomást a ráhullott szerencséről, mint ő. A metropolisz alvilága gyorsan cselekszik, hamar bemérték az öregasszony paramétereit, és elküldtek egy profi bérgyilkost, hogy a vénasszony természetes halállal múlt ki a világból, mielőtt még bárki megszellőztethetné érdekeltségét a Gates örökségben. Csendben, nyom nélkül, tökéletesen el lehet takarítani egy öregasszonyt a világból, aki senkinek sem fog hiányozni.

Egy törekeny emberélet kioltása, képzavarnak sem utolsó, nem nagy ügy, a maffia azonban csak igen ritkán, és csak nagyon szükséges esetben él direkt eszközökkel. A média-horror valóságsók elterjedésével a nézőközönség egyre jobban igényli a valódi vért, könnyet és szenvedést, ami miatt a gyilkosságok, erőszakos cselekmények túl nagy publicitást kapnak, amit nem szeretnek azok, akiknek tevékenysége inkább a homályban, jótékony rejtettségben zajlik. A profi bérgyilkosok törzsfelődése, köszönhetően a megváltozott létfeltételeknek, igencsak új irányt vett. Eltűntek a szakmából az izomagyú kretének, akik a pusztai fizikai erejükkel nyírták ki az áldozataikat, és eltűntek a hangos fegyvereket biztos kézzel kezelő sportlövészek, helyüket átvették az intellektuális bűnözés ötletdús, képzett figurái, akik bal-esetnek, véletlennek, öngyilkosságnak tudják álcázni munkájuk végeredményét. A társadalomnak is jobb így, az áldozat pedig abba hagyja kellemetlen tevékenységét.

Agáta néni szimpla esetnek tűnt a bérgyilkos számára: élemedett korú vénasszony, megemelkedik a vérnyomása, megszedül, elesik, és annyi. Pusztán csak az ajtója elé reggel lerakott tejesdobozba kell belekeverni a szervezetben nyom nélkül lebomló élénkítőszert.

Agáta néni reggel kikémlt a nyíláson, majd, mivel a lépcsőházban senkit sem látott, résnyire kinyitotta az ajtót, kinyúlt, és behúzta a tejet meg a péksüteményt. Szinte azzal a mozdulattal már töltött is a tejből néhány kortyot Cirminek a tálkájába. Cirmi a legöregebb macskája, már régen túl a macskaélet lehetséges végső határán, elhízott, foga sincs már, csak a tejet tudja belefetyelni. Ahogy a gyógyszerészeti, orvosi könyvekben meg van írva, Cirmi néhány lefetyelés után a fölszökő vérnyomása következtében eldőlt eszméletlenül, mint egy zsák. Dőlésében magával sodorta a tejesdobozt, amelynek tartalma így a földre ömlött.

Agáta néni föltörölte a padlót, Cirmi holttestét nájlonzacskóba csomagolta, kicsit meditált a merevedő test fölött, majd bedobta a szemétmegsemmisítőbe. Ez az elmúlás, tulajdonképpen már régen számított rá. Szép halála volt Cirminek, nem szenvedett sokat. Így kellene minden élőnek távoznia a világból, tudatlanul, készületlenül, egy pillanat alatt átlépve abba a másik állapotba. Még elmorzsolgott egy könnycseppet a szemé sarkában, és arra gondolt, hogy vajon az ő távozása után lesz-e valaki, aki könnyet ejt. Nem valószínű. Ez így ésszerű, az érzélgés nem a logikus elmék otthonos terepe.

Arra viszont egy pillanatig sem gondolt, hogy Cirmi halála erőszakos beavatkozás, netán ellene irányuló merénylet következménye.

Huszonegyedik fejezet

Matta Harri belekavar

Hirtelen csend lett. Tapintható, érthetetlen, sűrű csend.

Harminchat órán át egyre rengett alattuk a kőzet, távolabbi és nagyon közeli robbanások rázták a falakat, por szállt, törmelék zúgott, száz és ezer tonnák omlottak, tárnák tömődtek, folyosók zárultak. A két menekülő már a gyomrában, zsigereiben, remegő izmaiban is a dörrenések, rengések folytonos kalapálását, egész testüket megrázó lökéshullámait érzékelte.

Az utolsó órákban már csak a kelepcébe szorult vad életösztönével, utolsó maradék erejével menekültek, szaladtak, kúsztak. Gondolkodásra, másfajta védekezésre nem maradt erejük. Lehetőség sem volt. Erejük végső határán voltak.

És akkor a csend. Mintha egy fal ereszkedett volna az elpusztításukra indított hatalmas gépezet és közékük. Nem sokat töprengtek, csak eldőltek, és álomtalan mély álomba zuhantak. Aludtak tíz órát egyhuzamban.

Vanek úr ébredt előbb. Még mindig csend volt. Sűrű, áthatolhatatlan csend.

Elindult az egyik irányba, amerre a bázist sejtette. Néhány méter után aranylón fénylő falba ütközött. Sima, tükröfényes felület, próbálta megkarcolni, ütögetni: tömör, erős ötvözet.

Háta mögött ébredezett Alan.

– Mi történt, Vanek úr?

– Én sem tudom. Mintha valaki beleavatkozott volna a normális ügymenetbe. Amikor a főkönyvben a harmadik revízió sem talál hibát, és mégsem egyeznek a számok a kasszában lévő pénzüsszeggel, akkor fel kell tételeznünk, hogy hozzáértő manipulációs szándék nyúlt bele az ügymenetbe. Belső embert tételezünk, és rendőrségi feljelentés a vége.

– Abba hagyhatná ezt a mimikrit! – Alan kipihente magát, egészséges fiatal teste hamar regenerálódott, és számokon edzett értelme nagyon tiltakozott Vanek úr további szerepjátszása ellen. – Mondja meg, ki maga? Mi történik velünk, vagy mi történt az előző időszakban? Én semmit nem értek. Mióta menekülünk?

– Higgye el, Alan, nem könnyű megválni egy olyan álcától, amely évek alatt hozzánk nőtt. Már magam sem érzem biztosnak azt az egyéniséget, amelyet Vanek úr személyiségvonásai előtt viseltem – és Vanek úr pár szóban összefoglalta küldetése lényegét.

A földi rendvédelmi szervezeteknek egyáltalán nem tetszett a maffia eluralkodása a Marson, és különlegesen kiképzett ügynököket küldtek Vanek úr személyében a bűnözők tanulmányozására, hatékony ellenintézkedések kidolgozására. A Mars egy nemzetközi egyezmény következtében demilitarizált övezet, minden nemzet nagyon vigyáz arra, hogy fegyver ne kerülhessen a bolygóra. A fegyencek természetesen gyártanak mindenféle szűrő-, vágó- és ütőfegyvereket kezdetleges technikai színvonalon. Vanek úr ki is dolgozta a kézenfekvő megoldást, egy felfegyverzett elitegység néhány perc alatt rendet csinálhatna itt, de a diplomácia, a nemzetközi tárgyalások mindig elakadnak valamelyik nagyhatalom vétőjén. Talán most, ez az eset fölkelte a világhatalmak felelősségérzetét, ha kellő média-tálalást kap.

– Eddig értem. De hogy kerülök én bele ebbe a nagyhatalmi meg titkosszolgálati játékba? – kérdezte Alan.

– Arról majd később. Most azt kellene kitalálnunk, hogy mi ez a fal, miért, mitől szűnt meg a hajtóvadászat? – mondta Vanek úr.

– A fegyencekről nem tételezem fel, hogy az ő tevékenységük eredménye ez a fal. Mi nem tudunk róla, hogy a mi oldalunkon lenne itt valaki. Tételezzünk fel egy harmadik erőt, amelyik itt beavatkozott. Mit akar? Mit ért el? Mi lehet ezzel a célja?

– Úgy van: ez a helyes irány! – vette fel a fonalat Vanek úr. – Vászkaék el akartak pusztítani bennünket. Mi meg akartuk menteni az életünket. A harmadik játékos, úgy tűnik, mind a kettőt megakadályozta.

– Vagy mindkettőt minimális szinten végrehajtotta – vágott közbe Alan. – Mi egyelőre nem pusztultunk el, de hosszabb távon csak el vagyunk zárva mindentől, és végesek a készleteink. Vászka gyorsan és rövid úton el akart tenni minket láb alól, de nem lehet biztos a sikerben, a falon nem jut át az információ sem. Mintha egy kompromisszum született volna.

– Meg itt van még a negyedik dimenzió – mondta Vanek úr. – Az idő. Kinek dolgozik az idő múlása?

Teltek a napok. Vanek úr hatalmas készleteket halmozott fel a túléléshez szükséges eszközökből, semmiben nem szenvedtek hiányt.

A tisztázó beszélgetésre is sor került.

Vanek úr elmondta küldetését, meg széleskörű tájékozottsággal rendelkezett Alan múltjával kapcsolatban is.

Most mellőznénk a Vanek úr által használt hivatalos irály szóvirágait és fordulatait, amelyekkel körülményesen, ám célravezetően fölvilágosította Alant származásáról meg a körülötte kialakult titkosszolgálati zűrzavarról.

A bankok, globális szervezetek, nemzetközi monopóliumok vadásznak a megbízható munkatársakra. Nehéz ezt pontokban megfogalmazva összesíteni, bár már szakirodalma van. Mindenképpen olyan munkatársak kellene, akik kiváló intellektuális képességekkel rendelkeznek (ez mérhető), ám az intelligencia korunkban ritkán jár együtt az erkölcsi szilárdsággal. Sőt, egyenesen oda jutott a társadalmunk, hogy a jámborság, az erkölcsi feddhetetlenség, a megbízhatóság, az altruizmus a vesztesek, a lúzerek, a gyengébb képességűek jellemzője.

Erősekre és gyengékre oszlik a népesség. A jó képességekkel megáldott egyén csak és elsősorban a saját érdekeit tartja szem előtt, és alig ismer gátaikat. Ezáltal kiszámítható.

Kevés, illetve igen ritka a belülről szilárd, értékvezérelt ember, az ilyenekre lesnek a fejedelmek meg a titkosszolgálatok. Már iskolás korukban nyilvántartásba kerülnek, és a vizsgaszituációtól az autóvezetésig, a szerelemtől a sportig minden eredményét és viselkedését följegyzik, az összegyűlt adatokat pszichológusokból és társadalomtudósokból álló csapatok elemzik. Az elit kitermelését már egyik állam sem bízhatja a véletlenre meg a versenyszférára.

Akkor válik kicsit bonyolultabbá a helyzet, amikor a legintelligensebbek megérik bizonyos jelekből, hogy manipulálják őket. Legalábbis annak tekintik azokat a jeleket, amikkel találkoznak. És fölveszik a harcot a láthatatlan ellenféllel.

Ilyenkor készül a valódi manipulációs terv. Alan esetében úgy gondolták, hogy a testi szerelem lesz az az eszköz, ami kiszolgáltatottá, zsarolhatóvá teszi.

– Alphonsine a maguk embere volt? – vágott közbe Alan.

– Értem a kérdést – mondta Vanek úr. – De egy finom distinkciót engedjen meg nekem. Semmi közöm azokhoz, akik az illető hölgyet az ön /bocsánat!/ elbűvölésére beszervezték. Magam titkosszolgálati tiszt vagyok, de mélységesen elítélem az effajta eszközök használatát.

Mondjuk úgy, sporthasonlattal, én is ezt a játékot játszom, talán ugyanabban a bajnokságban, de mindenképpen másik csapatban.

- Tehát a szerelem, meg minden, ami történt, egy háttérben álló irányító társaság műve volt?
- Bizony. A fiatal és kíváncsi hölgy testébe mindenféle érzékelők voltak beépítve, s mondhatnánk, hogy amíg ön a mennyben érezte magát a lelkével, a teste minden funkciója megjelent egy képernyőn, amiből okos emberek következtetéseket vontak le, esetleg megindítottak egy élvező vonaglást a magafeledtnék tűnő testben, amire az öné reagált valamiképpen, és ez az adat is fölkerült a grafikonra.
- Undorító – mondta Alan.
- Nekem mondja?!
- És az az öngyilkosság? Ugye az is megrendezett volt?
- Természetesen. Még csak nem is profi munka. Elkapták. Azzal jól számoltak, hogy olyan felzaklatott lelkiállapotba kerül, hogy a józan gondolkodás, megfigyelőképesség nem lesz éppen a sajátja. Ugyanis a beléptekor fölbuzgó, áradó vér nem akart elállni, és már három-négyszer annyi folyadék árasztotta el a padlót meg az ágyat, mint amennyivel egy ember rendelkezhet. De maga nem figyelt fel rá. Érthető.
- Az illető hölgy nem halt meg.
- Természetesen. Sőt jól szórakozott, ami az eddigiekből következően nem meglepő.
- Ha ilyen szépen megrendezték, és én úgy is viselkedtem, ahogy elvárták, akkor miért engedtek el? – kérdezte Alan.
- Itt jön be a rovacns. Átvitel rovat. Az áthozat oldalon belép egy másik szereplő, mondjuk az a csapat, amelynek szürke játékosának neveztem az imént magamat. Régi bútorarabok ebben a munkakörben, nem is mindig értünk egyet ezekkel a mai manipulatív módszerekkel, mi vettük kézbe néhány barátommal Bill Gates várható örököseinek a sorsát. Enyhe túlzás, amit mondok, de nem mindig isten az, ki sorsot intéz. Várható volt, sőt kiszámítható bizonyos baráti körökből, hogy mire készül az öreg. Már hónapokkal a halála előtt megírta a végrendeletet, és mi hozzájutottunk az információhoz.
- És az az örült ötletük támadt, hogy engem a Marson kell elbújtatni?
- Nem. Ezért is mondtam imént azokat a szkeptikus szavakat a titkosszolgálati módszerekről. Nekünk észrevétlenül le kellett bénítanunk azokat, akik Önt követték, figyelemmel kísérték, azok rossznéven vették, hogy valaki belepiszkal a kártyáikba. Tudja, a szokásos hatásköri kérdések. Minden hivatalos szervnél megfigyelhetők. És amíg mi egymással voltunk elfoglalva, addig Alan fiatalúr kihasználta a helyzetet, és meglógott a Marsra.

Huszonkettedik fejezet

New York határán állunk a vártán

Láttak már tizenkét emeletes közlekedési csomópontot? Ha nem, akkor remélem el tudják képzelni.

Vagy harminc irányból a város szélén összefutnak az utak, le-, fel-, oda- és visszakanyarodó sávok, felül- és aluljáró útcsíkok, mintha tizenkét darab elnyújtott nyolcast kiterítenének a térben szeszélyesen egymásba kapcsolva. Nyomunkban a vijjogó rendőrautókkal egy ilyenbe hajtottunk bele, Senki ördögös sebességgel tekergeti a volánt, csikorognak a kerekek, sivítanak a fékek, a motor fölbög, befordulunk balra egy meredek fordulóra, és még beletapos a gázba, hogy szinte a szabadesés sebességére gyorsítunk rá, belepréselődünk az ülésekbe, aztán hatalmasat fékez, száznyolcvan fokban megpördülünk, és ugyanezen a meredeken fölfelé kapaszkodunk. Közben lönek ránk a rendőrök, akik hol előttünk, hol mögöttünk, hol a fölöttünk lévő sztrádacsíkon suhannak hasonló sebességgel.

A hajózásból tudom fölhozni a történelmi példát, azt jól ismerem. A tengeri csaták mindig az ágyúk és a páncélzat küzdelmét jelentették. Az ágyúk löereje ellen kifejlesztették a páncélos hajót, amelyik védve volt. Akkor növelték az ágyúk átütő erejét, és azok átütötték a páncélt. A páncélgyártók erre még erősebb páncélzatot gyártottak, és így tovább. Hát így tessék elképzelni ezt a lövöldözést. Nekünk a legmodernebb védelemmel ellátott páncélautó van, a rendőröknek a legmodernebb tűzfegyverük. Most az fog győzni, aki előrébb jár a fejlesztésben. A kocsink még bírja, elnyeli a becsapódó lövedékeket, de némelyik találat után szinte egy méterrel is arrább sodródik az autó. Senki derekasan vezet, de a végtelenségig nem játszhatjuk ezt a fogócskát itt a kereszteződésben. És a rendőrautók száma növekedik.

Senki egy gyors jobb-jobb-bal kanyarkombinációval kirepíti az autót a kereszteződésből, és ugyanekkor vagy húsz lövedék csapódik bele a karosszériába, ez már sok nekünk, az utolsó kanyarban sodródni kezdünk, nekivágódunk a szegélynek, hármat bukfacezlik a gépünk, és landolunk az út mellett a homokban.

– Kifelé az autóból! – kiáltja Senki Alfonz, és a golyózápokban mint szegek fekszünk a hideg homokban az autó mögött.

Rengeteg a rendőr, viszozzuk a tüzet, hogy legalább távol tartsuk őket.

Hatalmas tűzharc alakul ki, sorra érkeznek az újabb rendőrautók. Mi aránylag védett helyen vagyunk, előttünk a tizennégykarátos autó az oldalára borulva, fogja a golyókat, mögöttünk egy szelektív hulladékgyűjtő állomás konténerei. Hősiesen és derekasan kitartunk. Abszolút kilátástalan a küzdelmünk, legalább százszoros a túlerő, de nem olyan fából faragtak bennünket, akik fönnakadnak ilyen kicsinységeken. Csak növeli mindez bennünk az elszántságot és a harci kedvet.

Hogy mennyire komoly a helyzet, csak egyetlen adalék: megjelentek a Drakula Caritás árnyai körülöttünk. Hallottak már róluk? Sokan csak legendának tartják a létezésüket. Itt vannak. Ott vannak mindenütt, ahol halálos áldozatokra lehet számítani. Mint az árny suhannak, a kamerák nem is látják őket, speciális ruhájuk van, csak sokszoros lassításnál észrevehető a felvételeken, hogy valami átsuhan. Eltéríti a fényt a ruházatuk, és annyira jól álcázódnak, hogy mindenféle geometriai alakzatokat vesznek fel, még véletlenül sem emlékeztetnek emberalakra. És ha valaki elesik, akkor a legnagyobb golyózápokban odakúsznak hozzá, megállapítják a halál beálltát, lecsapolják a vérét, kiveszik a szívét, máját, veséit, használható belső szerveit teljes szakszerűséggel, meg mindazt, amit az orvosi technika manapság fel tud

használni. És a hozzátartozók számára ottmarad egy széttrancsírozott maradvány. Pár órával később egy speciális hűtőtáskában valaki lerakja a használható szerveket egy kórház portáján. Állítólag így harcolnak a maradi szemlélet ellen, amely egyben akarja eltemetni az elhunytakat. Még soha, egyetlen egyet nem kaptak el közülük. Irtózatossági hálózata van, szerencsétlenségekhez, közlekedési balesetekhez rendre előbb kiérnek, mint a mentők és a rendőrség.

Csak végignézek hősi csapatunkon, és szívembe beleköltözik a nagyszerűség érzése. Ahogy mi összetartunk, és egységesen tudunk cselekedni! Pedig hányfélék is vagyunk!

Senki Alfonz talán spanyol vagy portugál vagy dél-amerikai, forróvérű, indulatos macsó.

Wagner állítólag orosz, de gyanús, mert valaki azt mondta egyszer, hogy az orosz ábécében nincsen dupla vé, és akkor hogyan lehetne ő orosz?

Róbert Gida minden gyermeklelkűségével egyetemben igazi angolszász, aki mindig megadja az ellenfélnek az egyenlő, fair esélyt, és csak akkor fogad, ha nem biztos a győzelmében, egy gyermeklelkű gentleman. Most újratölt, és gyermeki ártatlan mosollyal golyózáport zúdít a rendőrökre.

Pizskos Fred esetében még a rassz sem biztos, az eredeti bőrszíne a ráakódott rétegek alatt megállapíthatatlan, keskeny vágású a szeme, a haja pedig lehet göndör, de a kosztól is összeállhatott, ha meg fehér ember, akkor mindent megtesz ennek elfedésére. Egy régi vágású forgópisztollyal ad le célzott lövéseket, és láthatóan elemében érzi magát.

Tuskó Hopkins, a köpcös, azt hiszem, északi származású, a fajtájára jellemző szálfatermet nélkül, de embert még nem láttam, aki így bírja az alkoholt. Egy géppuskát kattogat, zárótűzet lő olyan ötven-hatvan méterre előttünk, nem is mernek kibújni a rendőrök a kocsik fedezékéből.

És végül szerényen, itt vagyok én egy lángszórával, és sorra megmelegítem a rendőrautókat, ha már a lövedékek nem bántják őket, akkor legyenek jó forrók, csak úgy pattognak ki a bennülők. Én meg nemzetlenn vagyok, ha van ilyen, szülőföld nélküli. Ugyanis anyámra egy csónakban törtek rá a fájások, s apám is, anyám is a környező összes kikötőben nemkívánatos elemnek minősült, és nem engedték be a csónakot.

Ezernyelvű, egyszívű csapat vagyunk. Nem kell tanácskoznunk, nem kell haditervet készítenünk, mindenki tudja a dolgát, mindenki teszi, amit tennie kell. És ha vannak is kisebb nézeteltérések, pofozkodások máskor közöttünk, itt a legteljesebb bajtársiasság működik.

Lennonról is szólnom kell, hiszen itt van közöttünk, mind halljuk a hangját a fülünkön, éppen arról tudósít, hogy nincs áldozata egyelőre a lövöldözésnek, pufogatunk, lyukasztatjuk a levegőt mind a két oldalon derekasan. Valóban, mi nem akarjuk bántani a rendőröket, semmi bajunk velük, csak éppen akadályoznak a célunk elérésében. Eszünk ágában sincs egyiknek is akár sebesülést okozni, nem tehetnek arról, hogy nem tudják, egy oldalon állunk. Hogy ők miért nem lőnek szét bennünket? Ennek is megvan a magyarázata. Tuskó Hopkins. A magasrangú titkosszolga, aki, bizonyára így gondolják, be van épülve a bűnözői elemek közé rangrejtve, aztán nehogy valami károsodást okozzanak pont a saját emberükben. De biztosra vehető, hogy törik a fejüket valamiben, addig is lőnek vesztettül, hogy körül se tudunk igazán nézni, mi is készül körülöttünk.

Sugárhajtású helikopter száll fölénk hangtalanul és baljósan.

Hatalmas tölcser ereszkedik belőle alá lassan.

Be akarnak zárni egy harangba?

Csak nézünk egymásra, egyikünk se érti.

És akkor pokoli forróvá válik a helyzet.

55 Celsius fok pontosan.

A rendőrök gyújtólövedékeket vetettek be, és lángol mögöttünk az egész hulladékgyűjtő. A helikopter csak a környezetvédelmi előírások miatt szállt fölénk, a rendőrség nem sérthet törvényt, a műanyag hulladékgyűjtő edények égésével jelentős mennyiségű rákkeltő anyag kerülhetne a levegőbe, ezért meg kellett várniuk a hatalmas szagelszívót a fejünk fölé.

Kibírhatatlan a forróság. Ha nem akarunk elevenen megfőni, akkor szépen feladjuk, és föltartott kézzel kísétálunk a rendőrök karjaiba.

De minket nem ilyen fából faragtak.

Huszonharmadik fejezet,

amelyben megismerkedünk a yetikkel

Mögöttünk ég a szelektív hulladék, fölöttünk lebeg a helikopter, a rendőri erők teljesen körbekerítették kis csapatunkat. Ember innen nem menekülhet. Meg is fordult a fejemben, hogy a misszióknak vége ezennel. Elfogy a lőszerünk, utánpótlásra nem számíthatunk. Hacsak Tuskó titkosszolgái kapcsolatai ki nem menekítenek innen valahogy... Elképzelhetetlen. Az emberiség jobbik fele vette fel a harcot ellenünk, a média közvetít, árad felénk a gyűlölet, amiben egyégyé kovácsolódott minden becsületes ember. Ők vannak többen, a látszat szerint, meg nem is alkalmas a pillanat a moralizálásra. A Föld szemete vagyunk, amit el kell takarítani. Mindenki ellenünk.

És akkor megnyílt a föld alattunk. Csak lecsúsztunk, mint egy csúszdán, és a nyílás becsúszódott mögöttünk. Elképzelem a rendőrök elképedt ábrázatát, ahogy megközelítik kibiztosított fegyverekkel azt a kis területet, ahonnan még az előbb derekas golyózápör zúdult rájuk.

Mi pedig egy szűk folyosóban futva követtünk egy szőrös, teljesen meztelen emberi alakot. Időnként megálltunk, a vadember odatapasztotta a fülét a falhoz, vakkantott valamit Pizkos Frednek, és intett, futás tovább. Furcsa, morajló hangokat hallottunk fentről mintha, a város zaja gyanánt, amíg el nem nyomta hangosodó zihálásunk. Sokat, sokáig futottunk. Nem is értettem, a Pizkos meg a Wágner hogyan bírják.

Végre megállhattunk. Egy lapos, hosszú terembe érkeztünk, itt is félhomály, szinte sötétség. Körénk gyülekeztek apró, nagyfejű, szőrös emberkék. Lehetek vagy másfél méter magasak, mint megöregedett fejű gyerekek, úgy néztek ki. Vakogtak valami állati-emberi nyelven, simogattak bennünket, és tele voltak jóindulatú szeretettel. Ekkor tudtam meg, hogy megmentőnk Tarzan, a vadember, ennek a földalatti népnek a vezére.

Tudott angolul, hibásan, de érthetően kifejezte magát, mint aki évek óta nem beszéli ezt a nyelvet. Szívesebben beszélt Pizkossal valami mekegő idiómát, a koszos meg fordított. Meg is kérdeztem az öreget, hogy ez milyen nyelv, és miért nem úgy dumálnak, hogy mindenki megértse. Pizkos nem sokat foglalkozott velem, még mindig meleg volt a helyzet, nem tudhattuk, nincsenek-e nyomunkban az üldözők. De annyit odavetett nagyképűen, hogy ez a hungry nyelv, és ezen Tarzannal együtt mindketten sokkal árnyaltabban és pontosabban ki tudják fejezni magukat. Az enciklopédiám nem sokat tud a hungry nyelvről, állítólag volt valaha egy ilyen nép (az éhesek népe?), akik rég kihaltak (nem is csoda, ha éheztek!). Indiánféle nép volt, valamikor ők népesítették be a Nagy Síkságot, bölényre vadásztak, sámánok vezették őket, vezérük fehér lovon járt, és szent hegyük a Harghita. Na, nem sok.

A New Yorki yetik földalatti labirintusában voltunk. Szóval nem csak legenda a létezésük! Máris feltámadt bennem a tudományos érdeklődés. Egykor teljes csatornahálózat húzódtott a város alatt, és bár sok járat beomlott, sokat betömedékeltek, azért rengeteg csatorna megmaradt, és itt, a civilizációnk ősi fővárosában, mondhatnánk, a kultúránk talpa alatt él egy nép a maga ősiségében, erkölcsével, szokásaival, érintetlenül, vadul. Érthetetlen, és mégis valóság. Több dolgok vannak földön és föld alatt, mintsem azt bölcselmünk elképzelni volna képes.

Tarzan két fejjel kimagaslik közülük, egyértelműen ő a vezér.

Gyors haditanácskozás után kész a tervünk. A föld alatt amennyire lehet, megközelítjük az örökös lakcímét (egy öreg hölgyről van szó), és ugyanezen az útvonalon kimenekítjük a városból. Hosszú gyaloglás várt ránk Tarzan vezetésével. Jól kiléptünk, nem volt veszteségetnivaló időnk.

Szemem lassan megszokta a félhomályt, haladás közben azért jól körül tudtam nézni, és a többiek is nagyon kíváncsiak voltak, így lassan összeállt a kép a yetik világáról.

Azt azért éreztem, hogy hol közelebb voltunk a felszínhez, ilyenkor Tarzannak minden érzékszerve szinte kihegyesedett, és az apró emberkék elmaradtak mellőlünk, máskor egészen mélyen voltunk a föld alatt, és ilyenkor visszatértek mellénk a kísérők, akiknek igencsak loholniuk kellett, hogy lépést tudjanak tartani velünk. Egyik-másik vakogott valamennyit angolul primitív fogalmakkal, de szívesen és közlékenyen fordultak felénk.

Csodáltam ezeket a civilizáció fertőjétől érintetlen vadembereket, akiknek nincs szükségük ruhára, technikai eszközökre, védőfelszerelésre, pénzre, vagyonra, semmi olyasmire, ami nélkül mi már életben sem tudnánk maradni. Gombát termelnek a sötét járatokban, és nincs szükségük fegyverekre, védelmi berendezésekre, egyetlen eszközük a rejtőzködés, az alkalmazkodás képessége. A hatóságok bizonyára tudnak róluk, éppen úgy, mint a kiirthatatlan patkányokról, akikkel békében megosztoznak a földalatti világon. A patkányirtási akciók jelentik a legnagyobb veszélyt, valamiért őket is ki akarják irtani a rágcsálókkal együtt, és elszánt dühvel. Az egyenlőtlen harcban ők csak ösztöneikre, testi erejükre és találékony-ságukra vannak utalva. Most is azt érzik, hogy valahol fölöttünk érzékelők vannak bekapcsolva, amelyek jelzik érzékenyen a mi döngő lépteinket, nem tudunk olyan hangtalanul suhanni, mint ők, és ilyenkor, amikor a mozgásérzékelők bekapcsolnak, akkor jön a gáz, ami egykettőre elárasztja a magasabban fekvő járatokat. A lentebbiekbe nem jut el, olyan járatokat fűrtak, hogy kiszellőződik, mire odaérne. Ezért ők meg sem közelítik, óvatosságból, a felszín-közeli alagutakat. Nekünk nincs vesztegetnivaló időnk. Tarzan kifinomult érzékszerveivel meghallja, megszimatozza, megérzi időben a veszélyt. Csak ebben bízhatunk.

Tarzan nem közülük való. Szülei még apró csecsemőként néhány percre otthagyták egy bevásárlóközpont parkolójában, amikor földrengés rázta meg a várost, a babakocsi elindult a lejtőn, és bezuhant egy csatornanyílásba. Szülei meghaltak egy rájuk omló fal alatt, és senki nem kereste őt. Így a yetik nevelték fel. Bár később páratlan intelligenciájával elsajátította a mi kultúránkat is. A világsajtót bejárta a története, amikor tizennyolc évesen előkerült. Akkor példátlan gyorsasággal le tudta vetni vademberi tulajdonságait, be tudott illeszkedni a társadalomba, de eredendő jóságát és naivságát megőrizve gyakran vált gúny és nevetség tárgyává. Az élclapok és televíziós kabarék típusfigurájává vált a vadember, aki megijed egy elinduló mosógéptől, és megköszöni a postás automatának a levél kézbesítését... És tudatos választással, érett megfontolással, néhány év tapasztalata után visszatért az ő népéhez. Ezzel a yetik történetében új fejezet kezdődött. Tarzan nagyon jól elsajátította a mi kétszínű aljasságunk és hazugságaink természetét, fölmérte közösségünk mozgó rugóit (irigység, féltékenység, agresszió), és aktív védelmi rendszerrel vette körül népét.

A yetik maguk is megoszlanak saját eredetüket illetően. Egyik részük úgy tartja, hogy egy távoli bolygóról érkeztek, menekültek, elromlott a hajójuk, és kényszerűen berendezkedtek itt, amíg megtalálják őket, más tagjaik úgy vélik, hogy az emberi evolúció egyik ágát képviselik, amely alulmaradt a fajok között zajló túlélőversenyben, de nem halt ki, mint a tudósok vélik.

Tarzan hirtelen megmerevedett, mint egy élő szobor. Egy nyíláshoz tuszkolt bennünket, amin hirtelen lecsusszantunk vagy öt métert, és a szorgalmas kék szőrzetű emberkék már tömték is be a lejáratot mögöttünk, ahogy leértünk. Akkor már mi is hallottuk a sziszegő hangot, ahogy a gáz nagy nyomással besüvít a járatba, amit másodpercekkel előbb hagytunk el. Tarzan nélkül már rég elpusztultunk volna. Hálásan megszorítjuk a kezét, ismeri a szokást, ő is meg- rázza férfias szorítással a miénket, de nem érti, miért pont most. Az ő tudása szerint ezt találkozáskor és búcsúzaskor szokás művelni. Piszkos vakog valamit, nincs idő, menni kell tovább.

Be vagyunk mérve, követik minden mozdulásunkat, hatalmas veszélyt hoztunk a yetik egyszerű népére. Tarzant ez nem zavarja. Hibátlan érzékkel odaáll a jók mellé, és attól kezdve nem mérlegel, nem latolgat.

Mi pedig azt sem tudjuk, hogy a maffia üldöz a felszínen minket, vagy a rendvédelmi hivatalos szervek. Egyre megy. Könyörtelenek, és nem válogatnak az eszközökben. Megyünk előre, követjük Tarzant, aki hibátlanul tájékozódik. Váratlanul beomlik előttünk az alagút. Tarzan föltép oldalt egy vasajtót, és hatalmas fényárba lépünk, a New Yorki metró egyik állomásán bukkantunk ki a szerelőjáratból. Gyanúsan kihalt az állomás, sehol egy lélek. Az állomáson vesztegel egy üres szerelvény, legalább ötven kamera szegeződik ránk.

Besétáltunk a csapdába. Halljuk is, ahogy döndülnek az automatikus vasajtók, hermetikusan lezáródik az állomás, tízméterenként kifordul egy csempe a burkolatból, és előbukkan a fűvócső, amelyből kiáramlik mindjárt a halálos gáz. Még a terroristaveszély éveiben alakítottak át minden állomást, repülőteret, közösségi intézményt erre a biztonságcsapda elnevezésű rendszerre. Elfoglalhatnak bármit a terrorista csoportok, túsul ejthetnek bármennyi embert, az automatika beindul, kábító gázzal elárasztja a teljes teret, és nincs az a gázmaszk, amelyik ezt a titkos összetételű gázt ki tudná szűrni a levegőből. Lélegezni kell, annyit senki nem tud bepalackozni, amennyivel napokig kibírná. Nincs kétségünk afelől, hogy most nem kábító gáz fogja elárasztani az állomást.

Nekünk annyi!

Fönn, két emelet magasságban, az irányítókalitkában kinyílik az ablak, Lennon áll ott, teátrálisan hálóingbe van öltözve (vagy Jézust idéző hosszú köntösbe), rajta a világ szeme, ezért beleüvölti a kamerákba: Ne háborúzz, szeretkezz! És még meg is mutatja egy emelő mozdulattal azt a szerszámot, amire eszközként gondol a kitűzött antimilitáns és békés cél irányában.

Azután mutatja, hogy mindenki fogja be az orrát, ne lélegezzen, és futva rohanjon a szerelvényhez. Nyílnak a metrókocsik, azután záródnak mögöttünk. Lassan megfulladunk, ha nem vehetünk azonnal levegőt. Megszólal a hangszóró a fejünk felett: Üdvözljük kedves utasainkat. Vigyázzanak, az ajtók záródnak. Az ajtók záródása után nyugodtan vegyenek mély lélegzetet, a kocsik saját levegőztető rendszerrel rendelkeznek. Ez megint Lennon! Már a vezetőfülkében van. Megmanipulálta az irányító rendszert.

És a földalatti vonat maximális sebességgel visz bennünket célunk irányába!

Hiába, a csapatmunka és az összefogás csodákat tud művelni, ha nem adjuk fel a reményt.

Huszonnegyedik fejezet

Néhány rövid menet

*Az élet olyan, mint egy nyári öltöny
mellénye: rövid és céltalan.*

Rejtő Jenő

Agáta nénit huszonnégy órán belül sokszor és sokféleképpen meg akarták ölni, amiből ő szinte semmit nem vett észre.

Nagyobbrészt azért, mert bele volt bonyolódva egy szerelmi szál szövögetésébe, ami általában nagyobb nehézségeket okozott neki. Nem mintha az érzelmi élet rejtelméről ne lett volna fogalma, fiatal leányként elérte őt is a megsemmisítő szerelem érzése, amelyben meg akarunk halni vagy a boldogságtól vagy a bánattól, de szerencsétlenségére, vagy szerencséjére egy olyan kalandorral hozta össze a sors, aki az őszinte érzelmeket ügyes hazugságokkal színlelte. Az ifjú és tapasztalatlan Agáta számára jó lecke volt egy életre. A krimik megalkotásánál azzal a nehézséggel szembesült, hogy míg a való életben mindenféle fantasztikumok és képtelenségek előfordulhatnak, addig egy jól felépített bűnügyi regényben nem fordulhatnak elő véletlenek, csodák, képtelenségek, ott mindennek magyarázata van, minden motiváció a helyén kell legyen, pontosnak és racionálisnak kell lennie, mint egy matematikai egyenletnek. Így működik a bűnügyi műfaj, és nincs kivétel, itt mindennek klappolnia kell. Az emberi kapzsiság és szerzésvágy általában elég motiváció mindenféle bűncselekmények elkövetésére, de igazi, elfogadható örültségeket féltékenységből, szerelemfáltésból, érzelmi alapon követnek el a krimihősök. Ilyen módon lehet egy-két logikai váratlanságot elrejtteni a műben, ha maradunk a szabályoknál.

Mértékadó bérgyilkos körökben darázsnek nevezik azt a kis eszközt, amelyet másodíknak bevetettek. Kicsi, rovarszerű gépezet, memóriájában megőrzi a célszemély illatazonosítóját, és kétmillió ember közül is kiválasztja, kit kell megszúrni. Egy köbcentiméternyi hatóanyag fér a tartályába, hangtalanul rárepül az áldozatra, az talán megérzi a szúrást, de sokáig nem emlékszik rá. A kis darázs pedig csendesen visszazáll gazdájához. Csak be kellett eresztetni Agáta néni ajtaján a levélbedobó nyíláson, aztán várakozni.

A levélbedobó nyílás a lakás legsebezhetőbb pontja a kriminológusok szerint. Éppen ezért Agáta néni ajtaján csak kívülről látszott egyszerű nyílásnak a rés, mögötte egy páncéldoboz volt, analizáló, átvilágító és megsemmisítő berendezéssel, ami még egy kisebb robbanásnak is ellenáll, ha netán valaki bombát dobna be. Az automatika működésbe lépett, és mindössze egy üzenetet küldött a megsemmisített küldemény összetételéről Agáta néni képernyőjére. Úgymint: Fe 2,7 gramm, Zn 0,2 gramm, Cl 0.13 gramm... és így tovább. Az öreg hölgy végig sem olvasta. Biztos valami élelmiszer-minta, gondolta. És törölte az üzenetet.

Az öreg hölgyet nem látogatta senki. Évtizedekkel korábban még összejártak a barátnőkkel, teát főztek, sós és édes süteményeket gyártottak, és nagyokat trécseltek a kártyalapok gusztálgatása közben. Majd Agáta néni egyszerűen leszoktatta minden ismerősét a személyes megjelenésről. Nem tett semmi különöset, megkínálta kávéval, süteménnyel, édességgel a látogatókat, de közben egy pillanatra nem ült le, a kávé felszolgálása után tisztára mosta a kávéfőzőt, eltörölgette, és eltette a szekrénybe. A kávé elfogyasztása után a kávéscsészéket mosta, törölgette, szárította, eltette, az asztalt nedves ruhával áttörölte, az abroszt kirázta. Ha a fürdőt használta valamelyik vendége, akkor elnézést kérve ugyan, de rohant a fertőtlenítővel, mond-

ván, tudod, én ilyen rigolyás vénasszony vagyok, nem érzem jól magam, ha nem a helyükön vannak a dolgok. Még a felmosót is elővette, és feltörölte a vendég nem létező lábnyomait a padlóról. Így most már mindenkivel a neten tartja a kapcsolatot. Ezek a mai kivetítők már teljesen élethű képet adnak bárkiről annak bacilusai, kipárolgása, lehelete és jelenléte nélkül.

A következő gyilkossági kísérlet a lakás klímaberendezésén keresztül próbálkozott egy hatékony, sokszor kipróbált módszerrel. Ezek a mai klímák teljesen biológiai alapúak, táptalajon vagy húsféle baktérium él szimbiózisban, és természetes módon reagálnak arra, hogy a hőmérséklet emelkedik, vagy a széndioxid szintje elér egy magasabb szintet, abban a pillanatban hőt termelnek vagy vonnak el, oxigéndúsabb levegőt bocsátanak a lakásba, és így tovább. A bérnyilkos általában karbantartónak öltözve feljut a padlásra, zsebéből elővesz egy spray-t, belefúj a készülékbe, és a lakásba pár percen belül elhalálozik mindenki. A rendőrségi jelentésekben általában nem a valódi okok szerepelnek, nagyon erős a klímagyártók lobbija, és senkinek nem lenne jó, ha át kellene állni valami energiaigényesebb megoldásra.

Agáta néni természetesen tisztában van a klímaberendezés elhelyezkedésében rejlő kockázatokkal, és ezért évekkal ezelőtt fölszereltetett egy másik klímaberendezést a ház alagsorában. A padláson elhelyezett egyszerűen kamu volt.

A szerelmi szál szövögetése nagy figyelmet követelt. Történelmi példát keresett hozzá, mert véletlenül sem akart hiteltelenné válni. Egy huszadik századi kémnő történetét adaptálta a kor modern viszonyai közé. Az illető hölgy Párizsban adott elő modern felfogásban vetkőzéses tánc-számokat, magas rangú diplomaták és tábornokok fordultak meg ágyában, s az intim pillanatok után szívesen fecsegték a munkájukról, titkaikról. A ledér hölgy kettős vagy hármas játékot is játszott, végül kivégző osztag elé állították hazaárulásért, de szépségével, csáberejével a katonákat is elbűvölte, az öt rászegezett puska közül csak egy találta el, az viszont halálosan.

Nehéz egy ilyen korhoz kötött történetet áttemelni olyan korszakba, amikor már nincsenek országok között zajló háborúk. Van gazdasági versengés, diplomáciai hadviselés, eltérő vallások és kultúrák vetélkedése, de az emberek tömeges és módszeres irtása kiment a divatból. Az ipari kémkedés elsősorban technikai kérdés, és – tudjuk – nem az újítások sikeresek a piacon, hanem a jól felépített divatok, mániák, örületek. Mire készül az ellenfél? – ezt azért szereti minden nagyhatalom tudni. A bájos kémnő megfordul a nagyhatalmú emberek ágyában, de hiányzik a történetből az a semmivel nem pótolható izgalom, hogy akkoriban az élete volt a tét, és rá is ment.

Enélkül csak egy kurva, aki szereti a pénzt, és erős gyomorral bírja az összefekvést mindenféle undorító férfiakkal. Egyetlen háború zajlik a Földön Agáta néni korában: a becsületes emberek küzdelme a szervezett alvilág sötét erői ellen. Ám ez a téma nem a klasszikus krimi irodalom területe, egy bűnügyi történethez mindenkit elrettentő, a többség által elítélt hagyományos bűncselekmény kell, a maffia pedig, beépülve a többség értékrendjébe, kifinomult módszerekkel a legalitás határán mozog, alig-alig megkülönböztethető a tevékenysége az úgynevezett normális üzleti élettől. Lehetne ebből nagy, leleplező társadalomkritikát, epikus sodrású regényt írni, sötét színekkel megfestve az eredendő bűnt, ami átjárta már a becsületes többség gondolkodását is, de ez nem Agáta néni műfaja.

Harmadik lehetőség, amelyet végül meg is írt: az erkölcsi alapon álló hős behálózására használják fel a sötét erők a ledér hölgyet. Egyik oldalon a szerelem gyakorlati művelésének modern papnője, aki válogatott élvezetekben részesíti a valláserkölcsi alapokon álló, s ettől folytonosan büntudatba süllyedő férfi szereplőt. Zaftos téma lehetne, ha részleteznék valaki. Agáta néni csupán elegánsan körülírja a helyzetet, távoli utalásokat tesz, a krimiolvasóknak nem kell több. A szabályok szerint szépen. Az élményanyagot pedig veszi a saját életéből, kifordítva, átalakítva, úgy, hogy maga se ismerjen rá.

Az utazási irodának álcázott bérgyilkos központban válság-hangulat uralkodott. A főnök kirontott az irodájából, üvöltött, csapkodott, minősíthetetlen hangon szidta beosztottait, egyik-másikba még bele is rúgott. Ehhez a szakmához mindenképpen hozzá tartozik az átlagosnál fokozottabb agresszivitás és durvább lelkület, elképzelhetjük, miféle fenyegetéseket helyezett kilátásba az autoriter beállítottságú irodavezető, aki konstataulta, hogy a folyószámlájukra már megérkezett az átutalás, egyszerű, hétköznapi, rutinból megoldható ügyről van szó, tehát csak a beosztottai ronthatták el, hogy az a tetves, macskás öregasszony még mindig él! Fenébe a kifinomult, technicista módszerekkel! Egyszerűen meg kell fojtani, el kell gázolni, le kell löni, föl kell robbantani, vagy az összeset egy időben bevetni, de az öregasszony egy óra múlva ne legyen életben! Senki sem halhatatlan! Ha hét lelke van, akkor mind a hetet ki kell nyírni! Nincs megölhetetlen ember, csak béna, kétbalkezes, ügyetlen, teszetosza bérgyilkos! Mi lesz a cég referenciáival?! Mindenki mehet koldulni, ha az az öregasszony egy óra múlva még életben van!

Agáta néni időbeosztásában éppen a napi bevásárlás következett. Két autó is elindult az utazási iroda mélygarázsából, egyikben egy mesterlövész, másikban egy mestersofőr, mindkettő kellően megalázva és fölhergelve. Még szerencse, mondták, hogy az öreglány a vekkeróra pontosságával osztja be az idejét. Mindkét autó hamis rendszámmal, műszaki hibát színlelve ott várakozott a gyalogátkelő közelében.

Megjelenik Agáta néni, apró, tipegő léptekkel közelíti meg a kereszteződést, türelmesen megáll, várja a zöldet. Az egyik műszaki hibás kocsiban felbög a motor, a sofőr, úgy látszik, végre, sokadik próbálkozásra be tudta indítani. Két másodperc alatt százmérföldes sebességre tud gyorsulni. Az átkelésre senki más nem várakozik, ez is épp kapóra jön a rossz szándékú embereknek, nem kell behajtani a tömegbe. A másik autóban csőre tölt a mesterlövész, kabátja alá rejti a fegyvert, kiszáll, fölnyitja a motorházat, mintha ott keresné a hibát, de a kereszteződést fürkészi a tekintetével. Ha mégsem ütné el az autó azt az öregasszonyt, akkor két kiló ólommal lesz nehezebb egy percen belül!

New Yorkban az idősek, betegek, gyermekek az utcán egy légbuborékban közlekedtek. Lehet ezt felesleges óvatosságnak tekinteni, hiszen a város védőpajzsa mindenkit egyformán megvéd a káros sugárzásoktól, légszennyezéstől, mindentől, de nem lehet elég óvatos az ember. Ez a fajta védőfelszerelés állandó oxigénszintet, hőmérsékletet, páratartalmat biztosított a benne közlekedőnek. Szabad szemmel is látható buborékszerű derengés vette körül azokat, akik ilyenféle védőfelszerelésben közlekedtek az utcán. Agáta néni buborékja hasonlónak tűnt a másokéhoz, csak éppen egyedi gyártású, különleges darab volt, a nanotechnika néhány, az űrhajózásban használatos, elemével megspékelve. Ez annyit jelent, hogy a törékeny öregasszonytest olyan biztonságos páncélzatban járt-kelt, mint egy űrhajó kinn az űr végtelenjében. A buborék külső burkában apró, az elektronmikroszkóp számára is láthatatlan részecskék keringtek, egy atombomba energiáját magukban hordozva. Kapcsolódott hozzá egy irányító rendszer, amely mindig annyi energiát szabadított fel, amekkora behatás érte a külső burkot.

A járókelők alapvetően figyelmetlenek. Történik valami az utcán, a zajra, csattanásra odakapják a fejüket, és visszafelé elképzelnek egy cselekménysort, aminek a végeredményét látják, voltaképpen a fantáziájuk egészségi történeté a tanúvallomásukat. Így az Agáta néni ellen elkövetett gázolási kísérlet végeredményéből kiindulva minden szemtanú azt vallotta, hogy az autó sofőrje elvesztette uralmát a száguldó gépkocsi fölött, és belerohant egy házfalba. Valószínűleg üldözték, azért menekült, utána lövések dördültek, amelyek szétverték a környék összes ablakát és kirakatát. Arra senkinek nem volt figyelme, hogy előzőleg a szerencsétlenül járt autó majdnem elütötte az öreg nénit a gyalogátkelőn, és azt sem tudta senki rekonstruálni, honnan jött a rengeteg lövés. A rendőrség a későbbiekben elemezte az utcai

térfigyelő kamerák felvételeit, de hibára gyanakodtak, ugyanis, ami a képeken látszott, az ellentmondott az alapvető fizikai szabályoknak. Például, a száguldó autó nekirohan látszólag a gyalogosnak, de nem dönti le, hanem visszapattanva róla belecsapódik a házfalba. Az álló gépkocsi mellett lövöldöző örültnék pedig valami baj lehet a puskájával, mert a lövedékek egészen más irányban csapódnak be, mint amerre a fegyvert irányozza.

Agáta néni sem értette egészen a történeteket, de most már gyanús lett számára, hogy az mégsem baleset, ami körülötte történt. Gyorsan hazasietett a lakásába. Belépett, bezárta a biztonsági zárat, a fogásra akasztotta a nanotechnikás védőruháját, aktivizálta a védelmi berendezést, majd leült a fotelbe, hogy logikusan sorba rakja az eseményeket.

És ekkor felrobbant a bérház. Az Agáta néni lakását körülvevő minden lakásban robbant egy bomba. A lakás megerősített falai ellenálltak a hatalmas igénybevételnek, de a ház összeomlott, a harmadik emeleti lakás a földszintre került, és az egyik falon hatalmas repedés nyílt.

Ebben a repedésben megjelent Tuskó Hopkins feje. Bízaton vigyorgott, megnyugtatósnak szánta, hogy most már nem történhet baj.

Huszonötödik fejezet,

**Amelyben Agáta néni mindent megtesz ellene,
mégis megmenekül**

*„Szeressük a rendőrséget!
Tiszteljük a rendőrséget!
S ne viseltessünk ellentétet!”*

Szittyá Attila Bendegúz

Mondanom sem kell, hogy Tuskó Hopkins megmentő megjelenése a lezuhant lakás falának részében aprócska félreértéshez vezetett, és következményeiben nagyon baljós események sora indult volna el, ha nem sikerül eloszlatni gyorsan a helyzetértékelésben bekövetkezett nézeteltéréseket. Márpedig nem volt egyszerű a helyzet.

A látszat és a valóság örök ellentétéről van szó, amire vígjátékok és tragédiák felépítménye konstruálódik irodalomelméletileg. A helyzetkomikum meg a helyzettragikum. Klasszikusan élni kell vele.

Az olvasó beavatott, majdnem olyan jól el tudja képzelni az egymást félreértő szereplők gondolatvilágát, mint a szerző, és innen kezdve már a briliáns írói technika alakítja úgy a leírást, hogy feszültséggel teli késleltetés tartja izgalomban a műélvezőt, vagy humorba oldott kavalkád lesz belőle. Ezt a szerzőnek előre el kell döntenie, mert a kettő közül csak az egyik alkalmazható következetesen. Nyilván jobb az olyan heppiend, aminek nem mond ellent a valóság. A heppiend meg kell, igénylik az olvasók.

Tuskó elővette a legbájosabb mosolyát, és úgy gondolta, hogy, bár az utolsó pillanatban, de ideértünk, megoldódott a helyzet, gyorsan el kell pucolni a helyszínről, mielőtt az ellenérdekeltek, illetve mentők, tűzoltók, rendőrök és egyéb hivatalosságok ideérnek.

Ezzel szemben Agáta néni átélt egy robbanást a lakásában, azon kívül, hogy nagyon megijedt, semmi baja nem történt, néhány másodperc alatt összeomlott a bérház, amelyben évtizedek óta lakott, az ő lakása a csodával határos módon épen maradt, csak egy lift sebességével szépen leereszkedett a harmadik emelet magasságából a földszintre, és a páncélozott, megerősített falak egyike a fellépő erőhatások következtében résnyire megnyílt.

És ebben a résben megjelent egy vigyorgó kopasz fej.

Tuskó Hopkins személyleírását most Agáta néni szemszögéből kell megvilágítanom, hogy a hatás egyértelműen elképzelhető legyen. Kerek, kopasz fej, a közepén egy laposra kalapált, gumószerű orr, a két fül karfiollá gyúrva, és az arc különböző helyein különféle ütő és vágószerszámok által ejtett sebek begyógyult hegei. Tuskó hosszú és elkötelezett népnevelői pályájának ékes nyomai az arcán. Ugyanis Tuskó gyakran keveredik vitába bizonyos emberi viselkedésminták kritikájának ügyében, ritkábban a személyes szabadságjogok védelmében, ami alatt az ő személyes jogai mint általános emberi jogok értendők, és az igazságszolgáltatás lassúságát is figyelembe véve, helyben és azonnal elintézendők. A másik fél meggyőzésének folyamatában a meghaladottnak tekinthető poroszos nevelési modellt preferálja, amelynek központi eleme a testi fenyítés. Nagyon kemény érveket használ, és kidolgozott erő kifejtéssel elhelyezett érvei célba találóak, elért eredményei bámulatosak. A Kriminológiai Közlöny leír jó néhány olyan esetet, amikor bűnöző életmódot folytató egyedek egyszer csak váratlanul jó útra tértek, és a tudomány értetlenül áll az esetek előtt. Csak néhány beavatott tudja, hogy

Tuskó ezeknek a történéseknek a közelében volt annak idején. A pedagógiai tevékenység időnként ellenállásba ütközik, Tuskó ezeket lankadatlan energiával legyőzi, de óhatatlanul ő is megsérül időnként. Nem csoda, hogy Agáta néni emlékezetében megjelentek a bűnügyi tudósításokban, regényekben illusztrált bűnelkövetői ábrázatok, és az élete ellen elkövetett merényletek meg a felbukkanó gengszterarcvonások között előzmény-következmény kapcsolatot vélt fölfedezni. Logikusan.

Tuskó tudta, hogy percekben belül megérkezik a tűzoltóság és a katasztrófavédelem, s valószínűleg a robbantók is a közelben várakoznak, éppen ezért haladéktalanul nekilátott kitágítani annyira a rést, hogy beférjen rajta.

Agáta néni is tisztában volt ugyanezzel, s ha már ennyire kitervelt, célzatos, életére törő támadásokat túlélte, akkor nem pusztulhat el abban a három percben, ameddig ideér a segítség. Egy pusztán brutálitással és testi erővel felszerelkezett bűnözővel szemben, úgy látszik, nem védenek meg a technika eszközei. De nem adta fel, nem adja fel, ameddig mozdulni tud. Nem adja olcsón az életét.

Tuskó a maga megmentői naivságában és segítő buzgalmában nem is számított ellenséges fogadtatásra, s nagyon meglepődött falbontó tevékenysége közben, amikor egy porcelán teáskanna darabokra tört a homlokán. Azután mindenféle lakberendezési és használati tárgyak követték a teáskanna röppályáját hol a falon, hol Tuskó fején landolva, és ezzel jelentős mértékben lelassítva a falbontó tevékenység eredményességét. Tégláról téglára haladva tépte, szaggatta a falat a köpcös, és mérhetetlenül ámult azon, hogy egy régi vágású öreg hölgy mennyi apró dísz tárgyat és csecsebecsét föl tud halmozni a lakásában. És milyen keményeket!

Az „utazási iroda” munkatársai is készenlétben várakoztak a törmelék-halommá vált ház bejárati oldalán. Azt már látták, hogy az elpusztításra ítélt lakás egyedül épségben marad az egész házban, ha életben maradt a tulajdonosa, akkor most menekülnie kell, és máshol nem képes erre, csak az ajtón. Ott várakoztak csőre töltött fegyverekkel. A résről nem tudtak.

A szomszédos utcákból már hangosan szólt a közeledő mentő- és tűzoltóautók fűlsiketítő szirénája.

Némiképp stilizálnom kellene azt a nyelvi közeget, amelyben Tuskó megpróbálta észérvekkkel elmagyarázni a tisztességben megöszült idős hölgynek, hogy tőle nem kell félnie, ő éppen azt az oldalt képviseli, amelyik meg akarja védeni az ártatlanokat a rossz emberektől. Tuskó nem tekinthető irodalmilag és nyelvi értelemben sem kiművelt emberfőnek, és nyilván nem a legmegfelelőbb kifejezéseket találta meg az elérendő célhoz, amikor kellemetlen szagú, testét pénzért áruba bocsátó, nem fiatal női nemi szervnek titulálta az ősz hölgyet, aki nem képes azzal a szűk agyával felfogni, hogy itten megmentés van.

Huszonhatodik fejezet

Az ember küzd és bízva bízik

Anyának érzem, oh, Jimmy, magam!

Ezt hallom a kis fülre szerelt telefonomban, aminek elérhetőségét csak a legbensőbb kör ismerheti. Mélyen a föld alatt, ahol a legritkább esetben van térerő. Letícia, a szépséges Letícia hangja bűgött bele a hallószervembe.

És, hihetetlen! Egyből elhagyott az összes irodalmi és önkifejezési fegyvertényem, pedig egyébként bőven el vagyok látva ezekkel. Álltam ott, mint egy szerelmes költő, aki nem talál hasonlatot a holdra. Tátogtam, és nem jött hang a torkomba, gondolat az agyamra, ihlet a múzsai vénámra. Ezt soha nem hittem volna magamról. Pedig a női hang – gyermekem szépséges anyja! – kihasználva a kommunikációmban beállott sokkhatás következtében kialakult üzemzavaros állapotot, folyamatosan csacsogott. Hogy valamilyen gyógyszerallergia következtében, ő nem tehet róla, és konzultált orvossal, és nem tehet mást, ne fogjuk fel tragikusan, meg fogja szülni a babát.

Végre meg tudtam szólalni:

– Még hogy tragikusan! Életem legboldogabb pillanata! – de ezt is nyökögve, dadogva, alig érthetően. Ilyen még nem történt velem.

Egyszerre akartam több gondolatot kimondani, meg rögtön vissza is szívni, és mondani egy másikat, ami még a kimondás előtt ki nem mondhatónak ítéltetett. Eddig csak irodalmi és festészeti műalkotásokon találkoztam ennek az érzésnek a plasztikus megfestésével, de, állíthatom, a közelében se jár a valóságnak, amit az elődök ebben a témában összehoztak. Rám vár a feladat. Amikor egy férfi megbizonyosodik arról, hogy férfi. Apa lesz. Nincs ehhez fogható. Hogy most akkor meg kell írnom azt a világhírű bestsellert, hogy amikor kimondja majd a nevét a gyermek, akkor mindenki azonnal tudja, hogy kinek a leszármazottja. Meg mindenekelőtt az anyagi biztonságot meg kell teremteni, hogy meglegyen mindene az anyukának meg a kicsinek, (még az sem zavar, hogy az ötödik hogy-ot írom egy bekezdésen belül!), és föl kell venni a kapcsolatot a tajvani freaktorgyártókkal, és áthozni egy rakományt Európába, azután rögtön jó útra térni, mégsem lehet körözés tárgya vagy börtön tölteléke egy gyermek apja. A szülői példa az első és a meghatározó. Tehát a szülés előtt ezt még le kell zavarni. Ezt mind el akartam mondani, de rögtön le is tiltotta belső cenzúra, mert ez magánügy, egy férfi nem ilyen fecsegős, elmondós. Meg azt is ki akartam fejezni, hogy el van felejtve az a kis malőr, amikor a médiában bohócot csinált belőlem, de hát ez is megakadt a nyelvem hegyén, mert ha tényleg azt akarom kifejezni, hogy el van felejtve, akkor nem beszélhetek róla.

A közös élet eltervezése is szóba jöhetett volna, de miért is avatnék bele egy ártatlan gyöngé nőt abba, hogy egyszer még meg kell kerülnöm a törvényt, hogy végleg jó útra térhessek. Mert ha valami gikszer támad, akkor jobb is, ha nem tud róla, ilyenkor nyomozók meg főügyészek faggatják ki a hozzátartozókat bűnrészességi fennforgás gyanújával...

Még nyökögtem valamit, és véget ért a beszélgetés. Azt mondanám, hogy madarat lehetett volna fogatni velem, ha nem lettünk volna a föld alatt, meg, ugye, madarak csak állatkertekben meg bio-parkokban vannak, és közel sem szabad menni hozzájuk.

Eluralkodik a diadalittas alkotói öröm. Hogy igazából nagyon szeretem Letíciát, és bár eddig nem voltam egy monogám típusnak nevezhető, már csak azon jár az eszem, hogy egy kis-ember sorsa összeköt bennünket, felelősség meg gondoskodás. Emberpár vagyunk. És a nők-

ből is a legjobbat hozza ki, ha gyermekük születik. Ebben biztos vagyok. Mellékes az, hogy akartuk-e, vagy csak egy szép pásztorórát egymástól. Nevezhetjük véletlennek vagy sorsnak, Istennek vagy gondviselésnek, itt valami felsőbb hatalom beavatkozott, és azt mondta: Letícia és Jimmy, vége a gondtalan ifjúságoknak, egy a sorsotok ezután, gondozni, ápolni, segíteni ezt a kis életet, ami most rátok bízott. Abban ugyan nem vagyok egészen biztos, hogy Letícia is pontosan ugyanígy gondolkodik...

Mert amit velem tett, amikor összepaktált a médiával, azok után, amiről egy magára adó férfi-ember nem beszél, vagy mélyen hallgat, az megkérdőjelezi az én jövőbe mutató terveimet.

A Senki Alfonz is luxuskurvának nevezte az illető hölgyet, amit én kikértem magamnak, de mégiscsak betette a bogarat a fülembe, hogy akkor mi is itt a helyzet.

Mert az addig rendben van, hogy előttem nem volt ő apáca, én sem voltam egy szerzetes. A múlt elmúlt.

A világirodalom rengeteg elbeszélést ismer tiszta lelkű, ám rossz útra tévedt leányokról, akiket a társadalom farkastörvénye kényszerített bűnös ösvényekre, és ettől ők belül makulátlanok tudnak maradni.

A művészet mindig az erkölcsi kérdéseket feszegeti: ami kívülről mocskosnak látszik, az belül patyolat is lehet. És a társadalom elismert, magas pozíciót elfoglaló erkölcsi nagyságai sokszor romlottak, s csak álca rajtuk a tisztesség. Ebből nagyszerű novellát lehet írni.

Letícia mellett szól az, hogy felhívott, közölte velem a nagy újságot. Mintha azt mondta volna, a kettőnk ügyéről van szó, mi már összetartozunk.

Mégiscsak a legnagyobb dolog egy férfi életében, ha egy nő úgy dönt, az ő kromozónáit részesíti előnyben, azoknak ad esélyt a túlélésre.

Igenis, tekinthetem ezt az életemben beállt fordultnak, amely ráterel engem a helyes irányra, és művészi szinten is megújulást, kiteljesedést ígér. Mintha eddig egy szakadék szélén sétáltam volna, ahol bármikor lehúzhat a mélység, és ennek még a tudatában sem voltam, csak éltem bele a vakvilágba, és most megnyílt volna előttem a helyes útkereszteződés, ahol rendes útra térhetek.

Mindenki a maga életének útvonaltervezője, de fel kell ismerni azokat a pillanatokot, amikor megváltoztathatod az életedet.

Határtalan boldogság töltötte be a lelkemet, pedig még nem is volt vége a napnak. Ez a nap tartogatott számomra, és csak számomra még egy meglepetésszerű eseményt, amely szintén a boldogság kategóriába sorolható.

De ennek szánjunk egy újabb fejezetet!

Huszonhetedik fejezet

Élet a föld alatt

Aki a sivatagok és tengerek végtelenjéhez szokott, az a nagyvárosok dzsungelében sem érzi jól magát, nemhogy a föld alatt.

Kis csapatunk napokig dekkolt a yetik földalatti labirintus rendszerében, és a legtöbbünkön a depresszió, a bezártság nyomottsága jelent meg.

Tuskó meg Wágner, nem tudom honnan, de beszereztek szivarokat meg whiskyt, és iszogattak a félhomályban. Róbert Gida játékokat tervezett, amelynek modelljei az apró emberkéek voltak. Lennon énekelte őket, zümmögő-nyávogó dalaik voltak, normális ember percekig sem bírta, menekült a hallótávolságon kívülre. Lennon kottát jegyzetelt. Senki Alfonz unatkozva járkált a barlangokban és sikátorokban, rajta látszott legjobban a semmittevés unalma, amihez nagyon nem volt hozzászokva. Piszkos Fred meg eltűnt Tarzannal, csak néha bukkantak elő, de akkor mindig azon az érthetetlen nyelven mekegtek egymás között, hogy mi ne értsük.

A kis emberkéek megkettőzték a mindig résen álló őrséget, mi meg vártuk, hogy leteljen a Bill Gates által kiszabott határidő. Jó helyen voltunk, csak senki nem tudott mit kezdeni a rászakadt szabad idővel.

Nem mondom, a tengeren is előfordul, hogy megy a hajó napokig ideális körülmények között, működtet mindent az automatika, olyankor előkerülnek az egymás kifosztására alkalmas szerencsejátékok, de itt erre sem volt alkalom. Derengő félhomályban éltünk, egy gombafaj példányai fluoreszkáltak a falban, a yetik tökéletesen láttak ennyi fény mellett, nekünk nem tudta megszokni a szemünk, az éjjellátó sisakot meg kényelmetlen hordani ilyen körülmények között. Maradt a vakoskodó semmittevés.

Én meg Agáta néni voltunk azok, akik tevékenységet találtunk magunknak, és mint rokon-szakmák üzöi bizonyos alkotói kérdésekről elmélyült beszélgetéseket tudtunk folytatni.

Én nem vagyok egy alkotói gögbe burkolózó művészember, aki lenézne a populáris műfajban alkotó kismestereket. A művészet nem arról szól, hogy mindenkinek a legmagasabb alkotói színvonalon kell megnyilatkozni, itt is érvényesül a Gauss-görbe, a többség átlagos tehetséggel közepszerű műveket hoz létre, és az átlagolvasó a maga szellemi színvonalának megfelelő műveket olvassa. Meg tiszteltem Agáta néni korát, meg a háta mögött sorakozó megírt, megjelent köteteket.

Mert ki van nagyobb hatással az emberiség gondolkodására? Aki oly magasan szárnyal, ahol a nagy többség már nem is látja, vagy az, aki milliókhoz eljut a maga egyszerű kis igazságaival?

Csak a legnagyobbaknak, ezerévenként egynek, sikerül az, hogy a népszerűséget tudja vegyíteni az esztétikailag fennkölttel. Tehát eszem ágában sem volt ezt a mérhetetlen fölényemet valamilyen módon érzékeltetni az agg hölgygel, udvarias és mértéktartó dicséreteket fogalmaztam meg a stílusáról, ami a maga nemében tényleg figyelemre méltó. Egy hosszú idő alatt kicsiszolt, kézreálló eszköz van a kezében, amellyel úgy ír, mintha egyszerűen beszélgetne az olvasóval egyszerű, hétköznapi témákról, és közben izgalmas, érdekes, tanulságos tud lenni. Semmiképp nem szabad lenézni ezt az iparágat, csak azért mert nem a legmagasabb csúcokat ostromolja. Meg együtt fenyeget mindannyiunkat a képi adathordozók uralma, lassan kiszorul az olvasás a tömegek tudatából, egyre több a funkcionális analfabéta.

És Agáta néni is érdeklődést mutatott az írásműveim iránt. Kissé szégyellős izgalommal mutattam meg őket, némi magyarázkodás kíséretében, hogy ezek még, egyelőre és átmenetileg vázlatoknak tekinthetők, készülődésnek a nagy műre, amihez megfelelő körülmények, alkotói nyugalom, támogató környezet, anyagi biztonság, érzelmi háttér kellene, és ezeknek éppen nem vagyok bővében. Így kénytelen vagyok az anyaggyűjtés időszakának tekinteni a jelen időszakot, amikor is az élet sűrűjében hagyom magamra zúdulni a tömény élményanyagot, amiből a művészi érzékenység ki fogja párolni azt az esszenciát, ami nemes lesz és időtálló. Nincs időm stilisztikai és helyesírási kérdésekkel bíbelődni, a kalandok kényszerű szüneteiben, leginkább a gyarló emlékezet ellenében, lefirkantok egy vázlatot, megfogalmazok egy színt, egy hangulatot, leírok egy jellemet, vázolólok egy történet eseményeit. Magam sem tartom értékesnek, ami most az íráskomóban van, csupán gondolok az utókorra, amikor filológusok számára érdekesek lesznek a kezdeti, akár primitívnek nevezhető vázlatok, amelyek, mint egy táptalaj, megmutatják, honnan nőtt ki a remekmű.

Szerény és fiatal tehetségnek igyekeztem mutatkozni Agáta néni előtt, akinek a szeme mindig gunyorosan csillogott, vagy én láttam ilyenek időnként zavaromban. Szorgalmasan elolvasta minden írást, néha hümmögött, a fejét rázta, máskor elégedetten falta a betűket. Látszott időnként, hogy határozottan élvezte, amit olvas. Az én tollamból.

És hiába határoztam el a mértéktartó viselkedést. Nem voltam természetes. Ott ül az ember, és úgy tesz, mintha elfoglalná magát, nem figyel oda, de borzasztó kíváncsi annak a véleményére, aki éppen az ő szövegét olvassa. Mint amikor társaságban vagyunk, ahol nem illik vakarózni, és olyankor mindenhol elkezd viszketni. Oda-odapislogtam, amikor a szemem sarkából elmosolyodni láttam, mintegy véletlenül, vajon mit olvashatok le az arcáról, és mindig a csúfondáros arckifejezésével találkoztam, mintha azt mondta volna, türelem, fiatalember, előbb végigolvasom, azután jön a vélemény. Mindig én jöttem zavarba.

– Jöjjön csak, üljön ide mellém – hívott oda, amikor befejezte az utolsó oldalt.

Odamentem, de mintha nem is én lettem volna, olyan zavarban voltam. Földöntöttem a széket, bocsánatot kértem, leültem, de túl messze az asztaltól. Lendítettem egyet székestül magamon, akkor meg majdnem földölt az asztal, úgy előrelendültem. Végre elhelyezkedtem. De hova tegyem a két hatalmas mancsomat? Először az asztalra fektettem, és háromszor akkora öklök feküdtek ott, mint Agáta néni finomcsontú kezei. Akkor az ölembé tettem, és ültem egyenes derékkal, mint egy elemista. Mintha múlna valami egy krimiszerző vénasszony véleményén. Mintha ő meg tudná ítélni az én tehetségemet! Én járom a magam útját, ami nem olyan kitaposott, mint az övé, én megküzdök a kifejezéssel! És neki van legalább negyven év előnye meg iskolázottsága, aminek magasából lekritizálhatja minden soromat. Egy rövidebb, egyoldalú novellám feküdt előtte.

– Erről csak azt akarom mondani, hogy végül is nem kész mű, nem is annak tekintem, hanem egy vázlat, ami még kidolgozásra vár, inkább egy ötlet, amit nem akartam elfelejteni, ezért sebtében lefirkantottam. Nem is tudom, hogyan keveredett a papírok közé...

– Ne mentegetőzzön, fiatalember! Plasztikus, erőteljes stílusa van, és az élményanyag, amivel dolgozik, az páratlan. Nem fogom bántani, ne féljen. Csak akarok mutatni néhány dolgot, amit én évtizedek alatt megtanultam.

Felolvasta az első mondatot a szövegből, hangosan. S rögtön tudtam, hogy igaza van, kimondva, fölolvassa, olyan fals volt az a megszólalás, ahogy ember nem beszél. Már javítottam is. A második mondatnál megkérdezte, hogy mit is akartam itt mondani, mert ő nem egészen érti. Megmagyaráztam, ő felcserélt két szót, beírt még egyet, és máris az volt, érezhetően, amit én akartam. Így végimentünk az egész novellán, és csak csodálkoztam. Először azon, hogy nem lecsapul meg kritizál az öreg hölgy, hanem tényleg segít. Meg akarja

érteni, mint egy olvasó, azt, amit én írtam, és ha valahol nem egyértelmű, akkor kiszedi belőlem, és átalakítja. Pontosabban, nem is ő alakítja át, hanem én. Azt hozza ki belőlem, amit én is gondoltam, csak nem figyeltem eléggé az olvasóra. Ott, a szemem előtt lett olyan az a novella, amilyenre én akartam volna írni. Szóval, bennem van egy hatalmas lendület, amikor írok, túl kell tennem azon magam, hogy ezt meg azt a szót hogyan is kell írni, meg milyen szabály vonatkozik ide, hanem csak a lendületre figyelek, mert az nekem a legfontosabb. És utána lehet csinálni egy ilyet, hogy elolvassuk tiszta fejjel, idegen szöveggként, és rögtön előjönnek azok a részek, ahol érthetetlen, zavaros, nehezen megfejthető. Másodszor azon csodálkoztam el, hogy észrevétlenül elmúlt az a kezdeti zavarom, amivel széket döntöttem. Egyszerűen és világosan is meg tudom azokat a gondolatokat fogalmazni, amik a papíron bonyodalmasak, cirkalmasak, művészkedők lettek.

Nagyon sokat tanultam ott, egy óra alatt többet, mint azelőtt összesen az írásról.

Huszonyolcadik fejezet

Winnetou és a hősi eposz

Agáta nénivel olyannyira elmélyedtünk a stilisztika másodlagosnak tűnő, ám rendkívüli szakmai talpraesettséget követelő kérdéseiben, hogy eleinte észre sem vettük: belterjes társaságunk időközben észrevétlenül háromszemélyesre bővült. Általában mindegyikünk körül ott tébláboltak ezek a kicsi emberkék a rengeteg jóindulatukkal és szolgálatkészségükkel.

Mi, bevallom, én is, jószerivel különbséget sem tudtunk tenni köztük. Egyformán kék a szőrzetük, gyermekméretűek, és ráadásul vakoskodó félhomály van mindenütt. Udvariassági formulákat vakognak, elhalmoznak enni- és innivalóval, és vigyorognak egyfolytában.

Winnetou egyszerűen hozzánk szegődött. Képzeljék csak el: ülünk Agáta nénivel egy óvodabútorzattal berendezett szobában, kicsi székeken, alacsony, hosszú asztal mellett, s a hallótávolság határán, udvarias távolságban ül egy yeti, aki szerényen arra vár, hogy észrevegyük, megszólítsuk. Talán egy egész nap is eltelt anélkül, hogy rájöttünk volna, ugyanaz az alak ül ott egyfolytában, és töretlen kitartással várakozik a figyelmünkre. Agáta néninek tűnt fel előbb: Winnetou egy hüvelykkel kimagaslik a többiek közül, mintha egy kicsit kövérkésebb lenne a többieknél. Értelmes tekintettel, minden tolakodás nélkül csak jelen volt.

Megszólítottuk, és legnagyobb meglepetésünkre hibátlan angolsággal válaszolt. Ilyent még nem láttunk itt, még Tarzannál is jobban beszélt.

Mindkét írói vénával megáldott, stilizálásba belefáradt szellemi érdeklődésű személyiségben azonnal feltámadt az intellektuális kíváncsiság. Végre megtudhatnak valami autentikusat ezekről a lényekről, akiknek vendégbarátságát már napok óta élvezik. Ilyen az értelmiségi beállítottságú embereknek a habitusa, nem tehetnek róla.

Kiderült azonnal, hogy az irodalmár szakma éppen túlreprezentált ezen a pár földalatti négyzetméteren, Winnetou szintén iparos, népének hősi eposzán dolgozik. Ugyanis nekik eddig nem volt írásbeliségük, jószerivel hatalmas memóriájukkal oldották meg a hagyományozás meg a kultúra összekovácsoló funkcióit. Számunkra ez érthetetlennek tűnik, de képzeljük úgy, mintha mindegyikük fejében egy nagy memóriájú kompjúter lenne, óriási adattároló képességekkel, és mindenki a kapacitásának a nyolcvan százalékát a közös tartalmak megőrzésére használná.

Winnetou tanulmányozta a mi kultúránkat, és rájött arra a Kolombusz tojása megoldásra, hogy az értelem nem adatok tárolására való, hanem fel lehet szabadítani a sokkal értelmesebb gondolkodás és feladatmegoldás funkciókra.

Itt van a közelben a város egykori könyvtárának egy régi, elfeledett raktára. Winnetou ezt felfedezte, és a patkányragott régi nyomtatványok tanulmányozásával ósdi, de nagyon széleskörű műveltségre tett szert. Kissé nevetséges volt azzal a patetikus angolsággal, amit több száz évvel ezelőtt használtak a nyomtatott nyelvben, de nekünk eszünk ágában sem volt kinevetni, akár megmosolyogni ezt a hatalmas erőfeszítést, amellyel ő egy másik kultúra értőjévé vált.

És őt is az irodalom mérgezte meg. Egykettőre elő is került a fő műve, amin még dolgozik, véletlenül volt nála egy példány, s Agáta néni unszolására bele is kezdett a felolvasásba. Én próbáltam pislogni Agáta nénire, meg pofákat vágni, hogy erre nincs szükség, van, lenne nekünk komolyabb dolgunk, de a vénkisasszony, úgy látszik, nem figyelt rám.

Mivel Winnetou népének nyelvén írta meg a hősi eposzt, és a költeményekhez a dallam és a ritmus is hozzá tartozik, mondhatnánk, nélkülözhetetlen alkotóelem, úgy zajlott az olvasás, hogy a szerző anyanyelvén fölolvastott egy sort, kellően deklamálva, azután szabad fordításban elmondta a tartalmat angolul.

Őszinte leszek, én az ilyenfajta irodalomtól kiütést kapok, rosszul leszek, nem bírom sokáig.

Valahogy így kezdődött: Hős férfiakról szólj, lantom, kiket derék anyák szültek!

És elkezdődik a világ teremtésével, meg hosszadalmas felsorolások, seregszemlék, csataképek követik egymást méla unalommal. Negyedik rötszakállú Xanadut követi a trónon tizenhetedik dadogós Manandu, akit a bölcs Penetru még sírba szállása előtt levált történelmi szükség-szerűségéből... Mindegyik szálfatermetű, tigrisbátorságú, hatalmas hősiességű, mindet szorgos, gyönyörűséges anya szülte, mindnek a szeme előtt egyetlen cél lebeg: naggyá tenni ezt a kiválasztott népet.

Tudom az illetet, meg pályatársról is van szó, megpróbáltam követni a gyéren csorgó történetet, de folyton elvesztettem a fonalat, bárhogy erőlködtem, a monoton felolvasás közben el-elbóbiskoltam. Tenyerembe hajtottam a homlokomat, mint aki annyira a felolvasásra koncentrált, hogy minden más ingert ki akar zárni a külvilágból, s rövideket szunyókáltam. Megy ez nekem, pincéreként tudtam tíz másodpercet aludni, amíg a vendég az étlapot tanulmányozza, és felébredni az első hangra, amikor elkezdi a rendelést.

Az első ének végén Agáta néni megszólalt:

– Kedves Winnetou, mára talán elég is lesz. Hagyjon nekünk időt, hogy földolgozzuk a hallottakat, és holnap folytatjuk a második énekkel. Higgyc el, hatalmas élmény ez nekünk. Sokat kell gondolkoznunk mindazon, ami itt most elhangzott... Megengedne néhány kérdést, amelyek látszólag nem az eposzához kapcsolódnak, de nekünk segítene megérteni az Ön népét?

– Természetesen, állok rendelkezésére.

– Kérem, őszintén válaszoljon, minden kertelés nélkül. Mi a véleménye Tarzanról?

– Tarzan egy korrump politikai szélhámos. Ha megengedi, hogy az Önök közéleti szóhasználatával fejezzem ki magam.

Erre aztán fölébredtem fél szendergésemből. Úgy elkábított az a zsongásszerű felolvasás, hogy nem voltam abszolút felkészülve egy ilyenféle válaszra. A yetik ősi tisztaságban és őszinteségben, közösségi szeretetben élő népe ilyen titkos gyűlöletektől szabdalt? A gyakorlott krimiszerző rábukkant valami titkos szövetkezésre? Micsoda szimata van a vénlánynak!

Agáta néni egy vallató nyomozó céltudatosságával tette fel sorra a kérdéseit, Winnetou pedig őszintén vallott. Aprócska kérdések, hosszú monológok.

– Azelőtt a népünk sokkal, de sokkal más volt. Éltünk itt a föld alatt egyszerűségben és boldogságban. A férfiak folyamatos őrszolgálattal pásztázták a járatokat, az asszonyok rendben tartották a lakóhelyeket, nevelték a felnövekvő generációt. Tarzan idehozta nekünk a technikát, harmad-negyedannyi férfi ellátja az őrzés feladatát, mert szenzorok, érzékelők, automatikák gondoskodnak sokkal hatékonyabban a védelmünkről. Önök azt mondják, hogy ez hatalmas fejlődés egy nép életében? Aláírom. De nem csak pozitív következmények vannak. Azelőtt a kevés szabad időt kitöltötte az ősi kultúránk, zenénk, táncaink, meséink. Tarzan idehozta kábelen a föntiek kultúráját. És az anyák már nem mesélnek a gyermekeiknek, odaültetik a képernyő elé őket, és nézik a bugyuta rajzfilmeket. Van egy gombafélénk, amit azelőtt csak a fájdalmas betegségben szenvedőknek adtunk, hogy könnyítsünk kínjaikon, senki ne szenvedjen feleslegesen. A férfiak a fölszabadult szabad idejükben elkezdték

fogyasztani ezeket a gombákat. Tudatmódosító hatásuk van. Azért tiltották a régi bölcsek el tőle az egészségeseket. És most megoszlik a nép: miért ne ehetnénk, mondják a fogyasztók, ha nem ártunk vele senkinek? Tudják, azelőtt talán butábbak, bezárkózóbbak voltunk, kevesebbet tudtunk más kultúrákról, világokról, a felszíni társadalmakról, de ezért a tudásért olyan árat fizettünk, amit a nép többsége egyelőre meg sem ért. Csak azt érzékelik, hogy csökkent mindenki vállán a teher, mégis nagyobb a biztonságunk. És ezt Tarzannak köszönhetjük. De ez hamis illúzió. A biztonság, a gépek, berendezések által teremtett védettség kiöli belőlünk azt az óvatosságot, ami korábban a természetünk volt. És, ne tűnjön az Önök szemében árulásnak, amit mondok, Tarzan ezekkel az eredményekkel afféle személyi kultuszt épített ki maga köré, és visszaél a hatalmával. Az Önök egyik társa, az a kicsit bűdös úr, akit Pizkos Frednek szólítanak, gyakori vendége itt Tarzannak. Tudomásom szerint az Önök társadalmában szigorúan tiltott dolog a tudatmódosító szerek fogyasztása, és még szigorúbban büntetik ezek forgalmazását. Nekem pedig bizonyítékaim vannak arra, hogy Tarzan meg az Önök kollégája innen szállít a fölöttünk lévő városba ebből a gombafajtából. Ilyen módon telik népünknek minden háztartásba televízió, modern szenzoros érzékelőkre a folyosókon... És ebből gyarapodik Tarzan bankbetétje olyan mértékűre, hogy már a fönti világ leggazdagabbjai közé tartozik. Ezekről én bizonyítékokkal rendelkezem. Kérdem Önöket, inkább költői a kérdés, mert magam sem tudom a pontos választ, csak sejtéseim vannak, minek annak odafönti bankbetét, aki ideleln képzelet el a jövőjét?!

Winnetou távozása után értetlen szemekkel néztem Agáta nénire, hogy a csudába csinálja ezt, hogy az emberek (és a yetik) így egy szóra megnyílnak előtte? Még a végén belekerülünk itt egy palotaforradalomba! Kell az nekünk, hogy Tarzan megharagudjon ránk? Meg ez a kis Winnetou is egészen rokonszenves, ahogy félti a népét a modernizációtól.

– Most kinek van igaza? – kérdeztem Agáta nénitől.

– Nem figyelt maga, Jimmy. Abban a hősi eposzban már benne volt minden, amit Winnetou utána elmondott. Tanulja meg, bár bizonyára van már ilyen irányú tapasztalata, a művészet nem bírja el a hazugságot. Lehet hazudni, sőt kell is, amikor ír az ember, de átjön az, amit igazán hisz és gondol. Különben nem művészet a dolog.

– Na akkor mondja meg nekem, hogy hol volt abban az eposzban, az elején még nagyon figyeltem, később valóban unatkoztam, és másfelé járt az agyam, hol beszélt arról a szerző, amit itt utána én csak összeesküvésnek, hamarosan bekövetkező forradalomnak tudok értelmezni. Aztán majd Tarzan úgy leveri őket, mint vak a poharat. Kell ez nekik?

– Jimmy, megnézte maga Winnetout? – bólintottam, s jött a következő kérdés. – Mit vett észre? Ha, mondjuk, összehasonlítja a többi yetivel?

– Hát, egy kicsivel magasabb és testesebb a többiekénél.

– És milyenek voltak az őstörténet királyai, uralkodói?

– Szálfatermetűek, bivalyerősek... – kezdett derengeni valami abban a sötét agyamban.

– Bizony. Egy-két ujjnyival kiemelkedtek a népből. Csak jól kellett feleséget választani a mindenkori trónörökösnek, netán jobban táplálni a növekvés korszakában, és megvan az uralkodói legitimitáció.

– És erre jön egy ilyen emberhegy, aki kétszer akkora minden irányban, mint ők! Naná, hogy ő a király!

– Generációk hosszú során át beléjük ivódott a szabály, eszükbe sem jut megkérdőjelezni a hatalmat, amely ekkora legitimitációval rendelkezik. És Tarzan barátunk valószínűleg nem makulátlan, ami a becsületet illeti.

– Na, én Winnetouért sem tenném tűzbe a kezem! Kicsöppent a hatalomból, ami őt illette volna, ha nem jön ez az idegen. Ő talán elzárkózott volna a fejlődés elől, ha lehetőség nyílik rá? Gondolom, most összeszedi mindazokat, akik vesztesei ennek a Tarzan-féle átalakulásnak, és intrikál meg szervezkedik, ahogy a királydrámákban szokásos. De ő legalább nem a Pizkossal szövetkezik.

Huszonkilencedik fejezet

Kirándulás a tudomány világába

Nem szálltam el magamtól, nem állíthatja senki, hogy túlzott véleménnyel lennék magamról, csak éppen megnőtt érezhetően az ázsióm a csapatban.

Tartott ugyanis mindenki attól, hogy a bogaras vénasszonnyal nehéz lesz egy hetet dekkolni valamilyen rejtkehelyen. Tuskó messzire elkerülte a rigolyás öreglányt. Nem azért, mert különösebben sértette volna a fejéhez vágott dísztárgyak emléke, ilyesmiért köpcös barátunk nem szokott haragot tartani, hanem azért, mert Agáta néni semmiképp nem akart vele tartani, amikor már lebontotta a falat, s kénytelen volt leütni, és a vállára kapva szaladni vele az első csatornafedélig, nyomában az üldözőkkel. Ez az erőszakos, mondhatnánk agresszív ember nem tudott többé annak a szemé elé kerülni, akit ok nélkül meg kellett ütnie. Még ha jó oka is volt rá.

A Wágner meg a Piszkos egyszerűen kerültek a decens krimiíró hölgyet. Belelátok én a kártyájukba! Eddig kétségbe vonták az én műveltségemet, meg kiröhögtek, hogy miket irkálók! A Wágner a Pétervári Szent Balettel! Hogy ő ott szívta magába a fene nagy műveltségét! A Piszkos meg azt terjeszti magáról, hogy ő deklészálódott. Valamikor úriember volt, ez azt jelenti. Tényleg tud a világ minden nyelvén, meg néha olyanokat mond, mintha olvasottsága lenne, de feltűnően kerüli ő is az öreg hölgy társaságát.

És én vagyok az egyetlen társasága, és nagyon jól tudunk együtt tartalmasan időt eltölteni szakmai konzultációkkal. Na, pupákok, ezt csináljátok utánam!

Ebből azt a következtetést vontam le, hogy most jó passzban vagyok. Tudják, ez olyan, mint a kártyaasztalnál, amikor jól jönnek a lapok. Egyszerűen nyeresben vagy, és a leghamisabb hamiskártyások sem tudnak ellened összefogni, nyersz és nyersz.

Meg a szerénység. Az is nagyon fontos. Tudni kell pontosan az embernek, milyen lapok vannak a kezében, mert azok biztosan nincsenek az ellenfeleknél.

Mégis, nem elhanyagolható módon, minden játékban ott a szerencse motívuma is. Ezt föl kell ismerni. Amikor nem szegődött melléd, akkor föl kell tudni állni az asztaltól. És nem a kártyázásról beszélek, ugye, világos.

A szakmai sikerek tetejébe érkezett a magánéleti öröm, az apaság megrendítő élménye. Ahol eddig semmi sem volt, most ott áll egy angyal kivont karddal.

Nekem most minden sikerül, amibe belekezek.

Nekiálltam megfejteni a hungry nyelvet. Nem lehet az olyan bonyolult, még ha senkinek sem sikerült eddig. A nagy találmányok (olvasgattam tudománytörténetet is), általában úgy születnek, hogy a nagy tudósok kísérleteznek a kijelölt, bevált pályákon, és beleütköznek ugyanazokba a falakba. Mert erre idomították őket a hivatalos egyetemi tanulmányaik során. Ugyanarra a rugóra jár az agyuk. És akkor valamelyik vidéki kovácsműhelyben véletlenül föltalálja valaki a damaszkuszi pengét. Vagy Kolombusz példája, ugye, aki elindult Nyugat felé, hogy elérjen Keletre. Senki nem hitt neki, úgy kellett összekoldulnia a pénzt, és fél tank üzemanyaggal fölfedezte az újvilágot.

A felfedező bátor egyszerűségével láttam neki a feladatnak: szereztem egy jó fordító programot, és titokban rögzítettem Tarzan és Piszkos Fred beszélgetését.

Kiválasztottam körülbelül húsz másodpercnyi szöveget, ahol kristálytisza a felvétel, és beletápláltam a péce fordító programjába.

Szempillantásnyi idő múltán már dobta is ki a masina, hogy ezerhatszáz megoldásra jutott.

Nafene, morogtam, ha legalább azt tudnám, miről fecsegnek ezek egymás között, könnyebb lenne a dolgom. Így végigolvasom az ezerhatszáz változatot, és a legvalószínűbb lesz a megoldás. Nagyobb fába vágtam a fejszém, mint gondoltam.

Első szöveg: *Jöttem a Gangesz / partjairól, Hol álmodoztam / déli verőn ..., és egy kirakatban / lila dalra kelt egy nyakkendő.*

Mi van?!

Hát nem nagyon valószínű, hogy a Piszok ilyeneket beszélne, és semmi értelme az egésznek. És még azt sem tudom megfejtetni, jelentenek-e valamit azok a félig döntött függőleges vonalak a szövegben.

Második változat: *Japán-magyar közös határ, / Borneó és Celebesz / magyar volt és magyar lesz!*

Na, ettől sem lettem okosabb! Ráadásul azt tudom az ilyenfajta programokról, hogy eleve a legvalószínűbb megoldásokat helyezi előre. Értelmesen annyi a közös az egészben, hogy valami keleti utalás mindkettőben előfordul.

De van a programnak egy sűgőja.

Ezzel kellett volna kezdenem, nem hályogkovács módjára belecsapni a lecsó közepébe.

Megnyitom a sűgőt.

Ezerhatszáz oldal szöveg, tartalomjegyzékkel.

Nézzük először a tartalomjegyzéket.

Hát ezt nem nekem írták! Felét sem értem a nyelvészkedő szakkifejezéseknek.

Az első fejezet címe még érthető: *A program használatáról.*

Azt írja, hogy lehetőleg ne hanganyaggal dolgozzunk, hanem próbáljuk meg az érvényes hangtani deskriptációs szabályok figyelembevételével lejegyezni, és írott változatot táplálni a gépbe. Most meg kéne tanulnom deszkribálni?!

Elszántan olvastam tovább. Másik fejezetre váltva. Ennek a címe nem világos, de a szövege értehetőbb. Azt írja, hogy a történelemmel, kultúrával gazdag nyelvek esetében minden szónak legalább három, vagy annál több jelentése van, és mindenféle népi bölcsességek, aforizmák, idézetek, előfordulások terhelik meg az egyes szótári egységeket. A fordításban a Nemzetközi Grammatikai Szövetség által elfogadott színekkel és mellékjelek tömegével jelölik az adott lexikai egység statisztikai valószínűségét, szófaji minőségét és konnotációit...

Agáta néni könnyű érintése a vállamon riasztott fel fél szendergésemből.

Úgy látszik, belealudtam a tudományosságba.

Harmincadik fejezet

Az alkotás és a körülmények rejtélyes összefüggéseiről

Úgy képzeltem mindeddig, hogy összegyűjtök valami kis pénzt, és kibérek az óceán partján egy vityillót, vagy egy manzárdszobát, mondjuk Párizsban, semmi luxus, semmi kényelem, és a nap huszonnégy órájában írni fogok. Élek kenyéren és vízen. Előveszem a jegyzeteimet, elbámulok a végtelen sivatag irányába, amíg megtelik a lelkem azzal a hangulattal, ami az íráshoz nélkülözhetetlen. Hogy csak egyetlen dologra kelljen koncentrálni, és akkor meg fog szólni bennem az a hang, ami csak rám jellemző a világirodalomban.

A gyakorlat pedig úgy alakul, hogy mindig benne vagyok egy olyan helyzetkörnyezetben, ami teljesen kitölti az időmet, még lopott fél óráim sem akadnak az alkotó munkához, nemhogy megfelelő körülmények. Pedig, mint fentebb írtam, semmiféle nagyobb igényeim nincsenek. De hol a rendőrség, hol a tettestársak teremtenek olyan helyzetet, amelyben minden kreativitás és fizikai erő fölhasználódik a pusztán túlélés céljaira.

Ez nem az alkotó vonyító panasza, a közönyös és falékony világ vádolása, amelyben megértettségért könyörgök, mert például a börtön ideális lehetne egy magamfajta kislefogyasztású író létrehozó folyamatainak körülményviszonyaihoz, mert ilyesmit vázoltam vázlatosan, de ott meg nem tudok alkotni. Szükségem van a szabadság illúziójára. A szabadság meg lényegében a két börtönbüntetés közötti gyakran zaklatott időszak.

Néha meg kegyes a sors, megajándékoz a legváratlanabb pillanatban az alkotás minimális körülményeivel. És akkor szárnyalok.

Ki hinné, hogy mélyen a föld alatt, nyüzsgő, rajzfilmeket bámuló kicsi emberkék tömegében, vakoskodva, és az alacsony mennyezetbe időnként belekoppanva fejemmel, tudok írni? Pedig ez a pár nap, némi nagyképűséggel, ami nem jellemző rám, mert inkább szerény vagyok, optimális mértékű öntudattal, ami kell az önkifejezéshez, mint a klasszikusok általában, szóval az a pár nap egy alkotói korszakot indított el bennem. Ki tudom zárni az agyamból az összes zavaró körülményeket, sőt mindezek jelenléte egyenesen inspiratív módon hat rám.

Ülök az óvodásasztalnál, papír meg ceruza a kezem ügyében, semmi szövegszerkesztő, semmi segítség, csak én és a mondanivaló. Minden és mindenki, aki körülöttem van, beleszövődik az egyelőre formátlan regénybe, mintha naplót vezetnék. Minimálisak itt a körülmények, nem történik semmi, csak várakozunk éberén, hogy leteljen a Bill Gates végrendeletében kijelölt határidő. És íródik a mű.

A kicsi embereknek legyőzhetetlen védelmi rendszere van, véletlenül ugyan, de a legjobb helyre menekítettük az egyik örökös.

Nem kellene esetleg erőfeszítéseket tennünk a többi megvédésére is? Ezt kérdeztem Piszkos Fredtől, de ő csak legyintett. Azok is biztos helyen vannak, nekem elhiheted, Jimmy. Ezt a pofátlan nagyképűséget nem bírom benne. Mindent tud, mindenről információja van, és úgy lekezel ezzel, mintha a kisgyereke lennék. De annyira már nem haragszom rá. Csak a szagát nem bírom. Meg az egész embert.

Néha fölállok a papírjaim közül, sétálok egyet az alagutakban, beszélgetek Winnetouval, akiben igazán nemes jellemet ismertem meg. Majd visszaülök a kisasztalhoz, és szalad a ceruzám. Át kell gondolni mindent. Gyermekeim, családom lesz hamarosan. Megintcsak a ködös jövőbe csúszik a független, nyugodt alkotó korszak álma. De ez alig nyugtalanít.

Amint egy alkalommal térek vissza alkotói sétámról, hát mit látok? Piszkos Fred meg Agáta néni ülnek azon az asztalsarkon, ahol én alkotni szoktam volt, egészen közel egymáshoz, és elmélyülten társalognak. Ezt elképzelni sem tudnám, ha nem a saját szememmel látom. A decens, kontyos öreg hölgy, meg az a szakadt, rongyos csavargó! Más ilyen közelségből még a szagát sem bírja elviselni. De milyen közös témájuk lehet?

Csak rólam tárgyalhatnak. Nyilván belenéztek távollétemben a papírjaimba. Agáta néninek erre joga van, a Piszoknak meg nincsenek erkölcsi aggályai. Most jól kitárgyalnak.

A kis diktafonom ottmaradt az asztalon. Pontosan azóta, hogy kis kirándulást tettem a nyelvtudomány területére. Illik, nem illik, bekapcsoltam a távkapcsolóval, és rögzítettem a beszélgetést.

Hát nem rólam beszéltek!

De azért nagyon tanulságos.

Elkezdtem lejegyezni a beszélgetésüket. Kiváló irodalmi alapanyag. Maga az élet a maga nyers valóságában. Ebből még születhet a tollam alatt egy remekmű. A közben felmerülő gondolataimat is belefűzöm a lejegyzésbe.

Agáta: Nézd, Fréderik, semmi szükség ebben a helyzetben bármiféle bocsánatkérésre. Sőt, látom, nem akarod elhinni, őszintén örülök ennek a váratlan találkozásnak.

Piszok: Azt hiszem, nekem van szükségem a megbocsátás gesztusára. Amit tettem, őszintén megbántam, kedves Agáta. Teljesen más ember lett belőlem, aki nem szívesen emlékezik arra az egykor fenevadra. Bár vállalni kell. Gyáva lennék, ha valamit is eltagadnék. És úgy érzem, kevés az egész életem a jóvátételre.

Agáta néni Piszkos Fred öklére tette a kezét. Hogy nem undorodik tőle?! Igaz, az is meglepetés, hogy tegeznek egymást, és van valami közös ügyük a múltban. El tudom képzelni, hogy jól kirabolta az öreglányt, és most meg játssza a megbánót. Elkövető és áldozat. Kriminológiai alapeset. Csak személytelenül működhet az ilyesmi, amint kommunikálni kezdenek egymással, már nem a klasszikus modell érvényesül. Így próbálják mostanában jó útra téríteni a bűnöző elemeket. A mi fajtánk meg mindenbe belemegy, ha cserébe nem kell börtönbe vonulni. Most egy csapatban vagyunk. Nagyon rafinált vénember. Olyan őszintén megbánó hangon fuvolázza ezt a bocsánatért esedező sódert, hogy magam is bedölnék neki, ha nem ismerném régtől fogva a vén csavargót. Sose tudhatja vele az ember, hogy hányadán áll, mert még az se jön be, hogy az ellenkezőjével számolunk.

Agáta: Megöregedtünk, Fréderik. Volt az ifjúság, amire egyre távolabbról tekintünk vissza, és a saját életünk, az egész, helyeződik latra. Nekem, azt hiszem, inkább hálásnak kell lennem. Amit szerelemnek meg érzelmi életnek neveznek, s másoknak fő motívum a sorsukban, az nekem mindösszesen te voltál. Ha egyáltalán van valami fogalmam erről a területről, azt neked köszönhetem.

Piszok: Jól mondod, Agáta. Én is az egészséget tekintem. Számadás. Volt egy első fele az életemnek, amikor a legváltozatosabb bűnöket követtem el. Volt hozzá egy megnyerő külsőm, hízelgő modorom, megnyíltak előttem a szívek és az ajtók, de belül végtelenül romlott voltam. Tudatos döntés következtében szabályosan kifordítottam magam. Létrehoztam ezt a mindenki számára ellenszenves külsőt, hogy még véletlenül se keltsek senkiben bizalmat. Legyek undorító, félelmetes, büdös, csavargó, törvényen kívüli...

Agáta: És ez mire jó?

Piszok: Őszintébb így. Az egész civilizáció egy álca, az állati ösztönlényünk ruházata. Én akkoriban – a vér nem válik vízzé –, azzal szórakoztam, hogy megszerezhetetlen nőket

akartam ledönteni. Szó szerint. Mit érdekeltek engem a kapható nőszemélyek! A hormonoktól beindított vágyakozások! Ugyan! A megkaphatatlan, szentéletű, apácának született teremtsék! Valami perverzió ez is.

Agáta: Én belédszerettem. Beszélhetünk róla. Bennem is tomboltak a hormonok, ha el is takarta a jólneveltség meg a családi háttér. Szép fiú is voltál, meg kell mondani. Fess, jóképű, izmos, karcsú, művelt...

Piszok: Elpirultam a fedőréteg alatt.

Nem hiszem el! Hogy ezek szerelmesek voltak egymásba! Hihetlenebb, mint az, hogy a Piszok fess meg jóképű volt! Aztán az egyikből úri hölgy lett, a másikkól meg alvilági csavargó. Nincs az a színes magazin, amelyikben egy ilyen sztori megjelenhetne. Az egyik ember lecsúszik, a másik meg... De van benne egy titok! Az olvasók szeretik az ilyen bujkáló, sejtelmes szálakat a történet mélyén. És egyszer csak fény derül arra, hogy a rossz tulajdonképpen jó. Ez nagyon nincsen ínyemre. Már a Pizkos Fredről ilyen nem derülhet ki. Annál jobban ismerem. Meg arról is beszél, hogy már fiatalon is mennyire romlott figura volt.

Agáta: Egészen addig, amíg ki nem derült, hogy te egy szélhámos vagy, én hittem, szerelmes és boldog voltam. Így visszatekintve azt mondom, volt egy boldog időszak az életemben. Felelőtlenül, bolondosan, örültem akár, szembefordultam a családommal, a konvenciókkal, a neveltetésemmel. Se azelőtt, se azóta nem mertem ilyet tenni.

Piszok: És az ár, amit fizettél érte?

Agáta: Megfizethető. Akkor majd' belepusztultam. De kellett. Én annyival lettem bölcsebb nálad, hogy vállalni tudom, még azt is, hogy szerettelek.

Lehetne írni egy olyan történetet ebből az anyagból, hogy az aljas fiatalember elcsábítja az ártatlan leányzót, aztán jól otthagyja. És eltelnék évtizedek, amikor visszajön kőgazdagon a tönkretett lány, és bosszút áll teljesen jogosan. Igazán színpadon vagy filmen állna meg a cselekmény, ahogy részleteiben előkerülnek a múlt eseményei, és a környezet az anyagi haszon reményében odaáll a milliomos hölgy mellé, és kiközösíti az egykori csábítót. Mondjuk, tönkre is tehetik. A jogos bosszú mértéke, ez a kérdéses. És Pizkosról nem szabad mintázni a férfi szereplőt, inkább egy rokonszenves figura kell, aki egyszer bűnt követett el. A tragédia: kis botlás, nagy hasraesés.

Piszok: Könnyű annak, aki őszinte! Én hazudtam. Aljas indítékból szédítettelek, aztán továbbmentem. És azóta a helyrehozáson, a jóvátételen dolgozom. Mert nem hagyhatom itt úgy a világot, hogy csak rongáltam rajta. Nem te voltál az egyetlen.

Agáta: Megöregedtünk. Kiegték a hormonok, kiegték a fájdalmak is belőlünk. Hogy majd nem tönkretettél egy fiatal lányt a személyemben valamikor régen? Már engem sem zavar, nekem nincs már sérelmem. Nekem nem kell jóvátétel. Ez a mentőakció, amivel idemenekítettél, része a bűnhődésednek?

Piszok: Benne van a történetben. Te annál arisztokratikusabb vagy, mintsem törődnél az ősökkel, származással. Szerintem nem is tudtad, hogy Bill Gates távoli rokona vagy.

Agáta: Nem is nagyon érdekel. Sokkal fontosabb nekem ez a felismerés, amit most fogalmaztam meg magamnak. Neked sokkal célszerűbb lenne egy öreg hölgy, aki fantáziadúsan leveri rajtad a bosszúját az egész elrontott, tönkretett életéért...

Piszok: Már nem erről van szó. Én más színben látom a bűneimet is. Nyilván ketten voltunk akkor is... Hanem azt tudod, arra emlékszel, hogy szüleid milyen indokkal akartak eltávolítani a közeledből még a románcunk elején?

Agáta: Persze. Hogy másod-unokatestvérek vagyunk. És, ugye, rokonok között nem javallott a házasság, utódnemzés, s a többi. Nem vettem komolyan annak idején.

Piszok: Pedig valóban unokatestvérek vagyunk, mégpedig azon a vonalon, amelyet Bill Gates nevű nemrég elhunyt közös unokatestvérünk mint közös rokon árnyékol...

Agáta: Szóval, te vagy a másik örökös. Akkor elég lett volna a saját irhátat biztonságba menteni... Igazán nemes jellemre vall az, hogy a megmentésemre siettél.

Piszok: Nem csak rólam van szó.

Agáta: Kiről még?

Piszok: Erről a Jimmy gyerekről...

Agáta: Kedvelem én is ezt a kicsit faragatlan fiatalembert. Nem sokat járt iskolába, de elindult a maga módján a művészetek és az önkifejezés útján. Tehetség bujkál benne, és nem sokat rongált rajta a hivatalos álláspontok világa...

Harmincegyedik fejezet

Akkor föl volnánk fedezve, installálom!

- Engedje meg, hogy Mesternek szólítsam!
- Megörültél, Winnetou? Eddig haverok voltunk, tegezöttünk. Mi történt?
- Én ehhez ragaszkodom! Addig nem mondok semmit!
- De én már nem bírnálak magázni! Hozzászóktam.
- Így még jobb! A Mester tegez engem, én pedig Mesternek szólítom, és tiszteletteljesen magázni fogom.
- Ha ragaszkodsz hozzá... Na mondd, mi az az esemény, ami erre a vad alázatra készített?
- Ezt ismeri-e Mester?

A New York Rewiew legfrissebb példánya volt a kezében. A világ legrangosabb irodalmi folyóirata, a legújabb szám. Apró, kulcs nagyságú ketyere, bárhol előveheti az olvasó, és maga elé vetíti a szöveget. S már el is indította Winnetou, ott táncoltak a szemem előtt a címlap betűi. Egy légiós katona menetel a sivatagban, fölötte a nevem Fül I.G., ebben a sajátos formában, ami akár nem az én nevem is lehetne, de utána ott a cím: Katonaidóm emléke. A folyóirat az adott szám legérdekesebb, legátütőbb szenzációját teszi a címlapra. Ha jobban megnézem, annak a légiósnek a vonásai bizony az enyéme. S alatta még egy cím: A tényirodalom (nonfiction) előretörése, Susan Sonntag tanulmánya.

Ott helyben megizzadtam. Nem tudtam, mit kellene ilyenkor művelni, különösen, ha máris mesternek nevez az, aki a közelben van, lesi minden rezdüléset, aztán majd megírja, mert az olvasók kíváncsiak az ilyen pillanatokra: első lépcsőfok a világhír magaslatán, vagy emberi gyengeség a nagyságban.

Winnetou oldotta meg a helyzetet.

- Mutatok egy opciót. – Kapcsolt egyet a folyóirat oldalán, és az átalakult valódi tárggyá. Sárgás, papíralapú, lapozható folyóirattá, hallottam már erről, konzervatív módon ragaszkodnak bizonyos olvasók ehhez a formátumhoz.
- Mi ez a szag? – kérdeztem Winnetout.
- Ez a nyomdafesték szaga. Régi korokban a friss újságoknak, könyveknek ilyen illata volt, és szeretik belélegezni az irodalom szerelmesei.
- Olyan, mint valami kábítószer.
- Olyan – mondta Winnetou, és magamra hagyott ebben az ünnepélyes pillanatban. Előbb azonban megkérdezte, visszajöhet-e fél óra múlva, mert egy égető irodalmi kérdést szeretne a Mesterrel (velem) megbeszélni. Természetesen megengedtem.

És lázasan elolvastam a saját írásomat. Minden betűje, szava, mondata az enyém, és mégis végtelen kíváncsisággal olvastam.

Csak tudsz valamit, Jimmy!

Fölfigyeltek rád.

Pedig nem is olyan jó ez az írás.

Csiszolhattam volna még egy kicsit. Vad, bárdolatlan, csak írtam, ahogy jön. Vajon ki küldhette el a szerkesztőségnek? A hátam mögött, a tudtom nélkül? Valamelyik a „barátaim” közül. Arra számított bizonyára, hogy írjak majd a szerkesztőségtől egy sajnálkozó, bíráló levelet, és az olyan lesz nekem, mint egy pofánverés. Piszkos Fred volt. Biztos! Most aztán beledőlt a saját dugába. Közben olvasok, és közben jár az agyam ezerfelé, és közben boldog vagyok. Kihúzott a szerkesztő néhány bekezdést, azt látom. Azokat, amikben a társadalmi helyzetet akarom megvilágítani, ami szükségessé teszi a hadsereget, meg ami miatt vannak olyanok, akikkel föl kell venni a harcot. Csak a katonai sztorik maradnak nyersen és kortalanul. Azt kell megállapítanom, hogy ettől jobb lett az írás.

De azért mégis megkérdezhették volna a szerzőt.

Ha folytatom, és miért ne folytatnám, akkor ezen a vonalon kell továbbmenni. A valóság kell nekik, nem az arról szóló gondolataim, az nekik is van.

Már a tanulmányt olvasom. Az én írásomról rugaszkodik el az esztéta hölgy, és olyanokat ír, hogy a világ irodalomértő közönsége ki van éhezve az élet nyers dolgaira, nem kommentárokat és lila esszéket akarnak olvasni, hanem azokat a helyszíneket, terepeket, eseményeket, amelyekben a „szőke bestia” még ősi erejében megmutatkozik.

Hogy ki lehet ez a szőke bestia, fogalmam nincs, és a szövegből egyáltalán nem derül ki. Lehet, hogy én?! Inkább barnás színű a hajam...

De azért értem ám a lényegét.

Megírhatok néhány hajós, csempészős sztorit, ha ez kell nekik. Lehetne egy egész sorozatom: az alvilág, a kocsmák, a csempészek, a szemét-szigetek lakói... Aztán utazó riporterként meglátogathatnám a szélsőséges körülmények között élő népcsoportokat, szektákat, és érdekesítő riportokban számolhatnék be színes egyszerűséggel... Majd szétvetettek az ötletek.

De mi van akkor, ha nem tudom megismételni azt az egyszeri teljesítményt? Félre, kishitűség! Meg tudom csinálni! Bennem nem fognak csalódni! És azzal is nagyon egyet kell érteni, hogy nem az az irodalom, amikor vájtfulűek írnak vájtszeműeknek a csak általuk érthető madárnyelven. Az irodalom mindig a szerző és a széleskörűen felfogott olvasóközönség párbeszéde. Továbbfejleszttem ennek a Susannának a gondolatait, mert nem merte levonni a végső következtetéseket. Mintha sajnálná is a saját lila ködükbe elvesző széplelkek agarainak hátrébb szorulását.

Fél merengésemből Winnetou ébresztett fel visszatértével.

– Mester, tanácsot szeretnék kérni.

– Mondjad, kedves Winnetou. Ma igencsak jó kedvemben vagyok, kiválóan forog az agyam, és szívesen egyengetem mások törekvéseit.

– Arról van szó – mondta Winnetou –, hogy olyan mondanivalóm van, amit csak én tudok az emberiségnek elmondani.

– Mind ebben a cipőben járunk, kedves barátom. Ahogy mondani szokták, egy könyvet mindenki meg tudna írni. A saját élete regényét. De ez tévedés. Érdekesnek, átütőnek, egyedinek kell lennie az írásműnek, és nem árt, ha a magát írásnak szentelő tisztában van bizonyos alapszabályokkal.

– Én azt a biztos módszert vagy eszközt keresem, amivel ezt a nagyon fontos információt el tudom juttatni az emberiség szellemi elitjéhez. Életbevágó...

– Értettem én már az első mondatodból, nem kell még egyszer elmagyarázni.

– Bocsánat, Mester. Csak arra gondoltam, hogy aki ehhez a bizonyos elithez tartozik, az másképp látja a világot. Otthonosan, belülről, a viszonyokat ismerve tudja egy betörni akarónak megmutatni a lehetőségeket.

– Halljam az ötletet – mondtam megenyhülve. – Kezdjük az elején, a legfontosabbal. Milyen címet adnál az írásműnek?

– Arra gondoltam: Túl jón és rosszon.

– Ez olyan, mint valami filozófiai értekezés címe. Az átlagolvasó meglátja a tartalomjegyzékben, és eszébe se jut megkeresni, elolvasni.

– Én úgy tudom – mondta Winnetou –, hogy a jó cím elmondja a tartalom lényegét. Én pedig arról akarok szólni, hogy az emberi kultúra a jó és a rossz fogalompárjában vergődik évezredek óta. Miközben lehetségesek más életformák az univerzumban, amelyek más kategóriákban léteznek, és ezért nem történik meg a kapcsolat felvétele.

– Hú, de elvont vagy, barátom! Túl jón és rosszon – ízlelgettem tovább a címet –, egy magányos hős, kovboj, bűnöző vagy örült bélyeggel a homlokán, és sokáig nem derül ki, hogy ő egy másik erkölcsöt képvisel...

– Valami ilyesmi, de nem ennyire erkölcsi alapon, hanem inkább technikai és gondolkodásbeli különbségek vannak. Alcímnek azt gondoltam: Nyolcadik típusú találkozások.

– Science fiction? A jövő regénye? Tele van vele a padlás! Ebben a műfajban már csak forgatókönyveket írnak elszabadult fantáziával.

– Nem fikció, valóság – mondta Winnetou. – Képzeld el a Mester egy a földitől teljesen eltérő életformát, amelynek még fogalmai sincsenek a mi értelmünk számára, érzékeli valamelyest a létezőket... Nehéz erről beszélni. És ennek a tőlünk idegen létezésnek a foglyává vált néhány ember. Harcba, vérontásba keveredtek egymással, és az idegen létforma beleavatkozott, megállította őket (túl jón és rosszon), és kialakult egy patthelyzet, amelyben nem tudnak kapcsolatba kerülni egymással. Mint a párhuzamosok, tartanak a végtelenbe. Nem tudnak összetalálkozni, pedig létfontosságú lenne. És van egy harmadik, szintén a földitől eltérő létforma, amelyik a kettő között helyezkedik el ebből a szempontból. Ez közvetíthetne a kettő között, ha gyorsan és hatékonyan be tudna itt kerülni a köztudatba. Ez mind tény. Nem a fantázia terméke, hanem lépéskényszer, amit rövid határidőn belül végre kell hajtani...

Túl zagyvának tűnt mindez, amit Winnetou itt egy szuszra előadott nekem. Az irodalom céltesztéseinek egyike. Amikor próféta és vátesz akar lenni az író, egy csapásra megoldani az összes társadalmi problémákat, túlértékelve a saját lehetőségeit és eszközeit. Annyira belemelegedett, csak mondta és mondta, már alig figyeltem rá közben. Természetesen az ő népe lenne az a közepen álló létezés, amelyik közvetíti nekünk az idegen létformák üzenetét, és ő az új korszak prófétája, aki hinti az ígét. Megfordult az ipse. Feldolgozta eposz formájában az egyik eredetmítoszt a népéről hősi verslábakban, és mindenki unalmasnak találja. Nem ért el vele sikert. Erre előveszi a másikat, miszerint ők a csillagokból jöttek. És a populárisabb formák felé tájékozódik. Semmiképp nem akartam lerombolni benne a törekvést és a pozitív energiákat. Miért ne próbálkozhatna.

– Mondd, barátom – kérdeztem atyailag –, eldöntötted-e, kezdjük a másik végénél a kérdést, hogy mekkora tömegeket céloz meg az üzenetteddel, konkrétan milyen műfajban akarsz nyomulni, ki a címzett, ha ez így érthető?

– Nagyon is értem, Mester! Ezért is fordultam a Mesterhez. Én tömegeket akarok megszólítani. Egyelőre, lehet, zagyvának tűnik, ebben is elkél a segítség, küszködöm a kifejezéssel.

Néhány alapvető gondolatot akarok minél gyorsabban beletáplálni a közgondolkodásba. Keresem hozzá a hatékony eszközt.

– Nincs egyetlen és üdvözítő módszer. Egyéni és összetéveszthetetlen hang kell, mondhatnám, a saját stílus megteremtése, ami csak hosszas tanulmányokkal, önképzéssel érhető el. Tanulmányozni kell a klasszikusokat, és gyakorolni, sokat gyakorolni. Nem csak úgy hebehurgyán belekapni a húrokba, hogy egy zenei hasonlattal világítsam meg a helyzetet.

– De nekem nincs erre időm, Mester! – szinte könyörgött. – Nekem azonnal szólnom kell az emberiséghez! Még ha torzan és primitív módon is, de tömegekhez kell eljuttatnom az üzenetet, ami létfontosságú. Aki ismeri a szellemi élet mechanizmusait, annak kell tudnia egy biztos módot, amivel elérhetem a nyilvánosságot.

Most írjak neki ajánlólevelet a New York Rewiew szerkesztőihez? Csak magamat járatnám le, ha amatőrökkel a hátamon kezdeném meg a kapaszkodást a Parnasszus meredek emelkedőin. De lelkes tanítványnak is tekinthetem, aki bízik a mesterében, és egyszer még megírja az emlékiratait... A durva és elutasító meg nem értésből nekem is kijutott. Segítek.

– Gondoltál-e arra, kedves Winnetou, hogy a populárisabb műfajban kellene próbálkozni? Mondjuk, bekerülni a médiába valami erősen figyelemfelkeltő produkcióval?

– Eszembe jutott, őszintén szólva, de mi nem is létezőnk a közvélemény számára. Legendák, urbánus mesék szólnak rólunk. Kiröhögnének vagy megijednének tőlem, és kapcsolati tőke is kellene a bejutáshoz. Szóval rengeteg előítélet, legenda van a yetikről... Még azzal is számolnom kellene, hogy valami csalásnak tekintenék a föllépésemet. Abszolút hitelesnek és elfogadottnak kellennem, hogy higgyenek nekem.

Hát, igen. Tipikus eset. Amikor háttérbe szorulnak az eszmények, és marad a mindenáron való megmutatkozás vágya. Ezért a személyiség föladja minden tartását, bohóccá, média-személyiséggé válik, és nézettségi statisztikákból építi celebritássá magát. Elsajátította modern korunk minden felszínességét. Sajnálatos. Ezért kellene előbb elmélyülni a klasszikusokban. Nem mondom, ha felkérik, én is elmegyek egy-egy showműsorba, de szigorúan azzal a teljesítménnyel a tarisznyámban, amit az irodalomban letettem a köz asztalára. Nem bohócnak.

Azt tanácsoltam Winnetounak, hogy forduljon John Lennonhoz. Abban a másodlagos frissességű kultúriparban, amit nem lenézőleg minősítek így, eszem ágában sincs bántalmazni azokat, akik milliókat szólítanak meg egyszerű eszközökkel, Lennon egy fekete gyémánt.

Harminckettedik fejezet

Hódolat Tolsztojnak

Agáta néni hozatta el a könyvtárból Winnetouval ezt a könyvet, úgymond, el kell olvasnom, szerinte.

Négy vaskos kötet, egyetlen regény, a Háború és béke.

Kérdeztem tőle, mondjon már egy szót, miért gondolja, hogy ezt nekem olvasni kell. Valami oroszokról szól, ennyit mondott, és otthagyt.

Nem vagyok az a típus, aki meghátrál valamilyen feladattól, időnk van itt a rejtekben, hát belekezdtem.

Ez a Tolsztoj mintha csak olyan könyvet akart volna írni, ami olvashatatlaná teszi az önmagát, mintha csak elijeszteni akarná az érdeklődőt.

Kezdődik azzal, hogy az első kötet félig franciául van. Ismerik ezt a könyvtípust? Én kiütést kapok tőle, amikor lábjegyzet van útikönyvekben, tudományoskodó ismeretterjesztés. Ott szerepel az oldal közepén, hogy, mondjuk exkavátor, és mellette egy kis számjegy. Ez a kis számjegy megtalálható a lap alján is, odamegy az olvasó a szemével, és szorgalmasan elolvassa, hogy talajművelő eszköz a huszadik században. Okosabb nem lesz tőle, de fizet azzal, hogy megint vissza kell találjon oda, ahol félbeszakította az olvasást. Ezért én leszoktam a lábjegyzetek olvasásáról. De ennél a Tolsztojnál nem lehet ezt csinálni, mert a mondanivaló felét anyanyelvükön beszélik, a másikat meg franciául, van, hogy négyszer váltanak nyelvet egy bekezdésben. Folyamatosan liftezik az ember szeme.

Azután: minden szereplőnek legalább hat neve van. Pierre, Pjotr, Kirillics, Bezuhov, gróf. És ez csak egy szereplő, és a beceneveket, meg az ánygom, ipam, napam, vejem, komám típusú utalásokat nem is számoltam bele. És legalább hat család szerepel, testvérek, szülők, nagyszülők, barátok, le- és felmenők, és mind orosz, és mindnek hat neve van, amit összevissza használnak. Ha a férj Bezuhov, akkor a felesége Bezuhova, meg a lánya is. Ha férjhez megy, akkor fele nevét viszi, felét átveszi a férjétől. Tiszta fejfájás.

Egy ásatag történelmi korban játszódik, amikor nincs telefon, gépjármű, villanyáram, ezek minden hiányával és következményével. Az első kötetben végig haldoklik egy gazdag, befolyásos főúr, orvosok, papok mellette, és odagyűlt minden ismerőse és megjegyezhetetlen nevű rokona, és fecsegnek franciául-oroszul vegyesen.

Éreztem én, hogy ez próbatétel Agáta néni részéről, de nagyon nem értettem. Miért kell nekem itt kínlódnival ezekkel a szerencsétlenekkel? Miről szól ez az egész? Mit érdekel engem?! Magamtól már rég a sutba vágtam volna, és itt kínlódom meg memorizálok megjegyezhetetlen dolgokat.

Hol van ez szeretett Shakespeare-emhez képest! Ahol minden oldalon kardoznak, összeküsznek, hitszegnek, és a legmagasabb költészeti színvonalon művelik. Azért van olvasói ízlésem, hogy annak vezérlésével válogassak a világirodalom gazdag tárházából. Az ízlésem én vagyok! Es mondhatja akármilyen tekintély, hogy ez vagy az példátlan remekmű! Nekem az az irodalom, ami az én ízlésem! De Agáta néni ilyet nem mondott. Még annyit se, hogy ez klasszikus, vagy hogy tanulnom kellene tőle. Valami oroszokról szól. Ebben lenne a talány? Tényleg valami oroszokról szól. Ettől rettenetes.

Olvastam egy órát, sétáltam egy felet. Azt mégis szégyelltem volna, hogy jegyzeteket készítsék a nevekről, vagy kijelentsem: ez nem nekem való. Hatalma van fölöttem Agáta néninek. Csak azt érzem, jót akar nekem, amivel nem lehet vitatkozni. Hát elszántan olvasom a Háború és békét. Nem könnyű. Nehéz.

Az időmbe belefér.

Legfeljebb megtanulom, milyen könyveket nem szabad írni... Ez azért túl durva. Mondjuk, szerényebben, hogy meg ne sértsem az öreg hölgyet: én ilyen könyvet nem tudnék írni. Így is igaz.

A nap végére zúgott a fejem, korán elmentem aludni, nagyon kifárasztott ez a Tolsztoj.

Másnap reggel megpörgettem a könyv lapjait, lássuk, milyen kínok várnak rám, alig-alig van lábjegyzet a mai adagban, könnyebb lesz olvasni. Ennek lehet örülni.

És persze Pierre (Pjotr Kirillics Bezuhov gróf) lett az egyetlen örökös, az öreg haldoklónak a törvénytelen fia. Én neki szurkoltam, mert törvénytelen gyereknek lenni régebben komoly hátrányt jelentett az életben. Bastard (fattyú) ezt a szót meg is tanultam franciául. És hatalmas vagyorról van szó.

Pedig igencsak nyámnnyila alak, fura szerzet ez a Pierre. Nagydarab, kövérkés, teli gátlásokkal, szeretne a társaság középpontja lenni, és egyszerre meglátja magát kívülről, ahogy nevetségesen gesztikulálva védi a véleményét, elpirul, elszégyelli magát, eloldalog. És tele van félszeg érzelmekkel meg értékekkel, amiket szégyell kimutatni. A barátai pedig nagyon szeretik, meg mások kihasználják a naivságát.

Egy kicsit olyan, mint én. Ami a belső életet illeti. Hogy folyton félreértik, félreérthetik, önző érdekeket tulajdoníthatnak neki, amikor ő csak az érvek meg az igazság érdekében... De a világ nem megértő a jóságra. Akik szeretik, azok meg pont ezt látják, szeretik benne. Olyankor ragyog, tisztán világít a jósága, mint aki éppen most jött a fürdőből. Vajon mit kezd ezzel a nagy vagyonnal? Belekerül a legelőkelőbb társaságba, és azok majd jól leszedik. Esetleg elmulatja a temérdek vagyont az álbarátaival? Fenik rá a fogukat sokan. Különösen az a herceg, most nem jut eszembe a neve. Egyik se. Karagin? Talán. El van szegényedve, csak az előkelő kapcsolatait látogatja, mozgósítja, hogy a gyerekeinek jövőt teremtsen. Nagyon elszánt és nagyon aljas. Voltaképpen érthető, nem tehet mást.

Még néha kapkodom kicsit a fejem, mert Vászák, Ványkák, Boriszok, Natasák bukkannak elő egy gyerekszoba mélyéről, testvérek meg szegény rokonok, de ezek között már hamarabb eligazodom.

És délben szóltak, hogy ideje lenne a társasággal tartanom, ha közösségi eseménynek tekintem az ebédet.

Elmerültem, elsüllyedtem ebben a regényben. És voltaképpen nem tudnám elmesélni, mit is olvastam. Mintha megismertem volna embereket úgy, mint önmagam. Vannak öregek, fiatalok, gyermekek, mindnek egyénisége, bogara, mániája, és csak élnek. Nem, olyanok, mintha élnének. Olyanok, mintha az ismerőseim lennének. Valódi emberek.

Megszenvedtem érte.

És most már mondhatom Agáta néninek, ha megkérdezi: ilyen könyvet én az életben nem fogok írni!

Őszintén.

Harmincharmadik fejezet

Epilógus

Én, Tuskó Hopkins, miheztartás végett többszörösen büntetett előéletű, jelenleg nyugállományú hadsereg tábornok, most megkezdem a Jimmy könyvének a befejezését.

Meg alkoholista is vagyok, hogy tudják.

Negyvenegy éves vagyok. Két napja nem iszom.

Regényt írok.

Azzal egyetérték, hogy ami el van kezdve, azt be is kell fejezni.

Azzal már nem nagyon, hogy engem szavaztak meg a többiek egyhangúan. Egyhangúlag. (Válassza ki, melyik a jó mindenki magának.) Mert vannak a társaságban hivatásos írással foglalkozók is, de olyan kell, akit nem rontott el az iskola meg a tanulás. Azt mondták. Egybehangzóan. Valamelyik a kettőből. Kényszerítés nélkül. Erről tényleg nem lehet szó az én esetemben. De mégis nagyon nehezen szántam rá magam. Kegyetlen dolog a kegyelet. Vagy a kegyelem.

Agáta néni meg a Piszkos Fred azt mondták, hogy csak képzeljem bele magam abba helyzetbe, hogy mesélem el a kocsmában azt, amit itt még le kell közölni lezárás céljából.

Elképzelem.

Elkiáltom: idefigyeljenek, emberek! És ha odafigyelnek, akkor el lehet kezdeni. Ha nem, akkor meg kell pofozni néhányat, hogy mind jobb belátásra térjenek. És közben is látja a mesélő a tekinteteket, a figyelő szemeket, hogy kell-e még magyarázat, vagy fölfogták már azzal a szűk agyukkal a lényegét. Mert általában értetlenek a közönségben. Éretlenek. Nehéz a felfogásuk.

Én se vagyok egy nagy mesélő.

Itt meg odaül az ember a fehér papírhoz, és képzelje el az egészét maga köré. Mert matrózból, csempészből, kocsmatöltelékből, közönségből is sokféle van. Meg kocsmából is. Első osztályú, másod- és így tovább. Van, ahova csak berúgni járnak, van ahol az úri közönség tíz után verekszik, és vannak komoly kártyabarlangok. Utóbbiakban törzsvendég státuszban tartózkodom. A mesélés nem túl gyakori. Könyvet meg végképp nem olvasnak ezek. Csak az ördög bibliáját, ahogy mondani szokás.

Itt eljátsszuk, mintha nekik mesélnék, hogy a művelt közönségnek olyan legyen, mintha beült volna a bűzös, ricsajos életbe, ahová csak vágyakozik, különben meg fél tőle, és messziről elkerüli. Mert kaphat egy-két pofont.

De ezt nem lehet megspórolni.

Agáta néni azt mondja, csak kibúvót keresek, nem akarom elvégezni a feladatot. Képzeljem el, hogy Jimmy mesél azoknak, akik meg szokták hallgatni. Ez sem az igazi, mert az utóbbi időkben olyan fene beképzelt lett, hogy felét se lehetett érteni annak, amit mondott. Én olyat nem tudok.

Róla vagy jót, vagy semmit.

De meg kell próbálni. Bízna bennem a többiek.

Kezdem az egyszerűbb végén.

Jimmy félbehagyta egy hangfelvétel lejegyzését, amit itt folytatni lehet. Pontosan azért, mert a lényegig nem jutott el. Pont ott hagyta abba. Akkor jött neki a megjelenés egy folyóiratban. Ez olyan ebben a társaságban, mint ha én viszem a bankot.

Agáta néni és Piszkos Fred beszélget a régi múltról. Amikor fiatalok voltak. Onnan folytatom a leírást.

Piszok: Agáta, kérlek, készülj föl, valami olyant kell elmondanom, ami nagyon furcsa, sőt hihetetlen lehet a számodra, s nem tudom, hogyan kezdjek hozzá...

Agáta: Vágj bele a közepébe. Nem hiszem, hogy meg tudnál még lepni valamivel.

Piszok: Hát... Legyen! Én szóltam. Fülíg Jimmy a mi kettőnk gyermeke.

Agáta: ... /értelmezhetetlen zaj a felvételen/

Piszok: Ezt nyeld le! Támaszd a hátad ide a falhoz, és vegyél mély lélegzeteket. Én megmondtam, ugye...

Agáta: Köszönöm, már jobban vagyok... Előfordulhat valami emlékezetkiesés az életemben?! Nekem annak idején, amikor elhagytál, volt egy művi vetélésem, és utána az orvos azt mondta, hogy sajnós, beleestem abba a kis hibaszálalékba, ami ilyenkor előfordul, és nem lehet többé az életben gyermekem, terhességem. Azóta életem minden percéről el tudok számolni.

Piszok: Hallottál a Drakula Kommandóról?

Agáta: Hallottam a Drakula Caritásról. Azt hittem, városi legenda. Megjelennek a véres balesetek színhelyén, elrabolják a transzplantálható szerveket, és odaajándékozzák a szegényeknek, akiknek egyébként csak műve, művégtag, művér, ilyesmi jutna...

Piszok: Ez az a szervezet, csak indulásakor még Kommandó volt, sokkal radikálisabban képviselt egy szektás kisebbséget. Egy vallási irányzattól nőtt ki, amely a fogantatás pillanatától emberi lénynek tekinti a magzatot. Eleinte nagyon titkosan, partizán módszerekkel, rejtőzködve működtek. Lelkiismeretes nőgyógyászokat környékeztek meg, akik az általuk elvégzett terhesség-megszakítások esetében vállalták, hogy az élő magzatokat épségben szedik ki az anyából, köztünk szólva ez eléggé veszélyezteti a nő életét, s a magzatnak béranyát keresnek, aki kihordja, megszüli...

Agáta: Azt mondd, hogy Jimmy az én magzatom volt, majd a művi vetelés után beültették valakibe...?

Piszok: Ahogy mondd. A mi magzatunk. Én véletlenül kerültem az információ birtokába. Minden lépésüket a legnagyobb titkosságba burkolták, a résztvevők nem ismerhették egymást. Majd két évtizedembe tellett, amíg megtaláltam Jimmyt. Azóta a közelében vagyok. Fiatal, forrófejű, elég rossz környezetben nőtt fel, de alapjában elsajátította azokat az ismereteket, amelyeket én fontosnak találok az életben.

Agáta: Szerinted, Fréderik, én anya vagyok?

Piszok: Genetikai értelemben biztos. A szülő, felnevelő, gondoskodó fogalom, szerintem nem jellemző egyikünkre sem. De, úgy gondolom, tehetünk még azért, hogy ezen a csorbán köszörüljünk hátralévő életünkben.

Agáta: Vajon mennyire lenne más ember Jimmy, ha én nevelem fel? Talán én is más ember lennék... Akkor fel sem merült bennem, nem is tudatosult, hogy egy másik élet van a testemben. Anyám elkísért egy nőgyógyászhoz, az egyszerű teszttel megállapította, és, mintha csak egy betegségtől kellene megszabadulni, kaptam egy időpontot, befeküdtem, elaltattak, majd hetekkel később közölték, hogy sosem lehet belőlem anya. Nem is bántam. És mondd, mit lehet tudni azokról az emberekről, akik végül is a szülei lettek a fiunknak?

Piszok: Nagy pénzeket fizettek a Drakulások, s így találtak olyan megszorult, szegény, főként a társadalom peremén élő embereket, akik ezt vállalták az anyagiakért. Jimmynek szerencséje volt, egy keményen alvilági párhoz került, intelligens bűnöző az asszony, akinek meg annyi fifikája is van, hogy a férjét be se avatja a dologba, minek annak tudni róla, a férj nemzetközi vizeken hajózó csempész. Egyenesen az élet iskolájába került a fiunk. A legjobbba, szerintem. Nem muszáj velem egyetérteni. Az anya pár éve elhalálozott, ezért is volt különösen nehéz megtalálnom a fiunkat.

Agáta: S mondd, Fréderik, miért alakult ez így? Nem a te felelősséged, nem is az enyém... Bűnösök vagyunk mindketten. A sorsról, az embert kerülgető és elérő örvényekről, csapásokról, kelepccékről pontos fogalmaink vannak, és mégis, rosszabbak vagyunk, mint az állat, mert az ösztönösen tudja, mi a dolga az ivadékával.

Itt most ugrunk egy kicsit, a Jimmy is így csinálta, mert hosszasan idézgetik az emlékeket, mert ők nagyon becsületes és jó emberek. Meg érzéseik vannak nekik. Ez általában unalmas. Most én döntöm el. Egyszerűbb lenne, meg terjedelmesebb az utolsó fejezet, csak lejegyezném, amit mondtak. De nekem a kocsma a közönségem, tekintettel kell lenni rájuk. Meg minek is magyarázok. Csak ideírok még egy részletet a Piszok szövegéből, nyugodtan át lehet ugrani olvasáskor, csak azoknak, akik azt hiszik, hogy valami lényegeset én itten el akarnék sikkasztani a mély mondanivalóból.

Piszok: Én úgy látom, fene rossz úton van a társadalmi berendezkedésünk. Egyfelől van a parttalan liberalizmus, másfelől a mértéktelen konzervativizmus. Nagyjából egyforma erőket képvisel, és ettől azt hisszük, hogy nagy méretekben az egyensúly állapotában vagyunk. Ezek megharcolnak egymással, egyszer az egyéni szabadságjogok törnek előre, ledöntenek régi korlátokat, és mellékesen szabadon engednek olyan fenevadakat, amilyen én voltam fiatalon. Máskor a hagyományos megoldások fojtják meg a szabadságra, egyéniségre vágyó kreatív lelkeket, és elsorvadnak olyanfajta értékek, amelyeket esetleg te vihettél volna sikerre, Agáta. Mindig valamelyik hatalmon van, a másik ellenzékben, és nagyon ritkán kormányoz a józan ész. Egymással vannak elfoglalva, ahelyett, hogy a közös ellenséggel, az elmaradottsággal, a butasággal, a tévhitekkel küzdenének meg közösen. Nem, inkább szövetséget kötnek a hülyeséggel, hátha így legyőzhető a másik...

Na, látják, ilyenféle izé órákon át. Az ilyen túlképzett emberek órákon át tudnak beszélni társadalmi folyamatokról. Mintha ezzel történe valami. Inkább elmondom helyette az eseményeket, ahogy megtörténtek. Az mozgalmal lesz.

Kezdjük azzal, hogy a „szépséges” Letícia egy nagy bűdös kurva.

Meg az Alphonsine az ugyanaz.

Meg Catarinának is nevezték, akkor meg a Senki Alfonz tette tönkre.

Matta Harriként is szerepelt.

És a Róbert Gidát megfertőzte azzal, hogy bábszínház-szervezőként mutatkozott be neki.

Ez az összes nő egy személy, aki behálóz férfiakat titkosszolgálati háttérrel, és tönkreteszi őket.

Mert szép és színművészeti adottságai vannak.

De belül romlott.

És bűdös kurva.

Mert a testével bocsátja magát áruba.

(Agáta néni beleszól: Azt hittem azt akarja a hölgy, hogy húzzam ki a csúnya szavakat, de azok maradhatnak, ha ez a véleményem, ettől rusztikus az írásom, azt mondja. Biztos. De nem lehet azt csak úgy leírni, hogy kurva, hanem meg kell magyarázni, hogy mitől az. Hogy értsék. Világos!)

Na. Mi a föld alatt voltunk, biztonságos rejtekhelyen, ahogy a Jimmy megírta. Senki sem tudta, hová lettünk, ezért nagyon kerestek a szolgálatok is, meg a maffia. A Jimmy megadta a személyes elérhetőségét ennek a Leticiának (aki egyben az Alphonsine meg a Catarina, megszámláltam az aktájában, harminckét neve volt, az legalább ennyi tönkretett férfi), és fölhívta a barátunkat, hogy ő föl volna csinálva. A Jimmy által szexuálisan. Végette. Az meg nagyon örült, pedig nem is volt igaz. De hosszasan örvendezett, és ezalatt bemérték a telefonját. És pontosan tudták, hogy hol vagyunk. És ki tudtak dolgozni egy tervet a mi elpusztításunkra. Ilyen nő ez.

Van most egy kis nóta, mindenhol ez szól, én is dúdolgatom írás közben. A Lennon meg a Winnetou szerzeménye:

*Él egy kis nép a föld alatt titokban,
Hallottál róluk vagy nem bizonytal,
Vannak ők a mélyben szerényen,
Elnézhető körülmény.*

Belemászik az ember fülébe. Mindenki ezt fújja, ez szerepel minden slágerlista élén. Csináltak egy klipet is hozzá, Winnetou meg tíz kis kék yeti a kórus és egyben tánckar, Lennon énekel az előtérben, neki is kékre festve a haja meg a szakálla. Úgy mozognak, mint a rajzfilmek figurái.

És együtt éneklük a refrént:

*Obladi, oblada, hej,
Szeretjük egymást a yetikkel,
Obladi, oblada, hó,
Csak a világbéke a jó.*

És ez a yetik nyelvén is elhangzik.

Cukiság, azt mondják. Divat lett a kék haj, a kék szőrös bunda. Mindenki abba jár. És Winnetou a médiák sztárja, ünnepezt figura, parodisták utánozzák a nyávogó beszédét. Meg hős is, mert kiszabadította az Alan Brownt a Marsról, aki szintén a Pizkos Frednek a fia.

(Pizkos Fred beleszól: nem az a baja, hogy leírom róla az igazságot, hanem szerinte is meg kellene magyarázni, hogy mi az állás, nem csak úgy beleírni a szövegbe. Ha mindenki okosabb, akkor miért nem ők írják az epilógust?)

Na, magyarázat következik. Nem csak a Jimmy a Pizkosnak a gyereke, hanem az az Alan is. Az törvényesen, csak a Pizok otthagya a nőt, mielőtt a gyerek megszületett volna. Nem bírta a kötöttségeket. De azért odafigyelt a gyerekére. Meg a Jimmyre is oda kellett figyelni, ezért ennek a gyereknek a titkos szolgálatok figyelme jutott. Kapcsolatok révén, mert a Pizkos mindenkit ismer. Az meg, örökölt valamit az apjából, és fondor módon kikerült az óvó, figyelő vigyázásból, és a Marsra szökött. Fiatalság, bolondság. Hogy ott majd nem figyelik az ügynökök. De ott is volt a Pizoknak egy embere, aki megmentette. Sőt. Rendet is csinált azon a bolygón. Már éppen ideje volt. Szóval az Alan is örökös volt a Bill Gates után. Csak nem tudta. Eleinte. Később meg igen.

Szóval bemérték bennünket, amíg mi nyugodtan alkoholizáltunk a föld alatt. Haditervet készítettek, olyan csapdát, amiből nem lehet menekülni. Az egész egy nő miatt.

Hát csoda, hogy szavakat használok!

Szaladtak a kis kék emberkék minden irányból, hogy jönnék ellenünk a járatokban. Minden irányból. Rázták a kis lándzsáikat, hogy majd ők megvédenek bennünket. Lehetne mélyebbre menekülni a föld alatt, ahova nem tudnak utánunk jönni.

De nekünk már nagyon elegendő volt ebből a patkánytempóból.

Még mélyebbre mászni az egérfogóba?

Kitörünk a felszín irányába. Ez a megoldás.

Jöhet az ellen.

Tarzan az élre állt, fölcsatoltuk a fegyvereinket.

Alig három óra van vissza a határidő lejártáig. Addig bevesszük odafönn magunkat egy betonépületbe, lövünk mindenre, ami mozog, és kitartunk.

Nem túl bonyolult haditerv, de a felszínen nem lehet csak úgy lemészárolni embereket. Odacsődül az egész média.

Egy csatornanyíláson bújtunk ki, egy tér közepén.

Sehol senki.

Kiürítették az egész városrészt. Nincs szemtanú.

Kiszámolták, hogy erre fogunk menekülni.

Pizkos már telefonál is, percekben belül itt lesz néhány kamerás, és akkor belemondjuk a világ arcába, hogy mi vagyunk az oké. Ezzel a trükkel kihúzzuk azt a másfél órát. Már csak ennyi, és lejár a határidő.

Valamelyik betonházba addig is behúzódhatnánk, de nem tudhatjuk, melyik a csapda. Lehet, hogy mindegyik.

Állunk célpontként a tér közepén.

Akkor megindult egyszerre négy irányból felénk négy páncélos harci jármű. Ennél jobbat még nem találtak ki. Négy felfegyverzett mozgó erőd. Azt se tudhatod, van-e bennük valaki, vagy csak gyilkolásra, eltaposásra kialakított automatikák. Fegyver át nem üti a páncélzatukat. Navigációs rendszerük van, távirányítással is bármilyen távolságból működtethetők. Menekülni nem lehet. Semerre. Ezek percekben belül péppé taposnak bennünket itt a tér közepén. Mire ideérnek a kamerák.

Akkor Jimmy elkiáltotta magát.

– Ne ijedjete meg! Ez csak trükk! Ezek nem is óriási tankok, hanem szélerőművek. Csak mi tanknak látjuk őket! Itt a város határában vagyunk, ti is tudjátok. Csak nem azt látjuk, amit látnunk kellene, hanem módosult a tudatállapotunk.

– Jimmy, ne bolondulj meg, mind ugyanazt látjuk!

– Sugároznak bennünket. Hogy ne azt lássuk, ami a szemünk előtt van. Olyan ez, mint valami örület. Mintha varázs alatt lennénk. Ki kell szabadulni a hatalmából. Meg kell törni az erejét! Figyeljetek...

És egy szál lézerkarddal szembeszállt a négy páncélossal. Azok annyira nem voltak föl-készülve az ellenállásnak erre a hülye módjára, hogy célba se tudták venni a Jimmyt, az máris ott volt a tövükben, és a lézerkarddal bepiskált a futóműbe. Centiméterekre attól, hogy palacsintává lapítsák, megállított így kettőt.

– Látjátok – üvöltötte –, meg se tudnak mozdulni. Szélerőművek!

A negyedik fellökte, miközben a harmadikat bénította meg egy szál karddal. Vagy örült, vagy pokoli bátor ember. Egyszerűen nem tudott megijedni. Még a földön fektében elhengeredett a negyediknek az útjából, és oldalról bepiskált a futóműbe. Aztán kapaszkodott föl a tetejébe, és ott kaszabolta az antennákat meg a napelemeket.

Az egész másodpercek alatt zajlott.

Jimmy futott, ugrott, kaszabolta, itt pördült, ott hengeredett. A fenyegetően hatalmas erőgépek tövében és tetején villámgyorsan forgatta lézerfegyverét, és be nem állt a szája közben.

– Mit ti fegyvernek gondoltok, azok energia-átalakító berendezések. Mindet szét kell verjem, hogy higgyetek nekem?! Mindjárt megszűnik a káprázat.

– Jimmy, figyelj! A jobboldali! – teljes torokból, mind kiáltottunk neki, mert az egyik torony célba vette az ágyújával, ahogy a másikon hadonászik a lézerkarddal.

– Mit paráztok? Ne féltsetek! Ti nem látjátok a valóságot! Én ismerem ezt a sztorit...

És akkor dördült el a végzetes lövés. Jimmy még villámgyorsan lecsusszant a tank tetejéről a monstrum árnyékába, védelmébe. A célra tartó ágyú csöve kicsit lejjebb ereszkedett, és egyik tank szétlőtte a másikat, a mögötte megbújó Jimmyvel együtt. Még szét sem oszlottak a robbanás füstjei, már kamerák vettek körül bennünket.

Megmenekültünk.

A levegőben még ott visszhangoztak Jimmy utolsó szavai: „én ismerem ezt a sztorit”.

A támadók meg nem.

Az ő történetét nekem kellett befejezni.

Vége

A szerzőről:

Krebsz János 1954-ben született, magyar-országi szakos általános iskolai tanári, magyar nyelv és irodalom szakos, valamint filozófia szakos középiskolai tanári diplomával rendelkezik. Pályafutását általános iskolai tanárként kezdte, 1986-1993-ig gimnáziumi tanár. 1993-ban a Regionális Oktatási Központ munkatársa, 1994-től a Baranya Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézetében dolgozott, 1995-1999-ig a Nemzetközi Hungarológiai Központ alkalmazásában a Bukaresti Egyetem Hungarológiai Tanszékén lektori munkát végzett. 1999-től 2001-ig a Baranyai Pedagógiai Szolgálatok Központja munkatársa, 2001-től 2006-ig ismételtén a Bukaresti Egyetemen lektor. Jelenleg oktatási szakértőként dolgozik Baranya megyében. 2009-ben Csángóföldi utazás című szociológiai riportkötetét a csíkszeredai Pallas-Akadémia Könyvkiadó adta ki népszerű Utak, tájak, emberek c. sorozatában.